

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

Decisiones quæ in fine 8. partis sunt transcriptæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

tuli, & Cleri interuentu, declaramus, ac respectiue mādāmus molestaciones, oppositiones, perturbationes, & impedimenta quęcunque per dictos aduersarios præstitas illatas, præstitaque & illata fuisse, & esse nullas, temerarias, indebitas, iniustas, ac de facto illatas, & præsumptas, illataue & præsumpta, & de, & super illis perpetuum silentium imponendum fore, & esse, prout imponimus, victisq; victoribus in expensis in huiusmodi causa factis conderonamus, quarum taxationem nobis, vel cui de iure, in posterum referuamus; & ita dicimus, pronunciamus, sententiamus, definimus, & declaramus non solum modo, & forma præmissis; sed etiam omni alio meliori. Ita pronunciaui Ego Camillus Meltius Locum tenens, lecta, lata, & in scriptis promulgata fuit præsertim diffinitiuam sententiam per eundem Perillust. & Reuerendissimum D. Camillum Meltium in Ciuilibus locum tenentem Illusterrimi, & Reuerendissimi D. Auditoris Camera, sub anno à Natiuitate Domini Nostri Iesu Christi millesimo sexcentesimo vigesimo octauo, Indictione vndecima, die verò nona mensis Februarij, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Urbani Diuina prouidentia Papæ octauo, Anno eius sexto; Presentibus in Palatio solite Residentia ipsius Reuerendiss. D. Meltij ibidemque audientibus, & intelligentibus DD. Francisco Belgio, & Ioanne Zeppa testibus ad prædicta omnia, & singula vocatis, habitis specialiter, atque rogatis. In quorum omnium, & singulorum fidem, &c. Datum hac die 20. Martij 1630.

Ego Casar. Columna Romanus Cur. Cau. Can. Apostol. Notarius de præmissis rogat. præsens Instrumentum subscripsi, & publicauis, equisius, &c.

Loco signi Notarij,

DECISIO XXVI.

Sacra Rotæ Romanæ Super confirmatione supra dictæ sententiæ pro exemptione à solutione quartæ Funeralis, R. P. D. Quicipo.

Tarentina quartæ Funeralis:

Marc. 5. Decembris 1629.

§. 1. Sententiam A. C. confirmandam esse Dominis placuit, Nam licet quarta Funeralis Ecclesiæ Cathedrali, vel Parochiali iure communi debeat, eam supersede in nostra de seculuris, e. cum quis in princ. eodem tit. lib. 6. Clem. dudum eod. tit. Monachi autem Cælestini exempti & priuilegiati existunt ab hoc onere per fel. rec. Cælestinum Quintum, sicut de aliis Religionibus, quæ simili priuilegio à diuersis Pontificibus concessio fruuntur, refert Eman. Rodericus qu. reg. rom. 1. q. 39. art. 1. & iam olim huiusmodi exactionem Episcopis interdicitam fuisse aduertit P. Gregorius lib. 2. sing. cap. 5. n. 10. per text. in C. Præter quidem canonibus & C. Vno 10. qu. 3. Maxime cum dicti Monachi Cælestini eodem priuilegio aliis Religionibus concessio vti possint, propter priuilegiatorum communicationem ipsis à S. D. N. concessam ex Seraph. dec. 603. n. quarto.

2. Et quamuis Conc. Trid. sess. 25. c. 1. in fauorem Ecclesiarum Cathedralium, & Parochialium ius quartæ Funeralis confirmauerit, & priuilegiis in contrarium concessio derogauerit, dumtaxat loquitur de Ecclesiis existentibus in possessione percipiendi dictam quartam Funeralem citra quadraginta annos. Atque ita priuilegia Religionum quadraginta annos excedentia non comprehendit, vt S. M. Quintus expressit, & Sacra Congregatio Concilij sæpe declarauit, vt referunt Em.

Roderic. ubi supra Gutierrez de iur. confirm. secunda parte capite tertio, num. secundo, & 3. & fuit dictum in Hil. palen. quartæ Funeralem quartæ Iulij 1590. coram bon. memoria Cardinali Pamphilo.

3. Nec visum fuit Dominis præfatam Constitutionem Pij Quinti fuisse reuocatum per Gregorium XIII. quia per Gregorium ex eo quod Bulla Pij Quinti plura contineret, fuit dumtaxat reducta ad terminos Sacræ Congregationis Concilij, refert Ioannes de la Cruz de statu Religionis lib. 2. c. 19. dub. 5. & fuit resolutum coram Reuerendissimo Domino meo Decano in causa Licien. quartæ Funeralis 15. Ianuarij millesimo sexcentesimo decimo octauo.

Et ita, &c. Vna tantum parte informante.

DECISIO XXVII.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Ghislerio.

Lucana Iurispatronatus.

Veneris 10. Ianuarij 1645.

§. 1. Purius proposito per me dubio, An constaret de Iurispatronatus Parochianorum SS. Ioannis, & Reparatae Lucanæ Ciuitatis, qui tanquam Vicini Ecclesiæ S. Andree, quæ est vnum de Brachijs dicte Parochiæ, illa vacante nominarunt in Rectorem Alexandrum Trentam, tandem sub die 29. Ianuarij superioris anni fuit resolutum de eo constare, & consequenter dictum Alexandrum præsentatum coram Vicario Lucano esse institutum ex duobus fundamentis præcipue. Primo, quia non cadit præsumptio usurpationis in Iurispatronatus competente non omnibus Parochianis, sed patri ipsorum. Secundo, quia quatenus caderet talis præsumptio, illa tamen cessat, ubi adest Centenaria quasi possessio præsentandi; quæ æquipollet immemorabili requiritæ à Concil. Tridentino sess. 25. de reform. c. 9. Re proposta causa super eisdem DD. etiam in iure subsistant supra dicta fundamenta, nihilominus existimantes ea non applicari proposito casui recesserunt à decisio.

2. Nam respectu primi fundamenti certum est, eandem præsumptionem, quæ militare solet in Iurispatronatus Vniuersitatis cessare si non tota Vniuersitas, sed certa pars illius prætenderet Iurispatronatus, vt præter allegatos in decisione in hac causa sub dicta 29. Ianuarij superioris anni tradit Gonz. super reg. 8. gloss. 1. n. 69. Barbosa de potest. Episc. alleg. 72. n. 64. & in Concil. Trident. cap. 9. de reform. n. 53. ubi alios allegat, & in terminis Parochianorum, Rotæ in Lucana Iurispatron. 31. Ianuarij 1620. coram bon. mem. Selcoien. quæ est dec. 28. sub n. 1. vers. nam est aliqua apud Viciniam de Iurispatronat. sed cum in nostro casu Iurispatronatus præcedatur ab omnibus Parochianis existentibus in Vicinia S. Andree, ex quo non solet concurrere integra Vicinia, seu Via ad dotandum beneficium animo referuandi Patronatum, vt animaduertit Loter. de re benef. lib. 2. qu. 13. n. 13. sed Ecclesiæ solent fieri ex elemosina plarium, vt ponderat Cresc. dec. 1. de iur. ep. Achill. dec. 4. eod. tit. cum alijs per Riccio in præ. prob. Iurispatronat. res. lib. 10. n. 5. in fin. intrat præsumptio usurpationis, vt in terminis discussio articulo firmavit Rotæ in Cremon. Capellania 8. Aprilis 1601. coram bon. mem. Caccino. dec. 25. n. 3. & 4. inter eius impositas, & in rec. dec. 197. num. 36. par. 5. secus autem esset si prætenderetur Iurispatronatus ab aliquibus familijs vnus Parochiæ, quæ non constituerent Viciniam, seu Contratam, nec inhiere muhabitant in aliquo Quartario, seu Via, tunc enim posset esse difficultas, An intraret supra dicta dispositio Concilij Tridentini sess. 25. c. 9. de reformat. quia cum

tunc agatur de pluribus familiis vnius Parochiae licet maiorem partem Parochianorum constituant considerantur tamen vti singuli, & in illis non intrat praesumptio Vsurpationis, cum Vniuersitate, aut Collegium non constituant, sic *Panorm. conf. 26. vol. 1. Cald. conf. 9. num. 2. de iurepatron. vbi quod quando sunt plures Patroni vnius Ecclesiae singulariter, nullus ipsorum proprie potest dici Patronus ipsius Ecclesiae, Pic. in l. Vicia quist. 31. ff. de legat. 2. Spino de testam. gloss. 4. n. 88. quos refert & sequitur Sanchez respons. moral. lib. 2. cap. 3. dub. 100. num. 5. quae ratio non applicatur in nostro casu, in quo omnes Vicini S. Andreae ad Iurisdictionem aspirant, pro vt insimul conuenerunt in Praesentationibus, & Nominationibus ad illam factis. Vnde sicut praesumitur Vsurpatione Ecclesiae Parochialis S. Ioannis & Reparatae, si omnes illius Parochiani Iurisdictionem praetenderent, ita & praesumitur Ecclesiae S. Andreae, dum omnes, qui sub ea vti brachio Parochiali continentur, se illius Patronos praetendunt, quod enim procedit in toto respectu totius, procedit in parte respectu partis, l. qua de tota, ff. de rei vindic. Alba. conf. 199. num. 2. Menoch. conf. 671. n. 8. cum in hoc Brachio Parochiali militer eadem ratio, quae in tota Parochia, nempe inuicem similitudo, quod ab initio tot familiae diuersae insimul conuenerint ad fundandam, vel dotandam Ecclesiam, vt bene sumatur in d. dec. 197. n. 36. p. 5. rec. & coram bo. mem. Coccino d. dec. 25. n. 5. non propter potentiam, sed quia non ita de facili plures familiae conueniunt ad edificandam, & construendam Ecclesiam, vt dixerunt Crescen. dist. dec. 1. n. 2. tit. de iurepatron. Rota in rec. dec. 235. n. 5. part. 2. & apud Viuian. de iurepatron. supradicta dec. 28. n. 1. & in terminis Ciuitatis Lucanae, Mohed. dec. 2. ad medium, eodem tit. de iurepatron.*

3. Nec visa fuerunt applicari resolutiones Rotae in Bergom. Capellania 18. Maij 1629. coram bo. mem. Merlino, quae est dec. 290. p. 5. recent. & in Cracouien. Parochialis 24. Ianuarij 1628. coram eod. allegata in prima decisione, quia dec. 290. num. 20. loquitur de Iurepatronatus competente Constaternitati, in qua non cadit illa inuicem similitudo superius considerata quae militat in Vicinia, seu Contrata. Alia verò in causa Cracouien. minus applicatur, cum ibi agatur de Patronatu praesentio à Collegio Iuristarum, quorum respectu fuit resolutum non intrare praesumptionem usurpationis, quia ex alia parte praetendebatur etiam Iurisdictionem ad Octouillis, vt colligitur ex sequenti decisione sub die 22. Maij 1628. inter recent. 5. Idem dicendum de declaratione S. Congregationis 18. Iulij 1602. qui etiam ipsa procedit in casu diuerso, loquitur enim de Capella existente in Ecclesia sita intra Parochiam, & propterea non applicatur ad praesentem casum, in quo agitur de ipsa Ecclesia non de Capella in ea sita.

4. Minus potest dubitari de secundo fundamento decisionis, quod praesentationes continuatae per spatium 100. annorum probent immemorabilem, vbi de initio contratio non constat, quia tunc Centenaria ipsa concludit ad immemorabilem, cum contineat tempus, quod excedit hominum memoriam, vt per Rotam, dec. 583. n. 7. & segg. p. 4. diuers. Vnde passim traditur ex praescriptione probari Iurisdictionem, modo illa sit, aut Immemorabilis Achill. dec. 4. de iurep. Mohed. dec. 3. eod. tit. Rot. dec. 199. num. 5. part. 1. diuers. cum alijs per Gonzalez. ad reg. 8. gloss. 18. n. 45. aut centenaria ex Leder. de Sen. conf. 234. Rot. dec. 312. n. 4. part. 1. recent. latè coram bo. mem. Burat. dec. 815. vbi Alden. n. 8. & coram me in Alifana Iurisdictione 4. Iulij 1629. Ceterum cum ad eligendam praesumptionem Vsurpationis necessaria sit iustificatio Iurisdictionis ad formam sac. Conc. supradicta sess. 23. c. 9. de reform. requirentis vltra Immemorabilem Praesentationes continuatas spatio 50. annorum, effectum sortitas, & probatas per authentica

documenta, cuius dispositio procedit etiam in Vniuersitate parua. Immo etiam si pretendatur à Parochianis iuxta opinionem approbatam à sacra Congregatione Concilij, & à Rota vt in supradictis decisionibus coram bo. mem. Coccino dec. 25. n. 4. coram Mantio. dec. 35. num. 2. post med. vers. quia in Vniuersitate, in Bon. beneficij 28. Iulij 1613. coram bo. mem. Cardin. Sacra. to. in recent. dec. 235. num. 5. part. 2. & d. dec. 297. n. 36. part. 5. & in hoc casu cum non adint Praesentationes per 150. annos etiam ab initio ab anno 1362. & computatis Praesentationibus omnibus vsque ad annum 1499. decursi fuerint anni 137. dumtaxat, Praesentationes adductae non releuant.

5. Sed quatenus non intraret dispositio Concilij ad huc censerent DD. non adesse probationem Iurisdictionis, quae iuxta dispositionem iuris communis iustificaret in personis non suspectis de usurpatione. Certam est enim requiri Centenariam, vel Quadragenariam cum fama, & Centenaria debet esse omnino completa ad effectum, vt etiam simplices priuati possint Patronatum praetendere, quia non potest dici constare de Iurepatronatus nisi Praesentationes excedant centum annos, vt tenuit Rota in decisionibus relatis per bo. mem. Buratium dec. 168. n. 10. & in Firmana Iurisdictione 23. Februarij 1628. coram bo. mem. Cardin. Virili.

6. Praeterea ad effectum vt numerentur praesentationes, illae debent esse clarae, & tales vt nullam patiantur oppositionem, alias ex eis non dicitur constare de quasi possessione certa, pro vt requiritur, vt inducatur Centenaria. Gonzalez. super reg. 8. gloss. 45. §. 2. n. 38. & segg. Rota coram bo. mem. Pironano in Vicen. beneficij 6. Februarij 1637.

7. Quod Centenaria non sit omnino completa, vt requiritur, probatur ex eo, quia non omnes praesentationes, seu Collationes factae ab anno 1362. vsque ad annum 1491. quo emanauit vltima sunt attendendae. Est enim demenda prima Praesentatio facta de dicto anno 1362. cum non sit Praesentatio, sed Collatio facta tantum mentione cuiusdam Electionis, quae cum possit intelligi de petitione personae gratiae non concludit Praesentationem, vt in terminis tradit Ferr. consil. 212. n. 4. & quamuis in decisione in hac causa facta dicatur Praesentationem suppleri ex subsecquentibus Praesentationibus postea factis, iuxta decisionem in Papien. Archiepiscopatus 19. Februarij 1601. coram recol. mem. Hieronymo Cardin. Pamphilio. Talis decisio non applicatur ex quo in illo casu constabat de Praesentationibus antea factis, in praesenti verò ante institutionem dicti anni 1362. non docetur de alia Praesentatione anteriori. Pariter est demenda Collatio facta ab Ordinario de anno 1431. ex negligentia Patronorum in non praesentando, quia aduertendum est Ordinarium contulisse ex Iure deuoluto per negligentiam illorum, qui praetendebant ad se pertinere ius nominandi, & praesentandi, &c. quae verba, qui praetendebant, nihil certi affirmant, imò excludunt Iurisdictionem, cum tendant potius ad negandum, quam ad firmandum enunciatum, vt fuit dictum in Assisen. beneficij 26. Iulij 1585. coram eodem recol. mem. Card. Pamphilio, & coram Reuerendiss. Vrgellen. dec. 71. num. 4. & certum est illa non probare Iurisdictionem, nisi illud probetur aliunde, quam ex temporis decursu, vt pluribus comprobauit. Rota coram bo. mem. Pironano in Vicen. beneficij 9. Decembris 1627. & in Gerudon. beneficij 1. Iulij prox. prater. coram me. Ideo talis Collatio sine difficultate non est habenda in consideratione, nec tempus illud intermedium deseruire potest, aut computari pro implendo cursu Centenariae, vt bene Rota in Vicen. beneficij coram eod. bo. mem. Pironano 6. Februarij 1637. Demenda est etiam Praesentatio anni 1491. facta ad fauorem Bartholomaei de Sandominis à Parochianis tanquam Patronis dictae Ecclesiae S. Andreae, quia verè non habuit effectum, ex quo tunc fuit immisus

immisus Angelus Nucchellus vigore quarundam litterarum Apostolicarum siue Gratia Expectatiua ad collationem, & prouisionem Episcopi Lucen. sub datum Romæ apud S. Petrum anno 1486. Kalend. Nouembriis, & tamen effectiuo requiritur,

8. Nec est attendenda sententia Ordinarij de dicto anno 1491. in qua fuit pronuntiatum dictum Bartholomæum Sandonium præsentatum per Parochianos esse institutum, & confirmandum ad dictam Ecclesiam, nullumque ius cõpetere Hieronymo de Balbanis à Sede Apostolica prouiso vti de reseruatione. Quia non iustificatur ex actis, nec fuit effectiuata ex quo institutus in ea nunquam fuit in possessione, sed dictus Nucchellus, qui cum ante sententiam esset in possessione, vigore Gratia Expectatiua illam continuauit ex eodem titulo primæuo, vt ex inuentario, & consignatione bonorum existentium in Sacristia, & Domo Ecclesie confirmatorum per Capellanum Petro de Nucchellis Procuratori, ex locatione facta ab eodem vti Rectore de redditibus Ecclesie, & ex permutatione domus ab eo facta vti Rectore cum licentia Ordinarij. Nec dicta sententia fuit lata citato Promotore Fiscali de cuius interesse agebatur, & dicto Nucchello legitimo contradicte, & possessore ex supradictis, minisque ex resignatione facta ab eodem Sandonnino Nucchello cum reseruatione pensionis probatur effectiuata dictæ sententia, quia etiam non possessor edere potest ius, quod habet, seu habere prætendit in beneficio, vt bene per Rotam dec. 564. n. 10. *et seq. quæuis autem. part. 4. diu. considerata præcipue modicitate pensionis 9. ducat. sibi reseruata super fructibus annui redditus scut. 200. circiter, idem talis sententia, etiam si Ordinarij, & canonizatoria Iurispatronatus, cum non appareat effectiuata, non debet attendi, vt dixit Rota dec. 169. n. 3. lib. 3. p. 3. diu. coram Cardin. Cauall. dec. 159. num. 3. dec. 560. ante finem coram eodem, coram Buratto dec. 168. n. 18. in Asculana Iurispatronatus 7. Iunii 1648. coram D. Cardin. Panzirolo, vbi ex Cap. 23. *Se apb.* & alii ibi allegatis firmatur non stari assertioni Episcopi, quod Beneficium sit de Iurepatronatus in Ecclesie præiudiciu, præsertim si emanauit, non citato Promotore Fiscali, de cuius interesse agitur, idemque dixit Rota dec. 197. num. 50. *et seqq. part. 5. recent.* vbi, quod debet etiam ex actis constare cognitum fuisse de Iurepatronatus. Et in terminis, quod sententia Ordinarij canonizatoria Iurispatronatus non effectiuata non debet attendi, latè fuit firmatum in *Barchinonen. beneficij* 26. Iunii 1643. coram R. P. D. meo Carrillo Igitur cum dicta sententia lata ab Ordinario de anno 1491. super prima institutione Bartholomæi Sandonnini, non habuerit effectum, nec fuerit lata citato Promotore Fiscali, & dicto Nucchello, sed Balbano prouiso Apostolico ex capite reseruationis, non potest dici, quod tanquam lata super statu Beneficij facit ius contra omnes, vt supponitur in decisione in hac causa.*

9. Nec potest prætendi, quod saltem suffragetur Quadragenaria, cum deficiat, fama quæ probetur ex enunciatibus Rota coram bon. mem. Coccino dec. 209. num. 3. coram Cardin. Cauall. dec. 560. sub n. 2. *et dec. 494. n. 4. part. 3. rec.* Enunciatiuae sufficientes non adfunt, cum requiratur, quod sint plures, & supra centum annos, Rota coram bon. mem. Buratto dec. 178. num. 14. *decif. 295. n. 6. part. 1. recent. et in Mediolanen. iurispatronatus* 8. Iunii 1618. coram bon. mem. Pivouano inter impresus apud Vian. de Iurepatronatus dec. 73. n. 2. *et 3.* Vnde cum probetur Centenaria, quia sunt demendæ supradictæ Præsentationes de annis 1362. 1431. *et 1491.* Nec releuet Quadragenaria, cum fama deficiat, non adest ordinaria probatio, quatenus Concilium Tridentinum non intraret.

10. Neque ad probandam famam suffragatur Partita extracta ex Quaderno beneficiorum Diocesis Lucanæ

compilato, vt asseritur anno 1560. vbi dicta Ecclesia S. Andreae enunciat de Iurepatronatus. Nam vita quod partita non est recognita, neque legitime extracta, in omnem casum dicta Enunciatiua vnica, & Recens intra centum annos, & emissa in tempore suspecto, quia non possidebat præsentatus à Parochianis, nihil probat Rota coram Buratto auct. dec. 171. n. 12. *et 13. et in Asculana iurispatronatus* 7. Iunii 1648. coram Eminenti. S. D. Card. Panzirolo.

11. Minusque suffragatur Gratia si Neutri per Nucchellum obtenta ab Alexandro V. I. cum derogatione Iurispatronatus, quia in illa narratur, quod à nonnullis asserebatur Ecclesiam prædictam esse de Iurepatronatus, & Papa derogauit, quatenus illud exaret, quo calumpiosius dicitur controuersum, & impugnatum Iurispatronatus, quam admissum, Rota d. dec. 178. n. 14. ad medium. *et n. 17. in fine, coram Buratto, et in dec. 1. n. 4. coram Reuerendiss. Vrgellen.*

12. Vterius considerantur DD. præter presumptionem iuris, quod in dubio Ecclesiastica beneficia præsumuntur libera iuxta doctrinam Innocentij in c. *com venerabilis, n. 9. de except. et ibi Doctores. Dec. consil. 802. n. 1.* cum aliis adductis per Menoch. de præsumpt. præsumpt. 90. n. 1. lib. 3. *ota coram Card. Seraph. dec. 153. n. 1. coram Card. Cauall. dec. 159. n. 1. coram Cardin. Sacerato in Bonen. beneficij* 28. Iunii 1617. & sæpe in aliis. Quia Iurispatronatus est quedam seruitus beneficij, quæ non præsumitur, *Abbas consil. 59. n. 3. lib. 2. Gif. consil. 48. n. 16.* in isto casu concurrit, quod à dicto anno 1491. citra, nulla datur Præsentatio facta à Patronis, neque in resignationibus beneficiorum, nedum non fuit derogatum Patronatus, sed nec etiam facta fuit mentio illius, de eo enim facta fuisset mentio, vel consensu fuisset reseruatus, aut illi derogatum prouit de hyllo per ea quæ tradit *Parifide resignat. lib. 7. q. 4. n. 3. et 59. Rota coram bon. mem. Bayato dec. 178. n. 7.* Ita quod cum ab anno 1491. quo Nucchellus prouiso Apostolico fuit immisus vsque ad vltimam vacationem anni 1641. & sic post Concilium Tridentinum per 150. annos nulla datur Nominatio, seu Præsentatio Parochianorum, & omnes Collationes seu Prouisiones Apostolicæ fuerint factæ tanquam de libero. Hic vltimus status in concursu præualeat, & est attendendus cum non possit dici probatus Patronatus laicalis.

Provt vtraque parte informante fuit per DD. relolutum.

DECISIO XXVIII.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Bichio.

Gerunden. Capellanæ.

Veneris 27. Ianuarij 1645.

§. 1. Vbi sitere visa est Dominis decisio edita 13. Iulij proxime præteriti, non obstantibus ex aduerso contra eam deductis. Quod enim possessio Francesch non sit manutibilis, ex quo capitulariter capta non fuerit, vt requirebatur. *Cassad. dec. 8. n. 1. de caus. poss. et propt. et dec. 5. n. 3. de Iurepatr. Roman. consil. 482. n. 2. et seqq. Rot. dec. 156. sub n. 1. lib. 3. part. 1. diuif. dec. 9. n. 6. part. 1. recent.* etiam si tradita fuerint de mandato Collatoris, vel alterius Executoris. *Par. de decif. 22. n. 2. Mandos. de Signat. grat. tit. de rescript. col. 4. vers. illa verba, l. oter. de re benefic. lib. 3. q. 5. n. 38. cum aliis allegatis in Senen. Canonizatus* 21. Iunii 1596. coram bon. mem. Litta.

2. Non obest quia dignitatis, qualis (vt infra dicam) est Capellanæ de qua agitur, nõ est necesse, quod capiat possessio capitulariter, cum dignitates non sint de Capitulo,

pitulo, nisi in illarum erectione exprimat concessio, Stalli in Choro, & vocis in Capitulo. *Seraph. decis. 98. n. 1. Rot. dec. 177. n. 4. & n. 4. & 5. inter impress. post mod. de n. Perus. de man. & in Treverer. Archidiaconatus 13. Junij 1644. coram R. P. D. meo Cerro.* Praesertim, quia ipse aduersarius eodem modo, quo Francefch absque facto Capituli cepit possessionem, in qua petit manuteneri, sic agnouit non requiri quod possessio capitulariter tradatur & de hoc defectu dare non potest, vt in simili dicit Rot. in *Auximane Tutela 16. Februarij 1582. coram bon. mem. de Rubis, & in Arcina spolij 9. Junij 1604. coram bon. mem. Coccino, inter eius impress. decis. 1604. n. 7.*

3. Quod autem Capellania haec sit dignitas, constat ex publico instrumento anni 1605, dato in *Summa Tauererner. n. 9.* in quo dicitur, quod est quarta Dignitas post Abbatialem, & contra aduersarium, qui illud produxit, plene probat, cum procedendo confessus fuerit vera esse omnia ibidem contenta, *Salic. in l. comparationes sub n. 13. C. de fid. instrum. Dec. in cap. cum venerabilis, n. 90. de except. Surd. consil. 151. n. 16. Buratt. dec. 934. n. 4. atque etiam enunciata. Ruin. consil. 141. n. 13. lib. 5. Aym. consil. 134. n. 8. Buratt. decis. 622. n. 3.* Idemque deducitur ex testibus examinatis in causa *Geronden. Iurisdictionis coram bon. mem. Coccino*, qui licet examinati in alia causa, quia deponunt super statu beneficij probant etiam in hoc iudicio *Mant. decis. 350. n. 4. & fuit d. sum in Pistorien. Parochialis, 27. Ianuarij 1620. coram bon. mem. Pirouano, & in eadem 9. Februarij 1632. coram bon. mem. Merlinio, vel saltem multum coadiuuant probationem reluctantem ex d. instrumento Felin. in cap. causam que il primo, n. 19. de testib. Narr. consil. 394. n. 24. Rot. dec. 294. n. 3. part. 1. recent.*

4. Minus obstat, quod Capellania ex quo habet curam animarum, nulliter collata fuerit abque concursu requisito ex dispositione *Sac. Conc. Trid. sess. 24. de reform. c. 18.* cuius formam saname. Pius V. in *constit. 15. inter eius impress. Bullar. tom. 2. mandauit seruati sub decreto irritanti, quod inscit titulum, ac possessionem eius vigore subsecutam. Caputaq. decis. 307. num. 4. q. 3. Cassad. dec. 1. n. 2. de restit. spoliar. Rot. eod. tit. decis. 3. sub n. 1. in nouis, & dec. 2. in antiq. etiam ad effectum manutentionis, *Loter. de re benef. lib. 2. q. 46. n. 63. & sequens.* vbi quod possessio habetur pro vacua, & pro non possessione. *Grat. dist. 113. n. 72. Par. dec. 179. n. 2. & 3. lib. 2. in corr. Rot. dec. 215. n. 15. & seq. inter impress. post Modern. de manutendo:* itaut secundo possessori licet posteriori sit danda manutentio. *Mant. decis. 40. n. 8. Coccin. decis. 51. n. 4. Rot. inter recent. decis. 48. n. 2. & seq. part. 5.**

5. Quia necessitas concursus cessat in Dignitatibus habentibus curam animarum, siue existant in Ecclesia Cathedrali, siue in Collegiata, vt declarasse Sac. Congreg. Concilij Tridentini refert *Garc. de benef. p. 9. c. 2. sub n. 181. & 195.* vbi dicitur ratio, quia Concilium non fecit expressam mentionem Dignitatum, & notat *Barbos. in collect. ad Concil. de sess. 24. de reform. c. 18. num. 14. & 15. & in tractat. de offic. Episc. allegat. 60. n. 28. & 29. Gonzal. super reg. gloss. 6. n. 162.* Et quamuis Capellania aliquando collata fuerit praeiudicium concursu, hoc tamen vti factum per errorem vel ex abundantia, non nocet, *l. testamentum, C. de testament. Romani consil. 347. n. 7.*

6. Et sufficit dubitari posse, fuerit necessarius concursus, vt interim eius omisso non restit manutentioni Francefch anterioris possessoris, vt fecit in puncto *Coccin. decis. 124. n. 4. & 5.* nam decretum irritans appositum non super certo corpore beneficij, sed in genere, seu in lege generali non tollit insistentiam saltem facti, donec iustificetur, quod verum in casu decreti irritantis. *Gonz. super reg. 8. gloss. 64. n. 32. & 39. Loter. de re benef. lib. 2. q. 8. n. 77. Caputaq. decis. 325. n. 8.*

Tom. VII I.

& seq. p. 1. *Canaler. decis. 3. num. 4. Rot. decis. 341. n. 2. decis. 362. n. 2. & 3. part. 1. recent. & in Legionen. beneficij 4. Julij 1640. coram R. P. D. meo Ghislerio.*

Tandem non obstat, quod collatio Capellaniae non spectet ad Abbatem, qui contulit Francefch; sed ad Ordinarium, quia haec relicienda sunt ad peritorium, cum respiciant titulum possessionis, qui necessarius non est ad obtinendam manutentionem, vt praeter allegatos in prima decisione dixit *Rota in supradicta Treverer. Archidiaconatus 13. Junij 1644. coram R. P. D. meo Cerro.* Et ita vtraque, &c.

DECISIO XXIX.

Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Verospio

Compostellana Parochialis.

Veneris 10. Februarij 1645.

§. 1. **D**ecisum fuerat coram Eminentissimo D. Card. din. meo Cochino sub die 17. Junij praeteriti anni, adiudicandam esse Parochialem controuersiam Petro Lopez, qui eius collationem ab Eminentiss. Card. Archiepiscopo Compostellano obtinuerat. Re, proposito per me dubio illius confirmatione responsum fuit ex optimis fundamentis in eadem decisione deductis.

2. Dum enim ex reg. 8. hodie 9. Cancellaria, haec Parochialis erat Apostolicae Sedi reseruata; tum ratione vacationis in mense Nouembrii eidem sedi semper affecto, vt aduertit *Gonzal. super eadem regula gloss. 46. n. 22.* tum ex qualitate Patronatus Ecclesiastici, vt voluit *Felin. in tract. quando lit. Apostol. voc. Patron. n. 11. in 3. limit. Couar. qq. pract. c. 36. n. 8. Rot. coram Cassad. dec. 4. n. 2. de iur. patron. & coram Greg. dec. 48. n. 4. coram Canaler. dec. 178. n. 3. & decis. 47. n. 2. & in dec. 48. n. 7. p. 5. recent.* Eius virtute reservationis potuit Eminentiss. Card. Archiepiscopus hanc Parochialem Petro conferre, tum auctoritate ordinaria sibi, tanquam Cardinali attributa per generale indultum eiusdem regulae, ex cuius dispositione non solum remouentur obicula reservationum, sed illi tribuitur facultas conferendi beneficia Apostolicae sedi reseruata, ac si affectiones non emanassent, vt ponderauit *Rot. coram Cassad. dec. 8. n. 10. & 11. de praebend. & in dec. 58. n. 48. & 49. p. 5. recent. Mediolanensis Canonici 8. Februarij 1638. coram R. D. meo Decano;* & declarauit sanct. mem. Urbanus in *Bulla 59. in ordine ad fauorem tantum Cardinalium, non autem alterius Collatoris fuisse inductum idem indultum, cuius meminit *Lotier. de re benef. lib. 2. q. 21. n. 126.* tum etiam auctoritate delegata sibi debita in vim specialis indulti, vt tradit *idem Lotier. in dig. 21. n. 117. & seq. Garz. de benef. p. 5. c. 1. n. 628. Rot. in d. Mediol. Canonici, coram Reuerendiss. D. meo Decano.* Haec verò qualitas Patronatus vila fuit iustificari ex pluribus praesentationibus per spatium longi temporis factis à Priore S. Mariae de Sar, ex quibus resultat probatio patronatus inter personas priuatas. *Franc. in c. 1. n. 5. de iure patronat. Federic. de Sen. consil. 234. n. 4. Rot. coram Cassad. decis. 2. num. 7. de probat. & coram Archil. decis. 1. n. 1. de iur. patron. & in Bergomen. Capellania 18. Maij 1629. coram bon. mem. Merlinio, & in Pistorien. Parochialis 10. Maij 1641. coram Eminentissimo D. meo Verospio, dum praesertim praesentationes praedictae probantur effectum sortitae ex successiua praesentatione vnius per mortem alterius, iuxta celebre consil. *OLA. ad. 229. sapius approbatum in hoc Tribunali, vt in decis. 41. n. 2. & decis. 370. n. 7. p. 2. recent. & decis. 545. n. 2. p. 1. coram Gregor. dec. 111. n. 1. & coram Seraph. decis. 234. & 337. tum ex testibus de publica***

X

voce,

voce, & fama deponentibus, quæ iuncta dicta possessione presentandi, probant patronatum, vt sequendo auctoritatem Baldi in l. i. in super. C. de rei indic. dixit Rot. coram Cassad. decis. 2. n. 1. de probat. & coram Put. decis. 56. n. 4. & decis. 135. in fin. lib. 1. decis. 346. n. 2. lib. 2. tunc de vniuersum ex sententia Ordinarij super canonizatione huius patronatus emanata, cui plurimum deferri solet, ex quo admodum difficiles existant in admittendo patronatu, donec de eo plene doceatur, vt considerauit Rot. decis. 11. de iure patron. in nou. & coram Seraph. decis. 1232. coram Byratt. decis. 2. 19. n. 6. & in decis. 18. n. 3. & in Tirafonen. Capellanis, 14. Decembris 1667. coram Sanctiss. D. N. & tradit Rocch. de iure patron. in verb. Honorificum, n. 84. Ex quibus etiam probationibus simul iunctis visa fuit iustificari altera qualitas Ecclesiastica in hoc patronatu, dum ex his etiam ostenditur, illud spectare ad Priorem Beatae Mariae de Sar, ratione Ecclesiae cui praest, vt considerauit idem Rocch. dicto tractatu, verborum, ius, n. 14. Felinus in tract. quando lit. noc. Patron. n. 1. in 3. limitat. Paris. de resign. benef. lib. 2. quest. 4. num. 39. Oyeda de benef. part. 1. c. vlt. n. 113. Couarr. practice. quest. cap. 36. num. 2. vers. distinguitur autem.

3. Hinc cessat obiectio, quod indultum in vim regul. 8. Cancell. non inducat reservationem fauore Cardinalium, sed illos tantum a regula excipiat, & ita non poterit Archiepiscopus Compotellanus parochialem Petro conferre, dum nulla eius fauore aderat reservatio, nec alijs ad ipsum spectabat praesentatio, vt tradit Gonzal. super regul. 8. gloss. 14. n. 78. & si 99. Rot. in vna Argentina Canonatus 9. Maij 1611. coram Sanctiss. D. N. & in decis. 642. p. 2. recent. & coram Greg. decis. 99. n. 3. & ibi Add. n. 4. Quia forte procedere posset obiectio in terminis antiquorum Indultorum, de quibus loquuntur praecitatae decisiones; sed verò in indultis, quæ in vim eiusdem regulæ octaua ad Cardinalibus ordinarijs Collatoribus hodie expediri solent, cum hæc illorum ordinariam facultatem augeant, ita vt in Collationibus reservatis, & auctoritate ordinaria vtantur, & delegata, ac ipse ipsius Summi Pontificis, qui beneficia sibi reseruauerat, vt plene deductum fuit in d. Mediolanens. Canonis. 8. Februarij 1638. coram Reuerendissimo Domino meo Decano, & antea in Hispanens. dimidia portionis 17. Decembris 1635. & 14. Iunij 1636. coram bone memoria Coccino inter impress. part. 5. decis. 58. num. 50. vbi praeterea, quod exceptio in reg. 8. illis tantum suffragatur aduersus reservationes, non autem inferioribus Collatoribus, quorum respectu eadem reservatio adhuc durare censetur, Rot. coram Reuerendissimo Vrgellen. decis. 2. 3. n. 10. & declarauit sancti memor. Urbanus in dicta Nulla 19.

4. Ex his quoque cessare visa fuit altera obiectio, quod Vicarius in collatione huius parochialis vsus non fuerit speciali indulto, & sic auctoritate delegata, sed solum ordinaria, cum ex superius ponderatis in vim quoque ordinariæ facultatis sustineti valeat ipsa collatio; praeterea remouetur ex facto, constat enim ex dispositiua collationis, Vicarium non se restrinxisse ad ordinariam facultatem: vnde, dum vtraque gaudebat, censetur processisse ex potestate, ex qua resularet validitas factus, iuxta text. in l. 3. ff. de test. milit. & in l. quoties 13. ff. de rebus dub. Alciat. regul. 3. praesumpt. praes. 5. num. 5. Menochius eodem tractat. lib. 2. praesumpt. 1. n. 2. in fin. & n. 7. Vult. de nullit. ex defectu iuris dict. num. 171. Rot. coram Gregor. decis. 204. num. 16. & coram Seraph. decis. 549. num. 2. & decis. 967. n. 1. p. 2. diuers. Etiam si ad data non fuisset clausula, omni meliori modo; dummodo tamen ad certam facultatem non fuerit facta restrictio. Tunc enim actus censeri debet factus eo modo, quo fieri potest, vt firmavit Rot. in Parmen. beneficij 31. Ianuarij 1642. coram ben. mem. Merlino. & in Spoletana hereditatis 12. Aprilis 1618. & in Laurinen. adiunctio-

rum 17. Februarij 1620. coram Sanctiss. D. N. & in decis. 549. coram Seraph. in qua praeterea ponderatum fuit, quod licet quis te ordinatum appellasset, ea appellatio censeri debeat demonstratiue apponita.

5. Non obstat, quod hæc parochialis ad Priorem S. Mariae de Sar ex titulo Infundationis translata fuit in Auctores Petri Lopez, & modo in illius possessione presentandi exiit Bartholomæus, qui Gregorium aduersarium praesentauit, ex cuius possessione Laici eorum patronatus reputari debeat laicalis, vt tradit Garz. de benef. lib. 3. c. 12. n. 6. Rot. coram Seraph. decis. 420. n. 2. & decis. 144. n. 18. & 19. p. 5. rec. & in Anguina benef. 23. Iunij 1642. coram ben. mem. Merlino, & 3. Maij 1644. coram R. P. D. meo Melio.

6. Quia cum ex titulo Infundationis solum dominium vile transfatum fuerit in laicum iuxta naturam feudi, remanente directo penes Ecclesiam, vt notant Doctores in l. 2. Cod. de iur. emphy. Azor. instit. moral. p. 9. lib. 6. cap. 20. q. 12. vers. sic vile, ea translatio patronatus cum non fuit totalis, prout exiit in iuribus aduersus Decisionibus, qualitate Ecclesiasticam non destruit, nec patronatum reddit laicalem propter dictum dominium ab Ecclesia retentum, quod ad se vile attrahit, vt tradit Anchar. in cap. unico, n. 5. de iure patron. lib. 6. Rimin. sen. cons. 341. num. 9. Bergin. Canalca. decis. 22. num. 17. lib. 1. & e conuerso in terminis feudi Ecclesiae a laico concessi, quod nihilominus remanet laicale, Abb. in cap. dilectus. 34. n. 4. de probat. post. Innocen. in cap. solitis, in verb. in temporalibus, de maior. & obed. Rot. in Rom. domus Scapucij 19. Ianuarij 1611. coram ben. mem. Coccino impress. post. 2. vol. cons. Forinac. 305. num. 6. praesertim dum in tali infundatione non probatur interfuisse, vel reservatum beneficium Apolliticum prout in alienatione rerum Ecclesiae requiritur, iuxta text. in c. 1. & c. sine exceptione de reb. Eccl. non alien. & in Extrinsec. ambrosioe codicis. Barbof. in his terminis de iur. Eccl. 3. c. 12. num. 249. Rota coram Seraph. decis. 23. 12. n. quod neque praesertim expeditum ex cursu longi temporis, dum obseruata non probatur infundatio ex praesentationibus exhibitis, ex quibus constat semper Priorem praesentasse, quoties vocatio contingit post secutam infundationem, quæ tamen obseruantia probatio vna cum cursu temporis necessaria fuisset ad inducendam beneficij praesumptionem, vt aduertit Rot. coram Put. decis. 7. de praesumpt. coram ben. mem. Coccino decis. 301. num. 1. & 3. & decis. 362. n. 6. & in decis. 694. num. 5. part. 1. & in Valentina Baronia 4. Iunij 1603. coram Ortemberg. vbi, quod obseruantia debet esse continuata, & in Burgen. Abbatia 20. Novemb. 1611. coram Vbaldo.

7. Non obstat, quod hic patronatus reputari debeat laicalis, vti dependens a patronatu S. Mariae de Sar, cuius praesentatio ad Sereniss. Regem Catholicum spectat; praeterea enim quod hoc non iustificatur in facto, in quo nullum exhibetur priuilegium, nec ulla Regis praesentatio, vt ponderat Decisio praesentia in §. nec obstat, & in §. nihilominus, vbi praeterea dictum fuit ius patronatus Monasterij non extendi ad illius Ecclesias subditas, & filiales tanquam ab eadem segregatas. Respondentur Domini, de hoc non esse querendum, dum illis cum Sereniss. Rege, vel eius praesentato a feudatario Prioris, ad quem ille spectare patronatum iudicari non potest, cum ius summi deducit ex praesentatione obrenta a feudatario Prioris, cuius ius cognouisse, & approbasse videtur, vt notant Adde. ad Put. decis. 333. lib. 1. vers. & ratio, Rot. decis. 399. n. 11. part. 1. & decis. 511. n. 2. part. 3. recent.

Et ita vtraque, &c.

DECISIO XXX.

Sacra Rotæ Romanæ coram R.D. Bichio.
Cæsaraugustana Beneficij de Linares.

Veneris 10. Februarij 1645.

§.1. IOANNES ROJO destitutus exceptione recursu ad Iudices laicos aliâs objecta contra Ioannem Gargallo, nec non pertinentiâ Iurispatronatus ad Iustitiam & Iuratos Oppidi de Linares, quam alteram Rota bis receit, vt in decisionibus editis coram me 22. Iunij & 4. Decembris 1643. alteram semel, vt in decisione sub die 14. Nouembris 1644. produxit nuper articulos, & petiit remissoriam, ad probandum quod Franciscus Sanchez est filius Michaëlis, ac Theodora est hæres Ludouici Sanchez, qui Michaël & Ludouicus erant in quasi possessione præsentandi vna cum Gaspare Seniore, eamque probationem sibi prodesse ad victoriam asserbat, quia cum sit presentatus ad prædictis Francisco & Theodora, iustificabat exinde gratiam Apostolicam obtentam sub narratiua præsentationis de se factæ ad medietate patronorum.

2. Sed protestante aduersario ne remissoria concederetur, propositum hodie dubium, an illa sit danda, & negatiuè responsum fuit, quia computata etiam voce Francisci ac Theodora, Rojo non habet medietatem vocum, prout Papæ narrauit. Supposito enim quod agatur de Iure patronatus gentilitio, vt firmat prima decisio; & colligitur ex verbis foundationis, cum non fuerit referuatum simpliciter pro descendentibus, diuersarum personarum, in quibus terminis hæreditarium esse dixit *Rot. dec. 275. n. 4. & seq. decif. 282. num. 8. & seq. part. 7. recent.* Sed pro parentibus propinquioribus sibi in genere, vel parentela, per lineam masculinam duntaxat descendentibus, & in illorum defectum pro descendentibus ex linea feminina, & vtraque linea deficiente pro Officialibus Oppidi de Linares, quæ verba demonstrant fundatorem voluisse patronatus pertinere ad agnationem & familiam, donec aliquis ex ea superesset, vt per *Lambert. de Iurepatr. lib. 1. p. 1. q. 2. artic. 8. & sequentibus. Loter. de re benef. lib. 2. q. 11. numer. 3. Seraph. dec. 364. numero 1. & seq. dec. 378. num. 3.*

3. Supposito etiam, quod de anno 1606. tres adessent patroni, nempe Ludouicus, Michaël, Gaspar senior, quodque ex Gaspare seniori progeniti fuerint Gaspar iunior, Valerius, Ioan. & Hieronymi, sequitur primo quod vox Theodora, que fuit vxor, & hæres Ludouici, vt ipsemet aduersarius aliâs articulauit, & enunciat in consensu, ad eiusdem aduersarij fauorem per illam præstito, ac deponit primus testis examinatus in partibus, non sit computanda inter voces patronorum, quia vxor successoris in patronatu non succedit in Iure patronatus gentilitio cum non sit de genere & consanguinitate fundatoris, sed affinis; *e. non debet, de consanguin. & ff. Tit. de retract. lig. §. 1. gl. 9. numer. 20. Sanch. de matrim. l. 7. disp. 64. num. 3. nec admittatur hæres vnus ex patronis dum supersunt alij de agnatione fundatoris. Couar. var. resol. lib. 2. c. 18. num. 10. Molin. de primog. lib. 1. cap. 24. num. 31. Gayz. de benef. part. 5. cap. 9. num. 69. Loter. de re benef. lib. 2. q. 11. num. 6. & seq. Sanch. respons. moral. lib. 2. c. 3. dub. 92. num. 3. Seraph. dec. 364. num. 9. & dec. 378. numer. 8. quidquid sit in hærede vltimi grauati, vt ex *Anchar. conf. 81. bene distinguit Rot. in Florentina Iurispatronatus 20. Decembr. 1632. coram bon. mem. Merlin.* Et gratis dicitur Ius patronatus de anno 1606. fuisse effectum hæreditarium, cum tunc præsentauerit Gaspar se-*

Tom. VIII.

nior, quem fuisse de genere fundatoris probant testes, vt in decisionibus hæctenus editis, nec Iurispatronatus esse possit pro parte gentilitio, & pro parte hæreditarium. *Rot. decif. 336. n. 4. part. 5. recent.* & fundator in defectum consanguineorum substituerit, Officiales Oppidi de Linares.

4. Secundo quod defunctis præfatis Ludouico, Michaële, & Gaspare Seniore. Iurispatronatus diuisum fuerit in plures voces, quarum vnam habet Franciscus Michaëlis filius & aduersarij, aliâs habent Gaspar & Valerius filij Gasparis Senioris, quæ presentantur Gargallum: nam Iurispatronatus gentilitio deficiuntibus proximioribus in gradu non defertur ad sequentes in stripes, sed in capita, quando vt in casu nostro omnes eodem gradu consanguinitatis, iunguntur fundatori *Bald. in l. 2. sub n. 4. vers. sicuti est Iurispatronatus. Cod. suis & legitimis hæred. Gabr. conf. 199. sub num. 4. vers. si fuerit lib. 2. Alex. de Nen. conf. 63. n. 3. & seq. Loter. de re benef. dilt. q. 11. num. 123. vbi dicit rationem, quia verba fundatoris omnibus de genere conueniunt, Vniam, de Iurepatr. lib. 4. cap. 9. num. 10. Rot. decif. 251. num. 5. part. 2. recent. decif. 280. num. 4. part. 7. decif. 83. num. 16. coram bon. mem. Buratto, & in Pistorien. Parochialis 9. Februarij 1624. coram bon. mem. Merlino: quicquid dicendum esset si Iurispatronatus fuisset à principio relictum nominatim pluribus personis vt singulis, & eorum descendentibus, quo casu descendentes vniuersi que succedere in stripes dixit *Rota decif. 1. n. 2. & per tot. part. 7. recent.**

5. Non itaque releuat probasse quod Theodora sit vxor & hæres Ludouici, & Franciscus, filius Michaëlis, quia adhuc Gargallus habet maiorem partem vocum, cum sit presentatus à Gaspare Iuniore, & Valerio filiis Gasparis, Senioris penes quos duæ voces patronatus residebant. Et vterius irrelevancia articulorum detegitur, quia ex lege foundationis beneficium debetur Clericis de genere fundatoris, quod Rojo non exposuit Papæ, vt necesse erat, alioquin gratia Apostolica tanquam subreptitia non suffragatur, quia Papa voluit quidem derogare medietati vocum patronorum, non tamen præiudicare vocatis ex lege foundationis quam ignorabat. *Castr. Pal. oper. moral. tom. 2. tract. 13. disp. 2. punct. 1. sub n. 17. Loter. de re benef. lib. 1. quest. 34. n. 17. Seraph. decif. 1403. n. 3. & fuit decifum in Tarraconen. beneficij 10. Ianuarij 1639. coram R.P.D. meo Cavillo, & in Gerunden. Beneficij 27. Iunij 1644. coram me.*

6. Se autem esse de genere fundatoris Rojo nec probauit, nec articulauit, nisi hæcterna die postquam inter informandum articulos antea productos audiuit esse irrelevantes, quod calumnia non leuem suspitionem ingerit, maxime quia nusquam id articulauit spatio plurius annorum, quibus per tres instantias lis agitata fuit in partibus, vbi de facili haberi probationes, vt per *Vestr. in prax. lib. 6. cap. vltimo. n. 3. vers. idem si causa, Caputaq. dec. 65. in princip. 3. Buratt. decif. 23. num. 2. nec huius articuli firmus aliquis hodie datur, vt pro obtinenda remissoria requiritur in causis beneficalibus *Mandos. in prax. commiss. formul. 25. verb. remissoriam, versiculo, non tamen, Cocc. decif. 165. num. 6. Buratt. decif. 23. numer. 4. decif. 28. num. 4. qualis est hæc in qua principaliter contenditur inter prouiso de titulo Beneficij, incidenter aut de pertinentia iurispatronatus: Buratt. decif. 50. num. 12. adden. ad sanct. mem. Gregor. XV. decif. 174. sub n. 7. ibi refert decifum in Lucana Iurispatronat. 19. Ianuarij 1611. coram bon. mem. Penia.**

Et ita decifum vtraque parte informante.

DECISIO XXXI.

Sacrae Rotæ coram R.P.D. Cerro.

Civitatens. Presbyteratus.

Veneris 24. Martij 1645.

§.1. **D** Vbio bis proposito DD. dixerunt Antonio Vñai dandum esse mandatum de manutenendo cum de eius anteriori possessione capta in vim sententia exequutoris deputati in litteris Apostolicis constet ex publico instrumento, quod alio non existente in possessione satis probet vulg. *l. pradiæ, vbi Bassi. n. 1. ff. de acquir. possess.*

2. Nec obstat exceptio vnionis, quam præterit D. Episcopus Civitaten. ex litteris Iulij II. ex earum enim lectura apparet tantummodò fuisse vnitas Ecclesias quoad gubernium, & administrationem, vt vnus, & idem esset administrator vtriusque Ecclesiæ, ibi fructusque pronentis & iura quæcumque ad mensam Episcopalem pertinentia percipientem, &c. & ibi, volumus autem, quod propter vnionem præfatæ Ecclesiæ Ampuriens. & Civitaten. in spiritualibus non lædantur, & in temporalibus detrimentum non sustineant; vnde præterit nequît fuisse etiam vnita beneficia, cum ex vnione Ecclesiarum non inferatur ad vnionem beneficiorum, & dignitatum, quæ non sunt de mensa sed constituunt corpus separatum à mensa, & Ecclesia vnita, *Gonzal. super reg. 8. gloss. 5. §. 7. n. 116. vsque ad 125. Rot. dec. 14. n. 7. cum seqq. & plenius dec. 92. n. 6. cum sequent. coram Reuerendissimo D. Vrgellen. vbi ex eo quòd sit vnita Ecclesia, non inferitur quòd sit vnium beneficium, cum aliud sit disponere de Ecclesia, aliud disponere de beneficio.*

3. Præsertim cum Archipresbyteratus de quo agitur sit in statu collatiuo, ob promissiones de eo factas à Paulo IV. de anno 1558. Ex hoc autem manifestè probatur non esse vnium, cum aliàs beneficium vnium nec conferatur, nec vacet. *Gamber. de potest. legat. lib. 6. cap. 1. num. 41. Gonzal. vbi supra d. gloss. 5. numera. 20. Card. Seraph. decis. 1011. numer. 1. & 2. in fin. vltra quòd exceptio vnionis tanquam respiciens merito rium, non admittitur in iudicio manutentionis, vt in specie respondit *Rot. decis. 236. n. 12. post. modern. Perusini de manutent.**

4. Prout non obstat, quòd exequutor litterarum Apostolicarum immisionem concessit non vocato Episcopo possessore, qui tamen erat citandus *ad text. in c. licet Episc. de præbend. in 6. cum præsertim in litteris adesset clausula, amoto quolibet illicito detentore, quæ facit exequutorem mixtum, vt notat *Felin. in c. de care. ros. n. 9. de re iud. cum aliis. Quia cum non constaret de Episcopi possessione, potuit eo non citato procedi ad executionem & immisionem. Rebuff. in prax. ben. tit. de form. & declarant nouæ prouisiones, vsq. Nec virtute huius clausulæ, Gonzal. ad. d. cap. 3. gloss. 9. n. 126. Garz. de benef. part. 6. cap. 2. num. 141. & fuit dictum in Treheren. Archidiaconatus 13. Iunij 1644. coram me. Idque eò magis, quia exequutor suspicari non poterat quòd Episcopus cepisset possessionem beneficij, cum ille non possit occupare bona beneficij vacantis, nec sibi applicare fructus sine causâ, & licentia Papæ, maxime ad longum tempus aliàs dicitur esse in dolo, & deliquisset, vt concludant omnes in c. vnic. vt beneficia Ecclesiastica sine diminut. confer. vbi Anchar. n. 6. laud. Imol. sub num. 27. Enriq. Boich. n. 8. & sequuntur Aret. cons. 67. n. 5. sed solum eo tempore prouidere habet de Oeconomo, qui custodiat & seruet fructus successori, *gloss. in cap. 1. in verb. defensore, de reb. Eccles. non alie-***

nand. & ibi not. in 6. Etiam si collatio ad Papam pertineat, idem Aretin. vbi supra, n. 3. vsq. Et ex his saltem, ibi etiam, quòd Prælati sunt ad instar tutorum, qui sicut illi tenentur vtilia facere pro pupillis, sic illi pro Ecclesiis quaerendo, & proponendo earum vtilitatem suæ propriæ, vt inquit *gloss. in cap. placuit. l. 1. in verb. proprie 7. q. 1.*

5. Et si quæ probaretur possessio eorum esse infecta ex decreto irritanti, apposta in reg. 4. Cancellariæ relectoria dignitatum maiorum post Pontificales, qualis est hic Archipresbyteratus, non id eò dici poterat legitimus contradictor, & per consequens nec citandus, nec vocandus erat, quantumuis adesset clausula, amoto. *Staphilius de hier. grat. tit. de vi & effect. clausulæ. claus. amoto. n. 2. Mohed. dec. 13. vt lit. pen. Cardin. Casal. dec. 1. Bon. 8. & 9. Stante enim decreto irritanti possessio habetur pro vacua. Loter. de re benef. lib. 2. q. 46. cum aliis alij. Modern. Perus. de manutent. obseru. 46. n. 3. & alter possidens dicitur intrusus qui citari non debet. Lat. vbi supra 9. 20. n. 199. Rot. in Messanen. Archiepisc. 19. Iunij 1613. coram Reuerendissimo D. meo Decano.*

6. Et in omnem casum cum possessio dignitatis saltem ciuilis residere posset Ecclesiæ, & Prælatum DD. in l. 1. in fin. ff. de acquir. possess. adeò vt per motum illam obtinens non vacet, sed remaneat plena possessio Ecclesiæ possessio naturalis occupata ab Episcopo remanet posterior, & proinde in concursu manutentionis concedi debet prouiso Apostolico, ratione cuius possessionis anterioris aduersus eum qui medio tempore naturalem occupauit, si non ex propria persona, seu immisione exequutoris, saltè nomine dignitatis & Ecclesiæ, vt art. maturè discussio firmavit Rot. in Colimbrien. Præmonitionum coram bon. mem. Cocino, & coram Reuerendissimo D. meo Decano, quæ sunt inter res. dec. 78. 139. 226. & 275. part. 6. rec. vbi conciliantur & declarantur aliæ decisiones, quæ videbantur innere contrarium, vt latissime fuit dictum in Hispanen. Decimorum 27. Iunij 1644. coram R.P.D. meo Corrado, vbi definitæ desiones referuntur.

7. Demum non facit oppositus defectus Mandati procuratæ Ioann. Manchar fratris D. Episcopi, quia ex pluribus actibus exercitis procuratorio nomine Episcopi intrat illius præsumptio; illud enim ex præsumptionibus & coniecturis probatur. *Cassad. decis. 3. n. 4. de procur. Rot. diu. decis. 350. n. 1. part. 4. Card. Seraph. dec. 1326 n. 2. Card. Casal. dec. 590. n. 10.*

8. Primum autem à tergo commissionis impetratæ descriptus legitur Ioann. Manca Procurator, qui commissionem incassauit, & pro incassatione soluit Magistro Cursori iulios quinque, Secundò idem Ioann. expedit citationem cum inhibitione ad partes, pro qua soluit Notario iulios quindecim, & dicta citatio fuit in partibus affixa ad ualua Ecclesiæ. Tertio idem Ioann. citare fecit in Curia personaliter antonium Vñai ad dicendum contra commissionem, & citationem exequutam in actis causæ produxit, vti Procurator Episcopi. Quartò idem Ioannes citatus ad instantiam Vñai ad dicendum contra, protestatus plena fuit generalia contra, & non recognoscit, nisi intimata die, & hora recognitionis, quæ protestatio impleta fuit pro parte Vñai ex his enim simul iunctis bene præsumitur mandatum, iuncta præsertim notabili quantitate expensarum expressa in hac lite, & carta data pro registro, præterquam ad omnes registri impensas remanito biligatis, vt notat *Vestr. in prax. lib. 7. cap. 1. num. 2. cum seqq. Ex impensa autem considerabili præsumi mandatum probat euidentis ratio, quòd nemo præsumitur impendere in alienis negotiis, vt dixit Rot. in res. dec. 440. num. 1. part. 2. & decis. 166. num. 3. part. 3. & decis. 187. n. 16. part. 6. vbi reputatur sufficiens impensa excedens iulios decem.*

9. Idque tantò magis, quia ipse Ioannes erat frater ge-

manus, Episcopi, in quo facilius præsumitur mandatum, l. 1. C. quibus res iudic. non nocent. Et ibi gl. in verb. Non oberit. Surd. conf. 355. n. 20. Et 24. in fine. Rot. in S. M. co pensiois apud Marches. part. 2. fol. 487. n. 6. vers. consuetudine autem. & alia ipsius negotia expediuit, quod etiam ad præsumendum mandatum valde ponderat Iason in lege 1. in fin. C. de proc. Pant. de null. sit. qualit. Et quib. mod. sent. null. n. 56.

10. Quibus non obstat quod Antonius Vlai citatus ad instantiam Episcopi oppulerit neminem audiri, nisi docto de legitimo mandato Procure. per quam oppositionem non videtur amplius sufficere. mandatum præsumptum, ut dixit Rot. in vna Rom. secret. 20. Nouembrii 1592. coram Cardin. Millino impress. apud Marches. de commiss. part. 3. fol. mibi 39.

11. Quia præter quod Rota contrarium tenuit, quando adest notabilis impensa, & concurrunt plura alia, quæ necessariò mandatum inferunt, ut in his terminis Cardinal. Seraph. dec. 933. n. 2. Addit. ad S. M. Greg. de iur. 330. numer. 5. ab illa protestatione fuit recessum, dum postea Antonius Vlai citare fecit eundem Ioann. Mancam uti Procuratorem Episcopi ad dicendum contra iura, & in illius termino comparuit dictus Manca, & protestatus fuit non admitti iura, nisi formiter recognita fuerint; vnde non sumus in simplici casu, quo protestatio non fuerit repetita in omnibus actibus, quod solum sufficit ad hoc, vt ab ea censetur recessum, iuxta opinionem quam tenuit Rot. coram Cardin. Seraph. de iur. 1407. Et coram bon. mem. Accino dec. 28. c. 1. Et 2. Sed in casu quo fuerit facti actus contrarij protestationi approbando Mancam in Procuratorem, quo casu dubium non est, quod à protestatione dicatur recessum, ut admittit Rota in dict. Rom. Secretariatus supra citata, n. 4. ibi, cum effectus protestationis semper duret, donec sit factus aliquis actus contrarius.

12. Prout etiam non releuat, quod Ioannes produxerit mandatum limitatum ad causam vocationis ad Synodum; ex hoc enim non excluditur præsumptio alterius mandati sufficientis, cum detur multiplicatio mandatorum, & possint simul duo mandata concurrere, aliud expressum, aliud præsumptum, ut consuevit Ruin. conf. 35. n. 29. lib. 1. cum aliis in Cremonen. pensiois 16. Ian. 1609. coram bon. mem. Cardin. Sacratio, & laius in Rom. Aliment. 4. Decembrii 1641. coram R. P. D. meo Bichio, & in Macerat. Magazeni, seu manutentionis 24. Ian. 1642. coram Reuerendiss. D. Episcopo Patavino, & in Rom. domus ad transferim 18. Aprilis 1644. coram eodem R. P. D. meo Bichio.

Et ita vna tantum parte informante resolutum fuit, altera sepius citata, & informare recusante sub prætextu defectus dicti mandati Procure.

DECISIO XXXII.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Corrado.

In causa Barchinonen. Iurispatronatus.

Luna 3. Aprilis 1945.

§. 1. **L**ata per A. C. sententia immissionis possessionem beneficij simplicis sub Inuocatione Conceptionis Immaculate Virginis in Ecclesia Cathedrali Barchinonen. ad fauorem Antonij Arrufat prouisi Apostolici in executione Breuis de capienda possessione nomine Cameræ cum declaratoria Censuratum contra Antonium Sala tanquam intrusum in eodem beneficio; commissa mihi fuit causa appellationis, & nullitatis cum facultate manutendi, quem de iure & absoluendi dictum Sala etiam ad cautelam, cuius vigore ille petebat ante omnia abolutionem: verum quia agitur de censuris inflictis in Curia, noluerunt Domi-

Tom. VIII.

ni illam concedere nisi causa recognita, iuxta receptum huius sacri Tribunalis stylum, de quo attestantur Pur. decif. 44. num. 2. vers. licet à censuris, & c. lib. 1. Verat. decif. 2. n. 1. part. 1.

2. Itaque hodie proposito dubio censuerunt concedendam esse abolutionem cum reincidencia ad beneplacitum; quia cum pro parte dict. Sala fuerint producta plura instrumenta, ex quibus constat beneficium prædictum fuisse vsque de anno 1501. fundatum atque dotatum de bonis q. Petri de Buada, cum expressa reservatione iurispatronatus ad fauorem Michaelis hæredis fundatoris, eoque defuncto ad fauorem professoris domus de Buada, sitæ intus oppidum de Angles Gerunden. Diocesis, & successiue fuisse collatum ad præsentationem, vel de consensu dictorum patronorum, ab eo tempore vsque ad annum 1591. quo facta fuit illius collatio de consensu Saluatoris de Buada tunc patroni in personam Geruasij Granelli nuper defuncti, post cuius obitum de illo iure institutus ab Ordinario Barchinonen. Ipse Salas tanquam præsentatus à Raymundo Olmera moderno dictæ domus possessore, & propterea eiusdem beneficij vero & certo patrono, quidem cessare videtur præsumptio, quod beneficium sit liberum, & ided comprehensum sub reservatione Reg. s. hodie 9. Quia sub eius dispositione non comprehenduntur beneficia iurispatronatus laicorum, sicut nec sub aliis reservationibus generalibus, iuxta glossam in c. 2. verb. collatio, de præbend. in c. bique not. Germin. sub n. 11. vers. gloss. super verb. collatio, & c. Franc. sub num. 3. vers. & in alia quacunque. Et Lap. alleg. 96. Beneficia vacantia. Et c. Didac. P. P. quest. c. 36. n. 2. vers. hic accedit. Et c. Rota penes Pat. decif. 319. num. 2. vers. & ratio est, & c. lib. 1. Et Abhil. decif. 3. numer. 3. vers. Prædictis tamen non obstantibus, & c. de iure patronatus, & bon. mem. Cardin. Seraph. dec. 1232. numer. 5. vers. quare cum regula, & c. & dec. 1263. numero 2. vers. quia expeditum erat, & c. Buratt. dec. 729. n. 4. vers. quod istud Beneficium, & c. dec. 941. sub numero 1. & seq. vers. Nam reservatio, & c. Andr. dec. 12. num. 6. vers. Quibus omnibus simul iuris, & c. ac Reuerendiss. Vergellen. dec. 407. num. 12. vers. cum ius patronatus laicale, & c. post plures. Gonzales ad reg. glof. 18. n. 2. vers. Aut enim sumus in iure patronatus laicali, & c. & seqq.

3. Et per consequens cessat omne ius Cameræ, & prouisi Apostolici, ac proinde huiusmodi Breuium executio, quæ in solo reservatione vel affectione regulariter fundantur, ut fuit dictum in Vicen. Benef. 21. Februarii 1600. coram bon. mem. Card. Hieronymo Pamphil. penes Marches, de commiss. rom. 1. fol. 345. num. 2. vers. ita ut exinde, & c. in Toletana Capellan. 30. Octobris 1602. coram bon. mem. Littia ibid. fol. 348. n. 3. vers. Quo probatio, & c. ac in Placentin. benef. 2. Maij 1603. n. 2. vers. Secundo quia, & c. ibidem fol. 353. & penes sanct. mem. Gregor. decif. 53. num. 2. vers. & cessante reservatione, & c. ac Reuerendiss. Vergell. dec. 12. num. 2. & 3. vers. cessante autem vacatione, & c. laius dec. 340. num. 1. vers. de iure autem est, & c. ac seq. & Buratt. dec. 590. num. 3. vers. sed quia, & c. & in recent. decif. 71. n. 3. vers. iustificatio autem, & c. part. 6. ac in aliis relatis per Gonzal. ad dict. reg. 8. gloss. 9. in Annot. n. 162. vers. quoniam Breuia huiusmodi, & c. & Garz. de benef. part. 6. cap. 9. cum. 1. & seqq. vers. secundo aduertit, & c. qui sub num. 12. vers. & reservationem, & c. insert. ad beneficia iurispatronatus laicorum.

4. Et licet opponeretur dictum ius patronatus fuisse reservatum ad fauorem eorum de familia, & agnatione fundatoris per quorum deficientiam beneficium effectum fuit liberum, non autem extraneorum, qui domum illam materiale possederunt ad trad. per Corn. conf. 216. viso testamento D. Luc. Antonij à num. 3. vers. his tamen non obstantibus, & c. & seqq. per rot. lib. 2.

X 3 Quia

Quia tamen hoc deducitur ex interpretatione testamenti præfati Petri fundatoris, cui plurimum resistunt verba immediate adiecta, ut apparet ex eorum contextu ibi. *Polem, ordenam y expresament, mananque a prima collatione sua conferit a loan. Boada son nebor lo inpartrona del qual è lo presentat a les vacants de a quelluilla de confemint: de dits mors manumisso y germans y dett alter de aquells sobrauiuiens y apres mors de aquello lo segnor y possessor della present casa de Buada dens la present vila de Angles del Bispat de Girona, &c.* verba enim illa, *Domini*, & possessor presentis domus suæ intus oppositam, &c. non videntur congrue posse referri ad familiam, & agnationem, sed quidem ad domum materialiam de qua in sensu proprio, & naturali ea verba intelliguntur, iuxta text. in l. *lex Cornelia*. §. *domum*. ff. de inur. l. *qui domum*. ff. de adulter. l. *si finia*. §. *ex hoc edicto*. ff. de damn. infest. l. *si domus*. ff. de leg. 1. & latè probat idem Cor. consil. 198. in propria consultatione sub num. 1. vers. *quandoque enim magis proprie*. &c. lib. 3. dicens quod magis proprie, ac frequentius intelligitur de domo materiali, & habitationis, quam de agnatione, & ideo præferendus est iste intellectus, qui significationi naturali magis adheret nisi subiecta materia aliter suadeat, iuxta theor. Bartol. in l. *pronunciato*. §. *familia* sub n. 2. vers. *Puto multum suspiciendam materiam*. &c. ff. de verb. signific. & in specie bene declarant Ruin. consil. 155. visio testamento sub n. 4. & seqq. vers. *sed tamen iste sensus non placet*. &c. lib. 3. Gabr. consil. 98. n. 4. vers. *iam absurdum mihi videtur*. &c. lib. 1. & latius explicat Cephal. consil. 36. sub num. 1. & seqq. vers. *secundo autem loco*. &c. & sub n. 35. vers. *tertio illa qualitas*. &c. & pluribus seqq.

5. Eoque magis accidentibus illis lo qual Miguel null sit lo verdader patron y presentador del subredir benifici, &c. y apres obre dedic Miguel y pere lo possessor de la present Casa qualis vol que sia. &c. Quæ sunt vniuersalia, & quoscumque possessores etiam extraneos apta comprehendere, gloss. in l. *si necessaria*. §. *si annua*, in verbis, vers. *nam hoc nomen* (quique) ff. de pign. act. Alexand. con. 18. incip. *possessoris narratis* sub n. 14. vers. *ponderanda sunt illa verba*. &c. & seqq. 15. Rota decis. 791. sub n. 10. vers. *preferim*. &c. par. 1. & decis. 194. sub n. 3. & seqq. part. 2. diuers. & in Romana præsens fidei commiss. de Præsentis 25. Martij 1585. coram bon. memor. Orano in vers. *verba autem*. &c. & sæpe in aliis, & bene conueniunt cum proximè antecedentibus, quibus idem testator instituto hæredæ particulari d. Michaelæ eius fratre in eodem domo materiali (de qua supra locutus fuerat) cum eius pertinentiis, disposuit, quod ipso vita functo in ea succederet persona, seu personæ illi bene visæ, vt legitur ibi, *acceptat la present Casu de Buada de lla villa de Angles, que de a quella null sie heren meu a solas*. &c. Miguel, Buada mentre vueray apres obre de a quell la persona ò personas ell bene visas. &c. quæ (vt dictum est) non restringuntur ad agnatos, & illos de familia, sed quoscumque extraneos d. Michaeli bene visos comprehendunt.

6. Ideo visum fuit Dominis huiusmodi interpretationem, & alia deducta pro parte Arrufat exactiorem discussionem exposcere, ea qua cum pendeat finalis determinatio nullitatis, vel iniustitiæ sententiæ, ac Censurarum A. C. interea dum hæc maturius examinantur Sala est absolvendus, siue in iusticiam simpliciter adducat iuxta text. in cum contingat §. in eo verò casu &c. & seq. ibi bene explicat gl. fin. ex. de offi. delegat. siue etiam nullitatem ex quo promulgatæ fuerint, contra intentionem Summi Pontificis, ad text. in c. fin. de præsent. vel ex aliis causis (licet in casu præsentis nullitatis concedatur absolutio non simpliciter, sed ad cautelam donec in definitione causæ certius appareat an verè fuerit ligatus, ita vt illa sit necessaria) gl. in c. præsentis in verb. *ad cautelam*, &c. de sentent. excommunicat.

in 6. & habetur in cap. *solus*, & in c. *reuerentibus*, §. *causa* ibique gloss. 1. in fin. & gloss. ult. & §. *fani*. ac §. *fin. ed. tit. & in c. per rivas*, in vers. *nos igitur*, &c. ex. ad. & nor. DD. ac præ ceteris declarat Abb. in d. cum contingat, sub n. 1. & 2. vers. *nota primo*. &c. & vers. *secundo*. vers. *item nota*, &c. de offi. deleg. & alij quos sequamur Rota in Gerunden. absolut. a Censur. 31. Julij 1624. coram bon. mem. Coccin. in §. *aitanen si proponens*, in vers. *quomodo si allegatur excommunicatio iniusta*, &c. Atque ita in his terminis fuit aliàs resolutum in Placent. ff. de iustissim. 12. Junij 1592. coram bon. mem. Penia penes Marced. de commiss. 10. 1. fol. 277. n. 5. vers. *in hoc de cisione*, &c. & in Barcinon. incurs. Censur. 25. Junij 1593. coram bon. mem. Cardin. Mantica decis. 237. n. 6. vers. *sed vt aperitur, ac Segobrien. oper. 26. Junij 1591. coram bon. mem. Card. Hieron. Pamphil.*

7. Neque obstat quod agitur de censuris latis in Curia non solcat dari absolutio nisi parito iudicio.

8. Quia id procedit quando constat de illarum validitate, & iustitia, vt fuit dictum in Vicen. Porion. 18. Martij 1639. coram Reueren. D. M. Decano, & sæpe in aliis, secus est quando ex præhabita cognitione aliquo modo apparet de earum nullitate, vel iniustitia, vt in proposito casu ex verbis fundationis, ac instrumentis supra relatis, nam hoc casu conceditur absolutio cum reuocanda ad beneplacitum, & si ex vterius causis discussione appareant valide, ac iustæ, tunc reuocato beneplacito in eadem reducitur, seu (vt aiunt) reintroditur, reus donec competenter satisfecerit iuxta text. in ad reprimendam, in fin. ibique gloss. fin. in vers. *Hinc etiam patet, quod non precipitur aliquid absolutio*. &c. ex. de offi. ordin. & in c. ex parte. il. 1. §. *si vero dubia est de verbi signific. gl. fin. in d. cum contingat, vers. & ideo præceptum differitur de offi. deleg. & probauit Rota in d. Placent. fidei iustissim. sub n. 5. & in d. Segobrien. oper. in quibus agebatur de Censuris latis in Curia, vt verò nullæ cognoscantur, denuntiantur illis non fuisse affectus, siue ligatus. Sin autem iniustæ declarantur quidem tales, sed quia adhuc illis (licet iniuste) remanet innotuit, si de diffinitiuè absolutio, & aduersarius ad interesse condemnatur iux. text. in d. cum contingat ibi gl. final. de offi. delegat. c. final. de præben. & in c. sacro in §. *conueat etiam*, & in c. sacro in §. *cumque aduersus excommunicatorem*, & vtrouique not. gl. & DD. de sentent. excommunicat. & confert. Rot. decis. 72. lib. 3. part. 3. diuers. Lancellor. de assen. appellat. pend. 12. amp. 8. n. 6. vers. *neq. purgatione*. &c.*

9. Quæ verò dicuntur de possessione dictæ Arrufat non pertinent ad præsentem inspectionem in qua solum actum fuit de prædictis ad effectum abolitionis, vt præmissum est concedendæ, quo deinde maturius in causa procedi possit vt pluries seruauit Rota, & præsertim coram bon. mem. Card. Mantica Pamphilus & Penia in decisionibus supra citatis: quare de aliis particulariter agendum erit.

Atque ita fuit resoluta vtraque parte informante, &c.

DECISIO XXXIII.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D.

Cerro Valentina Parochialis.

Veneris 28. Aprilis 1645.

§. 1. Non constare de resignatione valida dictæ fuerat prius vtraque parte informante die 8. Aprilis 1644. coram Reueren. P. D. meo Præfide Valliolecano, & ceteris decisio propter eius ab vrbe discessum à me in Rota subrogato fuerit extensa. Et postea coram me vna tantum parte informante die 13. Ianuarij præteriti d. p. d.

pliei fundamentum. Primò scilicet, quia ex registro Datarie apparebat supplicationem fuisse signatam à sol. rec. Virbano V III. 3. nonis Ianuarij, Pontificatus anno 18. qui est, 1641. à natiuitate. & sic postquam resignans obicitur. Secundò, quia mandatum ad resignandum erat conditionale cum decreto exprimentis onus antiquum duorum cassitorum tritici, & reservata pensione ducat. 200. auri de Camera integre soluen. litteris non expeditis, quae tamen conditiones impletas non fuerant, sed inò signata supplicatio cum clausulis omnino repugnantibus, unde resignatio remanebat nulla ex defectu consensus resignantis, qui sub illis pactis, & conditionibus consensus, vt latius habetur in dictis decisionibus.

2. Sed hodie re proposita causa DD. recesserunt à decisio, quia ex nouiter in facto adductis ab altera parte, visum fuit vt vniuersum Fundamentum cessare.

3. Etenim licet supplicatio appareat signata de anno 1641. in registro Datarie cui visus fuerat potius adhiberi debere fidem, quam litteris, quae sol. immo ostendebantur, hodie tamen fuit exhibitum originale eiusdem supplicationis signatae 3. Nonis Ianuarij Pontificatus S. mem. Urbani VIII. anno 17. quod correspondet anno 1640. quo tempore resignans adhuc vivebat, in conuictu autem magis standum est originali, quam registro iuxta Theoricam Bar. in l. si quis ex argentarius S. Praetor ait ff. de edenho. Surd. qui latè exornat materiam cons. 141. n. 8. & in terminis supplicationis firmat Mendol. ad regul. Cancell. reg. 15. q. 2. n. 3. & in reg. 27. q. 1. n. 3. Capusag. dec. 65. n. 6. part. 1. Rota coram Reuerend. Vgellen. dec. 265. n. 11. cum seqq. & dec. 106. n. 1. & coram bon. mem. Burat. dec. 294. n. 12. Imò secundum originalem supplicationem omnes aliae scripturae postea factae emanandi, & regulari debent gloss. in cap. vt veterum librorum. versio. Graeci circa med. in verbo, & est hic argum. dist. 9. Rota dist. dec. 265. n. 12. & coram Cardin. Caualer. dec. 255. n. 8.

4. Eoque magis in casu nostro quia cum originali supplicationis concordat parua Data, quae pariter legitur sub eadem die, & anno Summa n. 4. consensus praestitus à Colle Procuratore in Cancellaria pariter sub eadem die, & anno dicto Summa n. 2. & ratificatio resignantis facta sub 26. Februarij 1640. Summa n. 3. si enim ratificatio facta fuit de anno 1640. consequens est, supplicationem eo tempore iam fuisse signatam, cum ratificatio fiat de adu iam gesto, actumque praecedentē conuoluerit, non subsequenter ad instar confirmationis. Gemin. cons. 118. n. 4. vers. ratificatio enim. Menoch. cons. 364. n. 18. Iunctis etiam litteris ad fauorem Resignatarij expeditis quibus magis standum est, quam registro, dum eum originali concordant, vt aduertit Rota coram Vgellen. d. dec. 106. n. 1. cum praesertim de legalitate originalis suspicari non possit, dum Reuerendissimus tunc Datarius eo viso, & diligenter inspecto testatus mihi fuerit, nec alteratum esse, nec in aliqua parte vitiatum, adeo vt propterea potius sit praesumendum erratum fuisse in registro, quod à solo vito registratione conficitur, quam in originali supplicatione signata manu Papae, nedum visa per d. Datarium, sed eius manu data, & diligenter ulterius examinata per tot officiales.

5. Ad alterum fundamentum, quod ob non seruatum formam mandati, & conditiones in eo oppositas non impletas deficiat consensus resignantis, dictum fuit.

6. Quod, an agitur de non facta expressione duorum cassitorum tritici, & cum hoc sit onus perpetuum extractum ab Archiepiscopo Valentiae ex fructibus istius Parochialis, & assignatum Seminario dicte Ciuitatis vigore Concil. Trident. sess. 3. c. 18. de reform. forte non erat de necessitate exprimentum, prout similiter non exprimitur onus subsidij exculati Treremium, & similitum, quia scilicet cum sint onera perpetua, quae distrahuntur à corpore beneficij, non continentur in va-

lore expresse sed illum minuant. Gigas de pens. q. 96. n. 2. & 3. loquens de oneribus Episcopalis, Put. dec. 291. lib. 3. in nouis, Rota in recent. dec. 158. num. ult. part. 1. Adh. ad Gregor. dec. 245. sub n. 12. vers. ad istum autem effectum & coram Burat. dec. 418. n. 1. verus enim valor dicitur, qui remanet deductis oneribus, vt notat Bar. in l. fundi Trebianis in fin. ff. de usufructu. l. Rota diuers. dec. 548. part. 1. & in recent. dec. 640. n. 6. part. 3. & coram Card. Caualer. dec. 462. n. 1. onera autem intelliguntur de perpetuis, non de temporalibus, vt explicat Gonzal. ad reg. 8. gl. 5. §. 2. num. 21. Garz. de benef. part. 5. c. 3. nu. 10. cum seqq. addit. ad Gregor. dec. 490. num. 9.

7. Sed quia in contrarium deducebant huiusmodi expressionem fuisse necessariam, prout in terminis perpetuae pensionis impositae ad fauorem seminarij vigore Concil. Trident. vid. bar. dec. in Valentina pensionis 25. Iulij 1601. coram bon. mem. Card. Milino, vbi ratio adducitur, quod cum huiusmodi pensio sit perpetua continet in effectu dismembrationem fructuum.

8. Ad hoc pariter fuerunt datae variae responsiones, & praesertim fuit allegatum, quod hodie seruetur stylus contrarius in Dataria, scilicet non exprimentis similia onera perpetua, nedum Generalis aliarum Prouinciarum, & diocesium, sed individualis Valentiae, & ad hoc comprobandum datae fuerunt fides & attestaciones plarium officialium & curialium in Summario n. 6.

Provt etiam deducebatur quod cum hoc onus non sit voluntarium, sed necessarium à iure, vel decret. Concilij innum. cum cuiusque beneficio huius Diocesis, eius taciturnitas non potuit reddere gratiam subreptionem, ad not. vey Felin. in cap. super litteris, num. 8. de rescript. Rota dec. 75. eod. tit. in antiq. & dec. 569. n. 15. part. 5. recent. 10. 2. & in simili de onere perpetuo, quo grauantur Prioratus & Commendae Religionis Hierosolymitanæ dixit Rota in Monopolitana pensionis 1598. coram Orano, quam refert & sequitur Garz. de benef. part. 1. c. 5. n. 564. ea ratione, quia cum Papa praesumatur optime scire omnia Concilij decreta, vel cogitauit, vel cogitare potuit super hac Parochiali adesse hoc onus pro Seminario, quae sola generica cogitatio sufficit in gratis Apostolicis ad euitandam subreptionem ex taciturnitate resultantem. R. in. consil. 68. n. 4. & cons. 75. n. 16. lib. 3. Handed. cons. 89. n. 27. lib. 1. & alijs relatis in d. dec. 100. n. 30. part. 5. recent. firmans ulterius n. 32. ea sola esse exprimentia ad euitandam subreptionem, quae de stylo & consuetudine Datariae solent exprimi, non autem alia.

9. At verò agitur de alijs in supplicatione conditionaliter expressis ob quorum inobseruantiam, dictum fuit in decisionibus, fuisse excessum in mandato, & deficere consensum in resignante. Et placuit responsio quod dum istae conditiones fuerint à Procuratore in supplicatione appositae, & per Sanctiss. delatae tanquam non solitae concedi, dicitur satisfactum mandato, & valet resignatio, vt aduertit Paris. de resignat. lib. 9. q. 17. n. 19. vers. sed dubium est, Loter. de re benef. lib. 3. q. 16. n. 38. vers. prius autem in his terminis, dec. 387. num. 2. part. 4. diuers.

10. Et hinc cessat in facto motuum prima decisionis, quod licet non fuerint adhibita diligentia ad illas obtinendas, dum enim, vt dictum est, fuerunt in supplicatione appositae, & Pontifex illas delevit, diligentiae remanent eo ipso probatae, quia ex cassata & delineata iuxta stylum Datariae, & Cancellariae arguitur peritorum denegatio, Card. Seraph. dec. 683. num. 2.

11. Non obstat clausula, non alijs, aliter, nec alio modo apposita in fine mandati propterea quae remouete videtur consensum casu quo conditiones impletas non fuissent, quia cum post appostas conditiones additum

fuert, si ita Sanctiss. placuerit, & subsequatur postea dicta clausula, non alias, aliter, nec alio modo, argui debet, resignantem, tunc demum voluisse inplementum, casu quo Sanctiss. placuerit, & non alias, vnde dum Papa noluit, censetur & resignantem noluisse, vt in puncto extat decisio *Cæsar de Grass. 10. de præbend. alias 12. 1. n. 2. 3. & 4. quare sequitur, & referunt Gonz. ad reg. 8. gloss. 12. n. 93. & Loter. de re benefic. lib. 3. q. 19. n. 38. & ita licet procurator consenserit absque his conditionibus, ex hoc tamen non deficit consensus in mandante, quia dum illas condiciones solum voluit quatenus Sanctissimo placuerit, eo ipso, quod Pontifex eas delendo noluit admittere, censetur etiam illas noluisse mandantem; quia prædicta verba, si Sanctissimo placuerit, ad antecedentia omnia non stant resolutiue, sed conditionaliter, vt expressè firmatur in d. *decisione Cæsar. de Grass. 10. n. 8.**

12. Nec intrat replicatio, quod dicta clausula non alias, aliter, nec alio modo referri debeat ad condiciones appositas, non autem ad beneplacitum Sanctissimi quia cum stet apposta post requisitum d. beneplacitum magis ad illud referri debet, quam ad alia magis remota, ex doctrina *Bar. in l. fin. C. de reb. dub. alias autem superflua fuisset reservatio beneplaciti, si non aliter, quam modo expresso resignatio fieri potuisset.*

13. Nec obitat deducta per *Rotam in Corduben. dimidia portio 14. Nonembris 1558. coram Chivoga in alia decis. allegata*, quia procederet si resignans simpliciter, & absolute noluisse aliter resignare quam sub pactis & conditionibus in mandato expressis, secus pro vt hic vbi conditionaliter tantum, & accedente beneplacito Apostolico; Eo enim non accedente, censetur etiam aliter voluisse in puncto respondendo huic obiecto distinxit *Rota apud Cæsar. de Grass. d. decis. 10.* Ex quibus etiam habetur responsio ad allegatam *decis. in causa Sauonen. Cantoria*, quia eo casu resignans liberè, & absolute protestatus fuerat, non aliter in resignationem consentire, quam sub expressis pactis, & conditionibus in mandato apposis, quod non est in hoc casu.

Et ita vtraque parte, &c.

DECISIO XXXIV.

Sacra Rotæ Romana coram R. P. D. Ceyro.

In causa Leopoliensis. administrationis
Hospitales.

Lune 15. Maij 1645.

§. 1. AD Priorem Conuentus S. Domini, & Seniores Confratres Sanctiss. Rosarij spectare curam, administrationem Hospitalis S. Lazari in Ciuitate Leopoliensis. DD. censuerunt, quia cum dictum Hospitalis erectum fuerit à prædicto Priore & Fratribus vnâ cum Confratribus Sanctiss. Rosarij, ab eisque proprio iure dotatum, vt apparet tam ex laudo per Vicarium Leopoliensem, aliisque compromissarios lato vsque, & anno 1618. quam ex litteris Regis emanatis anno 1634. *Summ. quod datur n. 1. & 4. consequens est, vt ad eos spectet illius administratio, & gubernium, vt notat Abb. in cap. de Xenodochiis n. 2. de Religios. domib. & in sua q. 3. signatur n. 14. Card. in Clem. 1. n. 13. & in Clem. 2. n. 5. eod. tit. Rocch. de Curæ de iurepar. in verb. in Ecclesia sua n. 9.*

2. Eoque magis præfatum Hospitalis sit erectum, & dotatum fuit à Sereniss. Rege Polonia sub sua immediate protectione receptum, eiusque bona exempta ab omnibus oneribus, & collectis, cum prohibitione ne quælibet persona audeat se in eius gubernio, & administratione intromittere, ibi, *In patrocinium nostrum assu-*

mendi censuimus, vt quod immediate in protectionem nostram Regiam assumimus, & recipimus, vt ad memoratum Xenodochium sub nostra protectione existens, had. presumat quisque sibi auctoritatem aliquam usurpare. Cum enim ex huiusmodi immediata receptione in Regiam protectionem fuerit exemptum ab Ordinationis potest. Vicarius Leopoliensis. nec Canonici Ciuitatis se ingerere in illius administratione, que tota spectare debet ad Priorem, & Confratres, prout fuit in indulto Regio dispositum, cum non repugnet Regularibus habere sub se Hospitalis, eiusque Regimini prædicti, *tem. quia contingit §. præmissa. vbi que Dilecti de Religios. domib. & in terminis consulti Bald. cons. 100. lib. 5.*

3. Et ita pariter reddendum esse rationem bonorum, & rerum Hospitalis responsum fuit; iis enim de iure reddi debet, ad quos spectat gubernium, & regimini, & quibus eadem loca subsumt a. *Clem. quia contingit §. illi etiam vbi Vitalin. n. 66. & 69.*

4. Ponderando præsertim quodque Andreas Puchnicki olim Archiepiscopus Leopoliensis. & de numero Confratrum piè elargiendo quædam prædia pro augmento Hospitalis, statuit prouidentes, & Hospitalarios, ista ratioicinis reddere teneri in Conuento coram Priore S. Domini, & Senioribus Confraternitatis, hæc enim determinatio, & confessio Prælati antecessoris adminiculatur, præsertim ex dicta fundatione, & dotatione, ac obseruantia præcedenti, nocet Archiepiscopo successoris. *Ruin. cons. 142. n. 4. lib. 1. cum alijs per S. mem. Gregor. dec. 506. n. 6.*

5. Nec obstat quod dum prædictum Hospitalis fuit erectum de consensu Ordinarij, habetque annexam Ecclesiam vbi Missæ celebrantur, & Sacramenta infirmis ministrantur. D. Archiepiscopus habet intentionem fundatam super assententia iuris communis scilicet quod cura, & gubernium Xenodochiorum, ceterorumque piorum locorum ad ipsum spectat, qui potest illa ad libitum visitare, vt disponit etiam S. Concilium Trident. *sess. 22. c. 28.* Regula enim assententia iuris communis non attenditur vbi aliter fuit cautum in ipsa erectione & fundatione. Erectionis enim & fundationis forma est attendenda circa gubernium, & administrationem, *Rot. coram S. mem. Gregor. dec. 4. sub n. 1. vers. circa illud cum seqq. & fuit dictum in alia dec. super assententia à Censuris sub die 27. Ianuarij 1645. coram me. Et dum prædictum Hospitalis fuit receptum sub immediata protectione Sereniss. Regis Polonia, non cadit sub Concilio quod in d. c. 8. expressis verbis excipit Hospitalia immediate subiecta protectioni Regum.*

Et ita resolutum informantibus tantum Priore, & Fratribus.

DECISIO XXXV.

Sacra Rotæ Romana coram R. P. D. Versipio.

In causa Barcinonensis. Canonicorum.

Veneris 9. Iunij 1645.

§. 1. RESOLUTUM fuerat in decisione præterita emanata coram me sub die 4. Decemb. 1644. consistere de bono iure Petri Ioannis Atxer in hoc Canoniatu Penitentiario Barcinonensi, Ecclesia, quem à Fel. rec. Urbano VIII. obtinuerat tanquam reservatum ratione vacationis in mensè Iulij Apostolicæ Sedi semper affecto, ex eo potissimum fundamento quod indultum concessit Sereniss. Regi Catholico concessum pro Ecclesiis consisteribus in Regnis Hispaniarum, non fuerit vlti receptum in hac Prouincia Catalonia, cum verò pro parte Capituli, & Ioannis ab eodem electi denuo impugnetur.

retur eadem obseruantia, repropofui dubium quod item ad fauorem Petri Ioannis fuit refolutum.

2. Etenim hæc obseruantia refultat ex pluribus collationibus Apoftolicis fubfecutis in menfibus referuatæ sine concultu in Ecclefiis Cataloniae in quibus contigit calus vacationis quæ fuerunt enumeratæ in decisione præterita, & ex alia prouifione Ordinarij sine concultu pariter in Ecclesia Elnen, nuper exhibitæ Ex quibus comprobatur hæc obseruantia interpretatiua ad quam excludendam satis efferit ostendere ita aliquando fuiffit obseruatum vt consuluit Aymon. *conf. 118. numer. 2. Decian. conf. 51. lib. 2. Rota coram Caualer. decis. 497. num. 5. & coram Buarato dec. 647. num. 1. & in Mediolanen. Decimarum 16. Ianuarij 1683. coram S. D. N. inter impress. part. 1. dec. 448. num. 3. cum actus fubfecutus declarat concedentis voluntatem, ex notatis in l. si de interpretatione ff. de legib. & leg. lular. §. proinde ff. ad Macedon. & cap. cum dilectus de consuetudin. Rota coram Cesar. de Grassi. decis. 10. numer. de praben. & coram Caualer. decis. 199. numer. 5. & in terminis Indulti concessi Regi Hispaniarum à Gregorio XIII. quod ex actibus gestis tam ab eodem Gregorio, quam à Sixto V. Successore declaratur quid in eo fuerit comprehensum Rot. coram Mantio. decis. 59. num. 12. & 13. vbi pro ratione considerat quod nulla assignari possit melior interpretatio quam conditoris iuxta text. in l. vltima C. de legib. & in cap. inter alia de sententia excommunic. & in cap. per venerabile, qui fil. sine legit. & hæc obseruantia licet non probetur in Ecclesia Barcinonen. quia non contigit calus vacationis, sed in alijs tantum Ecclesijs Cataloniae, suffragatur nihilominus respectu huius Ecclesie in eadem Prouincia consistentis, cum magis attentatur causa vniuersalis actus, quam ipsemet actus, vt ponderauit Rota in *Affien. Canoniciatus 14. 1600. coram Sacro Sacro impressa inter rec. decis. 39. numer. 9. part. 3. & in similibus terminis in Messanen. Decanatus 23. Maij 1644. coram R. P. D. meo Gbistlerio in §. aramen. & in alijs deductis in decisione præterita.**

3. Non obstat, quod obseruantia interpretatiua locus esse non possit, quoties versatur in claris, vt tradit Castrensis in l. heredes palam §. si quid post num. 1. ff. de testament. & alijs relatis per Gabr. de regul. iur. conclus. 3. num. 25. Rot. diuers. deci. 121. n. 12. part. 1. & decis. 39. num. 1. part. 2. & decisione 319. num. 2. part. 6. recen. & coram Gregor. decis. 184. num. 5. & hæc claritas indulti pro comprehensione Cataloniae deducatur ex quo illa inter alia Hispaniarum Regna connumeratur, ac consequenter sub indulto Ecclesiarum existentium in Regnis Hispaniarum includatur. Sub hoc enim Regni nomine recensentur à Borello de prestant. Reg. Cathol. cap. 49. Bellug. in spec. Princ. rub. 34. de grauat. contra fauor. §. vltim. num. 1. Illes. in his. or. Pontific. ver. Hispan. part. 2. fol. 44. data in Sum. numer. 3. Molin. de ritu nupt. comparat. 1. num. 2. Lancell. Conrad. in templ. omnium Iudic. lib. 1. cap. 3. nu. 1. Bother. in suis relatis. Orb. in tit. de diuis. Hispanie 53. & ab alijs Hispaniarum Historicis relatis ab informantibus à quibus etiam asseritur in Ciuitate Barcinonæ Regiam esse Domum, & aulam Regiam, prout etiam Senatus, Curia, Archiuum, Patrimonium, Carceres Regia dominatione recensentur vt ab Oliban. de iure fisci c. 4. n. 52. Berart. in specul. vltim. c. 3. num. 13. c. 11. n. 11. & c. 19. n. 41. & 43. Ripol. de iuris. d. omnium Iudic. c. 1. n. 18. & 56. & c. 11. nu. 389. Peguer. decis. Catalon. 1. in fine & dec. 24. num. 30. cuius etiam claritas indulti comprobati videtur ex Bulla Decimarum à Sanct. mem. Urbano XIII. Regi Catholico concessa in Regnis Hispaniarum, quæ etiam in Catalonia probatur effectum sortita.

4. Ex his enim enunciatiuis Doctorum non excludi-

tur dubietas indulti, dum hæc Prouincia Cataloniae sub nomine Principatus ab alijs denominetur Historicis, & Doctoribus inter quos adest Mierex in *conf. Catal. part. 2. col. 7. n. 2. & 18. & collat. 9. c. 10. n. 22. Zurit. lib. 1. anal. Aragonie cap. 36. circa finem & rom. 2. lib. 7. c. 5. & rom. 3. lib. 11. c. 90. Anton. de Ripol. in suis var. resolut. eod. tit. c. 1. n. 8. & 42. & de iure emp. cap. 7. num. 6. Franc. Ferrer. tertia euidentiali ad *conf. Hac nostra num. 10. Oliban. de action. part. 1. lib. 3. cap. 2. num. 9. 13. & 17. Fontanell. de part. nupt. claus. 3. gloss. 1. num. 8. & claus. 7. gloss. 2. part. 9. n. 42. & segg. Egid. Trullench. ad Bullam Cruc. lib. 1. §. 1. dub. 1. sub num. 3. Cancr. var. resolut. cap. 6. de priuile. num. 52. Peguer. decis. Catalon. 18. & decis. 6. num. 1. & 5. sub quo nomine expresse Rota coram Scraph. de. 37. num. 1. prout sub nomine comitatus idem Bother. de relatis. Orb. part. 1. de diuis. Hispan. cap. 4. de Catalonia. idem Mierex super *conf. Catal. c. 5. collect. 7. nu. 7. vbi quod post vnitum Principatum Cataloniae Comitatus Barcinonæ huius nomine Comitatus comprehenditur idem Principatus, & hæc etiam qualitas Principatus in Catalonia comprobatur; Tum ex demonstratione locumtenentis & Generalis Ducis qua vitur is cui in ea Prouincia moderatio demandatur, prout constat ex *priuile. impress. post Mierex in quo eadem appellatione Locumtenentis Moderator Prouincie inferibitur, & ex expeditione eiusdem regiminis facta de anno 1638. in persona Comitis Sanctæ Columbæ sub nomine Locumtenentis, & Generalis Ducis quæ modò fuit in nouo summo. exhibitæ, quod etiam aduertit Cancr. *var. resolut. d. c. 3. num. 52. idem Ripol. d. c. 1. n. 9. c. 2. n. 582. & c. 3. nu. 29. Tum ex pluribus litteris Apoftolicis exhibitis in præterito Sum. sub num. 6. & ex alia Clementis VIII. de anno 1601. expedita occasione translationis Ecclesie Elnen, in Oppidum Perpiniæ in quibus sub nomine Principatus Cataloniae enunciatur. Tum ex priuilegijs Petri Regis Aragonie de anno 1339. & Ferdinandi de anno 1515. vbi eadem appellatione vituntur, tunc demum ex titulo Comitis Barcinonæ quo Philippus IV. Rex inferibitur, & etiam Catalonia comprehenditur post secutam eidem Comitatus Cataloniae huius Principatus vniõnem, vt aduertit idem Mierex ad *Constitut. Cataloniae, dist. collect. 7. cap. 5. part. 2. num. 17.******

5. Neque vrget, quod à Doctoribus, Senatus, Aula, Domus, & alia eius Prouincie regia qualitate decentur, cum vt aduertit Ioannes de Platea in l. 1. nu. 1. C. de dignit. hæc qualitas desumi solet quoties quis duplicem dignitatem obtinet, quo casu maior exprimitur. Alex. in l. Imperium ff. de iurisdictione omnium Iudicum. n. 1. vbi etiam Alciatus num. 1. Iason. numer. 3. Decian. *conf. 84. num. 15. collect. 5. & probat text. in l. cum in diuersis ff. de Religiosis & sumpt. funer. Rot. in Terulen. Canoniciatus 2. Martij 1638. coram R. P. D. Carillo. Neque alia obiectio indulti Decimarum pro Regnis Hispaniarum, quod fuerit in hac etiam Prouincia executioni demandatum; præterquam enim ex parte prouisi Apoftolici ostenditur impugnatum, & in modica summa executum ex metu censuratum, quæ executio suffragati non posset etiam ad effectum manutentionis, vt declarauit Rota in *Auersana Pensionis 24. Aprilis 1626. coram bo. mem. Pirouano, comprehendit etiam potuit hæc Prouincia cum tam in Indulto, quam in Bulla Cruciatæ, non solum loquatur de Regnis Hispaniarum, sed etiam de eorumdem Dominijs, vt constat ex tenore ipsius Indulti, & Bullæ, vt in simili Indulto firmavit Rota coram Mantio, dec. 59. & explicat Trullench. d. lib. 1. §. 1. dub. 1.**

6. Non obstat, quod nomen Principatus sit generale, & sic genus omne Dominijs contineat, vt ponderauit Menoch. *de. 202. n. 77. Mastril. de Magistr. lib. 1. c. 18. num. 55.*

num. 55. 56. Quia licet idem nomen vsurpari soleat pro quolibet Dominio, non tamen Regiam dignitatem amplectitur, vt tradit Cardin. in *Clement. 1. n. 2. de testibus. Lancell. Contrad. in templ. omn. iudic. lib. 1. c. 3. num. 2. & 3.*

7. Nec demum visa fuit obstar altera obiectio deducta ex rationis identitate; quæ dum militat in hoc etiam Principatu, ad illud extêdere debeat indulti dispositionem, ex *reg. text. in l. illud. ff. ad l. Aquil. & in l. cum pater, §. dulcissimis. ff. de legatis 2. Rota in dict. Terulen. Canonicius 2. Martij 1637. coram R. P. D. meo Carolo in §. tantò magis, circa finem. Dum enim versatur in privilegio particulari ex sola identitate rationis illud non extenditur, quidquid sit respectu legis vniuersalis, vt probat *text. in l. ius singulare. ff. de legibus, & in cap. sanè, de priuilegijs. Abbas in princ. Butt. n. 1. Alexander in l. Scrinarius, n. 2. in fin. C. de milit. testam. Rota coram Buratto de El. 19. n. 5. & in terminis materiz beneficalis, quòd in ea identitate rationis argui non solet coram Reuerendiss. Vgellen. dec. 154. n. 24.**

8. Et ex his cum admodum turbida reddatur comprehensio Cataloniæ sub indulto, locus esse debet obseruantiz Datariz, quæ potissimum attendi solet in illius interpretatione, vt dixit Rota coram Verall. dec. 84. num. 2. & in terminis Constitutionis Pontificiz in *Montis Alti Primiceriaris 8. Iulij 1643. coram me: ex qua obseruantia cum clarè appareat bonum ius profusi Apostolici, illi pariter conferuntur Domini concedendam esse manutentionem in Canonicius controuersi possessione, quæ capta nomine Camera, & Petro Ioanni cessa suffragatur ad effectum manutentionis, ac si ab eodem apprehensa fuisset, vt notat gloss. in l. 2. idem Nerva in verb. experiaris, ff. ne quid in loc. publ. quam singularem reputat Bal. in c. licet causam, n. 34. de probat. Menochius, de retinenda possessione. remedio 3. nu. 259. Gonzales ad regulam 8. Cancellar. gloss. 34. n. 118 Rot. dec. 235. n. 1. part. 9. recent. Et licet eadem possessio capitulariter capta non fuerit, nihilominus dum fuit petita ab eodem Capitulo, quod sine causa illam tradere denegauit, eundem effectum manutentionis operatur, ac si capitulariter fuisset apprehensa, ex notatis in *cap. si Capitulum de concess. prebend. lib. 6. Rota coram Gregor. decis. 164. n. 2. & decis. 97. n. 23. part. 5. recent. & in Casaraugustana Onerum 3. Iulij 1622. coram bon. mem. Pirouano post Postium dec. 175. n. 6. Et ita vtraque, &c.**

DECISIO XXXVI.

Sacra Rotæ Romana coram R. P. D. Corrado.

Toletana Matrimonij.

Luna 20. Iulij 1645.

1. **L**ata in partibus sententia pro validitate matrimonij contracti inter D. Egidium de Ribera, & D. Isabellam de Azuedo, in qua fuerunt etiam eisdem decreti annui ducati octingenti, donec præfatus Egidius accederet ad cohabitandum cum ipsa, per Odoardum eius patrem soluendi. Et interposita per illos appellacione ad Summum Pontificem causa mihi commissa fuit atque expedita, & executata inhibicio, verum quia Iudex à quo interta decreuit, & relaxauit mandata, & litteras aggrauatorias pro solutione dictorum ducatum octingentorum, quarum vigore fuerunt exacti, idèd dubitauit an constet de attentatis, quæ sunt ante omnia reuocanda, & domini affirmatiue responderunt, quia in processu plenè probatur ea omnia gesta fuisse post interpositam tempore coram ipsomet

Iudice appellacionem die 7. Septembris 1643. à sententia lata die 3. & intimatæ die 4. eiusdem mensis, quæ postèdèti abstineri debebat ab vltiori processu, & executione, alias dicitur attentasse, l. 1. & 2. in sit. ff. Nihil in nou. appellat. pendente. l. sciendum. ff. de appellat. recipi. appellacione, C. de appellat. cap. venientes, §. cum ex pte. extr. de iure iur. cap. ex parte, il. 2. de appellat. Lancell. de cipalis, §. c. & seqq. qui à n. 88. & seqq. vers. finaliter tamen, & c. plures recentel rationes. Rot. penes bo. mem. Card. Manic. dec. 345. n. 2. & seqq. vers. unde nulla est dubitatio, & c. bo. mem. Cardin. dec. 185. n. 1. vers. nonde non visum fuit, & c. ac Reuerendiss. Vgellen. decis. 96. n. 2. vers. sed etiam, & c. & dec. 313. n. 1. & 2. vers. & in primis, & c. & in recent. decis. 185. num. 1. vers. & appellacione pendente, & c. part. 2. & dec. 691. lib. 1. part. 3.

2. Hæc autem grauiora reddunt, quia post signatam causæ commissionem, expeditaque inhibicionem, ac eidem Iudici, & parti legitime intimatam die 24. Februarij 1644. adhuc tamen ille die 4. Aprilis eiusdem anni relaxauit mandatum aggrauatorium, contra dictum Odoardum, quod sanè maiorem præter feruerentiam & contumaciam, ac ideo seuerius coactendum est, cap. non solum in fin. & cap. Romanus, si autem post sententiam, ubi not. DD. de appellat. in 6. Innocent. in c. cum M. Ferrariensis, sub n. 9. vers. si appens, ibi nisi qui post motam litem, & c. & sub n. 10. vers. & nota singulariter, & c. extr. de appellat. Oldrad. conf. 206. in caus. Carnoc. sub n. 1. vers. ex prohibitione eadem, & c. Alexander conf. 83. diligenter consideratis, sub num. 9. vers. tamen his non obstantibus, & lib. 1. Decius conf. 103. in causa possessionis sub n. 1. vers. secundum, & lib. 1. Rot. dec. 20. de appellat. in nou. & penes A. gid. dec. 622. ac sanct. mem. Gregor. dec. 305. n. 1. & 2. dec. 360. per res. & penes Reuerend. Vgellen. dec. 312. n. 1. & 2. vers. quia presentacionem, & in dec. 637. n. 1. & 2. ac dec. 670. n. 1. p. 4. & sæpe in alijs Lancel. de attent. post inhib. in præfat. n. 223. vers. regula quod gesta, & c. & seq.

3. Propterea omnia prædicta, vt potè attentata, sunt ante omnia retractanda, & in pristinum reducenda, vt deducitur in *dict. c. venientes. & cap. ex parte & d. cap. non solum in fin. Dec. d. conf. 103. sub n. 1. & conf. 99. in causa propofita, n. 1. vers. quia cum pendente appellacione, & c. Lancel. de attent. appell. pend. in præfat. nu. 86. & seqq. vers. unde alias dicebat, & c. & de attent. post inhib. n. 235. vers. & Dec. & c. Rot. penes bo. mem. Buratt. dec. 74. sub n. 1. ac Reuerend. Vgellen. dec. 312. n. 1. & 2. & dec. 313. n. 2. & in recent. dec. 683. sub n. 4. vers. igitur, & c. part. 1. ac dec. 582. sub n. 1. ac dec. 731. sub n. 1. part. 2. non solum instante parte, verum etiam officio iudicis, cuius maiestas eo pacto læsa fuit. Rot. penes sanct. mem. Gregor. dict. dec. 305. sub n. 4. vers. sed nihilominus, & c. & dec. 465. sub num. 1. & seqq. & sub n. 10. ac seq. vers. ubi etiam, & c. ac in recent. dec. 79. sub n. 2. vers. & in omnem euentum, & c. part. 2.*

4. Neque obstat, quòd cum à sententia super alimentis in futurum tempus præstandis, non admittatur appellatio ad effectum suspensiuum, idèd licitum fuerit iudici à quo illa etiam pendente ad executionem procedere, vt in hac specie tradit *Afflitt. dec. 152. num. 3. vers. quia talis pendencia lisis, & c. & seq. quem alij sequuntur.*

5. Primò, quia regularis illa conclusio non procedebat in proposito casu in quo D. Isabella nec legitime probauit eius inopiam, itaut aliter viuere non posset, vt necessarium omninò erat; cum omnia eius bona essent adhuc penes ipsam, nihilque præfato Egidio, vel eius parti tradidisset, nec alia præcesserat liquidatio, ex qua iudicis arbitrium in ea taxatione iustificari posset, iuxta *l. si quis à liberis. §. si vel parens, vers. si quis ex his, ff. de lib. agnoscend. & l. fin. C. de alend. liber. bene explicat Gabr.*

Gabr. conf. 25. an. 15. vers. sed quando, &c. & seq. vsque ad fin. lib. 1. Rot. dec. 170. part. 4. recent. vnde meritò admittenda erat ad vtrumque effectum appellatio, in a. theor. Bart. in l. fin. sub n. 1. vers. & hoc verum, &c. ibi, & sic propter inopiam, &c. vbi idem expressè tradit Cuman. sub n. 4. vers. sed ubi, &c. ff. de appellat. recip. quam sequitur Franc. Aret. conf. 97. in causa, & puncto, sub n. 3. vers. & ista conclusio, &c. Rot. dec. 764. n. 2. vers. alias, vt inquit Cuman. &c. ac vers. & quia cessat ratio, &c. part. 1. diuers. & latius penes bo. mem. Bucatt. dec. 203. sub n. 6. vers. & tanto magis, &c. ac seq. repetita in recent. dec. 782. part. 3. & per alios comprobatur, de alim. tit. 8. priuileg. 60. sub n. 21. ac seq. vers. & hoc priuilegium, & alij recentiores sequuntur.

6. Secundò, quia cum dicta appellatio iam fuisset admittita per signaturam Summi Pontificis, & simpliciter ac absolute Rotæ commissa, nosstrum non erat de prædictis ulterius inquirere; sed iudicandum esse causam ipsam à sui principio fuisse appellabilem, quoad vtrumque effectum, & prouide quæcumque interea gesta per Iudicem à quo attentatorum vitio subiaceret, eaque ratione in pristinum reducenda, vt firmavit Rot. penes bo. mem. Bucatt. dec. 902. sub nu. 2. vers. & cum pariter, &c. ac Reuerendiss. Vgellen. dec. 96. n. 4. vers. & cessat difficultas, &c. & dec. 191. sub n. 5. ac seq. vers. præterea, &c. & dec. 240. n. 3. vers. quia quidquid de hoc sit, &c. & in recent. dec. 134. n. 1. & 2. & sub n. 6. & 7. vers. & nihilominus, &c. part. 6. ac sursum in Genuen. personam 23. Iunij 1634. coram bo. mem. Motman. ac in Salernitana Iurisdictione. 4. Iunij 1641. coram R. P. D. meo Rojas in vltimis, quia signatura, &c. & in pluribus aliis.

7. Tertiò, denique quia cum eiuſdem commissionis vigore fuisset iam per Rotam cõcessa inhibitiõ, eaque non solum parti, sed eidem quoque Iudici legitime præsentata, & intimata, abstinendum omninò erat, licet causa fuisset sui natura prius inappellabilis, & ipsa executio si non fuisset concessa, denno concedenda esset, quia hæc facit illi iuramentum, quod alijs fuisset permittitum, non enim licet inferioribus Iudicibus (citra grauis animaduersionis iudicium) de viribus inhibitionum huius facti Tribunalis cognoscere, nec eas interpretari, vel illis vlatenus contraire, sed eas reuerenter suscipere, & partes ad ipsum pro oportunitate iuris remedijs obtinendis remittere debent ad i. ext. in d. cap. Romana, §. si autem post sententiam, &c. & in d. cap. non solum, in fin. de appellat. in 6. & per illum tradit Franch. in cap. pastoralis, sub n. 5. vel nisi foret missa inhibitoria per Iudicem ad quem, &c. & sub n. 6. vers. intelligi nisi foret attentata post inhibitionem, &c. ext. de appellat. & late probatur Mandol. de inhib. q. 20. per tot. & q. 75. num. 8. vers. nec mirum, &c. Lancel. de att. app. pend. limit. 8. n. 11. vers. secundò, &c. & limit. 25. n. 16. & seq. vers. 3. quando, &c. & limit. 50. n. 144. & seq. vers. primo nisi index, &c. & limit. 53. n. 66. vers. 11. nisi, &c. & latius comprobatur de attent. post inhibiti. ampl. 1. per tot. Rot. penes sancti. mem. Greg. dec. 435. n. 3. & seq. vers. non obstat, &c. & bo. mem. Card. Alanic. dist. dec. 345. n. 4. & seq. vers. nec index infertur, &c. & Bucatt. dec. 901. n. 4. v. & sine dubio, &c. ac bo. mem. Coccino dec. 355. per tot. & Reuerendiss. Vgellen. dec. 104. per tot. & bon. mem. Andr. dec. 10. per tot. ac in recent. dec. 74. n. 3. vers. tum quia, &c. & dec. 124. n. 5. vers. atque vbi prædicta, &c. & dec. 513. sub n. 10. vers. & in omnem euentum, &c. part. 1. & dec. 296. n. 1. & seq. part. 6.

8. Minus obstat, quod in alia posteriori commissione ad instantiam D. I. I. I. I. signata, rescriptum mihi fuerit, quod, confitendo de illius paupertate subministratis alimentis, & sumptibus litis arbitrio Rotæ taxandis in causa procedam, &c.

9. Quia hinc magis confirmatur vis antecedentis commissionis, & inhibitionis vigore emanata, nam euidenter apparet quod Signatura voluit omnem eius

causæ cognitionem abscere à Iudice à quo tam respectu deuolutiui, quam suspensiuui, illamque in Rotam omnino transferre, eiusdem arbitrio committendo taxationem alimentorum, & expensarum lite pendente subministrandarum, quatenus de paupertate constaret, nulla habita ratione declarationis iam factæ in sententia prædicta, atque ideo siue attendatur tenor primæ commissionis simplicis, & absolutæ, siue huius posterioris ab ipsamet D. I. I. I. obtentæ, certum est quod Iudex à quo non potuit extra vitium attentatorum post appellationem interpositam procedere ad actus prædictos, sed expectanda erat cognitio Rotæ super iustificatione illius paupertatis, & eiusdem declaratio super quantitate alimentorum, & expensarum litis quæ eidem D. I. I. I. subministranda essent, vt simili respondit Rot. penes sancti. mem. Greg. dec. 312. n. 2. vers. nec facit præsentia curam, &c. præsertim vero stante inhibitione iam intimata, vt fuit resolutum in Tirasonen. benefic. 15. Iun. 1620. coram bo. mem. Cardin. Cavalieri, dec. 544. per tot.

Quare fuit conclusum constare de attentatis ante omnia reuocandis, &c. informantibus tantum Odoardo, & Agudio, &c.

DECISIO XXXVII.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Ceyro.

Tolerana Canonatus Pœnitentiariæ.

Mercurij 28. Iunij 1645.

§. 1. **I**terum responsum fuit Franciscum Viarium esse Procuratorem Capituli Tolerani vsque ad diem intimatæ reuocationis, eique deberi salarium taxandum ad scut. 150. pro singulis annis, cum de mandato procuratoris in eius persona vsque, & à die 26. factò dabitari non possit, tam ex antecedenti constitutione, vt apparet ex instrumeto alijs dato, quam ex obseruantia subsecuta, & pluribus litteris missiis de ordine Capituli scriptis, ex quibus manifestè deducitur Viarium hoc toto tempore se gessisse pro Procuratore, eique tanquam tali fuisse à Capitulo negotia demandata, vt latius habetur in alia decisione.

2. Nec in facto iustificatur tam primum mandatum factum sub die 20. Maij 1636. quam alterum sub die 15. Maij 1639. esse restrictum ad certos actus, determinatos scilicet ad impediendam reformationem Breuis, & subrogationem gratiosam, quin imò mandata sunt generalia, & signanter primum, in quo apparet constitutionem esse factam simpliciter, & cum clausula amplissima ad lites, vnde licet postea fuerit supra dicta clausula, Et specialiter vt compareat ad contradiendum literis & Breuibz Apostolicis, que contra Capitulum concederentur in lre cum Ferrerio facien. in hac parte, & in annexis & connexis contradiuionem, appellationem, que iudicialiter & extrajudicialiter essent necessaria, absque ulla temporis limitatione, cum libera administratione, &c. Dum tamen huiusmodi clausula sequitur post generalem constitutionem, non restringit generalitatem mandatis, sed censetur appositæ gratia maioris declarationis ad demonstrandum negotium, quod de præsentanti magis vrgebat, vt ad propositum, quod clausula, Et signanter ad comparandum coram A. C. non restringat facultatem generaliter tributam in mandato, dixit Rota diuers. dec. 8. nu. 9. & 10. part. 1. concludens, quod licet mandata sint stricti iuris, quando tamen verba sunt apta nata ad aliquod comprehendendum, tum debent generaliter intelligi, ibid. n. 2. & 3. & generaliter est, vt quando species exprimitur post genus sine dictionibus taxatiuis, illud non restringat, sed expressa tantum

tantum censetur ad maiorem declarationem, exprimentum casum magis dubitabilem, iuxta *ibid.* Bart. in l. *quasi* §. *fin. de fund. instrum.* Craueta *consil.* 227. *numer. 7. post med.* Afflict. *decis.* 106. *num. 2.* Rota *diuers. decis.* 306. *num. 17. & 18. part. 1. & late dictum fuit in Alben. hereditatis 23. Iunij 1642. & 2. Martij 1643. coram meo* ubi responsum fuit contraria procedere quando species fuit expressa cum dictionibus taxatiuis.

3. Comprobat hoc obseruantia subsecuta, quia Viarius vigens dictorum mandatorum nedum ad impediendam reformationem Breuis, & subrogationem gratiosam, sed ulterius cotuliti, quae acriter acta fuit cum Ferrer. assistentia praesuit, variisque gessit actus, qui non percutiunt solam reformationem, aut gratiosam subrogationem, sed ulterius totam causam respiciunt, fecit enim commissionem communem, expedit citationem cum inhibitione, obtinuit litteras Compulsoriales, citare fecit alteram partem pro correctione processus, & ad dicendum contra iura, insuper citatus ad dicendum contra commissionem & iura, protestatus fuit in termino citationis. Et in termino pariter citationis ad sententiam appellauit, obtinuit supercessionem ab Eminentiss. D. Cardinale Signaturae Praefecto, curauit mihi committi causam appellationis, eaque commissa citare fecit Ferrerium ad dicendum contra commissionem, & iuxta illius formam mandati procedi, & inhiberi, qui actus proculsubio respiciunt totam causam, & processum, obseruantia autem subsecuta bene declarat mandatum praecedens, vt bene ponderauit Rota, *Dieta dec. 8. num. 2. part. 2. diuers. cum aliis vulgatis.*

4. Nec reuelat, quod Viarius non sit doctor, nec Procurator in hoc Tribunali approbatus, minusque & causarum sollicitator; vnde inverisimile est, quod a Capitulo fuit generaliter ad hanc litem grauissimam constitutus Procurator: omisso enim, quod idem Viarius pluribus abhinc annis, Variis Hispaniarum negotiis in eumbit, quod est Doctoribus & toti Curiae notissimum, ex quo solo cessat omnis inuerisimilitudo, & probata remanet sufficiens idoneitas persone. Placuit responso, quod qualitas Doctoratus requiritur in iis qui sunt Procuratores ad informandum, non autem ad conficiendum processum. Et notum est mandata procurare fieri in personis particularibus, quae tamen dirigitur ab aliis Procuratoribus primariis. Imo experientia docet primarios Curiae Procuratores, nullam ferè in eorum personis habere procuram, sed omnes confici in personis Agentium sollicitatorum, & aliorum, qui ab eis postea normam & directionem accipiunt: informationes autem, vt plurimum, non fiunt à Procuratoribus, qui habent mandatum, vt dixit Rot, in *recent. dec.* 104. *n. 45. part. 6.*

5. Quoad praetensam reuocationem n. datotum DD, transeunt cum responsonibus datis in alia decisione. Aut enim loquimur de reuocatione expressa facta à Palquera, & haec ex defectu potestatis non suffragatur, cum ipse haberet tantummodò facultatem reuocandi Procuratores à se substitutos: aut loquimur de reuocatione tacita, & praesumpta ex constitutione alterius Procuratoris, ad *text. in l. si quis Procurator: §. Iulianus, ff. de Procur.* & haec praesumptio cessat in casu nostro ex clausula in constitutione noui Procuratoris apposita, *ita quod non sit melior conditio occupantis, & peior subsequentis, sed quod unus inceptoris, possit alius ad finem perducere.* Haec enim inducit contrariam praesumptionem, quod primus reuocatus non fuerit argumeto *text. in l. pluribus 32. ff. de Procur. in cap. si duo, eodem tit. in 6.* qui textus, licet loquantur, quando in eodem mandato plures constituuntur Procuratores in solidum, quo casu videtur intrare de plano, quod ex huiusmodi clausula praecipua vnus non inducat reuocationem alterius, nec illius prosecutionem impo-

diat. Adhuc tamen applicari possent huic casui, quo Viarius per prius in alio separato mandato fuerat Procurator constitutus. Cum enim in postremo mandato nullus alius fuerit constitutus Comprocurator, clausula huiusmodi remaneret superflua, nisi intelligeretur de praecipua facta à Viario, licet non in eodem, sed in diuerso mandato multò prius facultatem accepisset. Vis enim textus non stat in vnitate mandati, sed in praesumpta voluntate constituentis, qui dum noluit dire alterius prosecutionem, nec impedire alterius prosecutionem, per necessarium antecedens noluit reuocare primum, & cum aliis ex reuocato non esset locus praecipuati, ad tradita per Gratian. *discep. sbr. cap. 201. numer. 56. cum seqq.* Ponderando semper quod reuocatio primi Procuratoris elicit ex secunda constitutione non est expressa, nec certitudinalis, sed tacita, & praesumpta, quae propterea cessare debet ex contrariis, & efficacioribus praesumptionibus, quae non solum ex d. clausula desumuntur, sed fortius etiam ex litteris missis conscriptis ad eundem de ordine Capituli, & ex actibus supra recensitis ab eodem Viario gestis etiam post constitutionem secundi Procuratoris. Animus enim non reuocandi etiam ex actibus subsecutis dignoscitur, vt notat Soc. *conf. 17. num. 12. lib. 3.* & praesumptio reuocationis cessat, quando adfunt contrariae praesumptiones, bene Patif. *conf. 88. sub num. 23. vers. Similiter Procuratorium secundum*, ubi optime ad nostrum propositum ponderat, quod constitutio secundi Procuratoris non inducit primi reuocationem, quando secundus fuit constitutus, vt lites etiam prosecutioni assisteret. Hinc enim magis arguitur, quod voluerit secundum praebere assistentiam primo, quam primum reuocare. Menochius de *praesumpt. lib. 2. praesumpt. 36. sub num. 6. vers. quae quidem praesumptio* ubi quod praesumptio reuocationis contrariis praesumptionibus diluitur cum aliis adductis in prima decisione, *vers. & eo magis.*

6. His positis, consequens est vt eidem debeat salarium pro quantitate supradicta à die constitutionis usque ad diem reuocationis, vt dixit Rota *coram bon. memor. Coccino, dec. 56. sub n. 1. vers. quantum actus ad salarium.*

7. Nec obstat Reformatio *sanct. mem. Pauli V. tit. de Aduocatis & Procuratoribus, §. 3.* ubi quod Procuratores & sollicitatores quarumcumque causarum non possunt à suis clientibus petere salarium nisi conuentum. Quia dicta Reformatio prohibet petitionem salarii non conuenti actione ex locato, & conducto, sed non prohibet implorare officium Iudicis nobile pro mercedis constitutione, vt respondendo huic obiectioni dixit Rota in *Romane Salarij 23. Ianuarij 1626. coram bon. mem. Remheldo.*

8. Sed ulterius aduertebant Domini non deficere requisita Reformationis, solum enim Capituli Conducenti Procuratores & agentem notorium est in Curia, & ab altera parte negari non potest, cum pinguem mercedem ab eo recipiat; solum autem Procuratorum & agentium locandi operas suas in Vrbe plures probauit Rota *coram Card. Seraph. dec. 1322. n. 1. coram Card. Cualter. dec. 400. n. 2. & coram bon. mem. Coccino. dec. 256. n. 2.* ubi quod regula illa, quod salarium non conuentum non debetur, fallit in Vrbe, ubi quilibet est solitus locare operas suas, & de stylo constituti in Vrbe Salario testatur Rota in *recent. decis. 138. numer. 2. part. 1.*

9. Imò in hoc casu constat de speciali provisione ex litteris ad eundem Viarium conscriptis, & signanter ex illa sub die 13. Nouembris 1639. ubi. Et quij signij illa sodisfaranno, & restar anno obligari nell'occasione a V. S. & i. conto si paghera subito; & ex alia sub die 29. Aprilis eiusdem anni, ubi. Procurero sua reconoscina con maleda liberalita. Et ex alia 11. Nouemb. 1636. ubi. Faciendo V. S.

7. S. con ogni pronitezza, che quella si spiederà, & il trauallo, & sollicitudine di V. S. si spedisca. Huiusmodi enim verba sufficiunt, vt dicatur satisfactum Reformationi, vt in his terminis dixit Rot. in Rom. Salarij 18. Febr. 1622. coram bo. me. Pironano, & in Supplicata Romana Salarij coram R. Card. Lancell. relata in decisionibus supra citatis. Hanc autem quantitatem taxarunt Domini ad supradictam summam scilicet centum quinquaginta ad minus quolibet anno attentis non solum labore & industria Viarij, sed etiam qualitate constitutis, quod est Capitulum insignis & distissimæ longè maiorem quantitatem constituere solitum, prout eadem Pasquera pro absentia in hac causa nedum singulis annis, sed singulis mensibus soluitur quantitas scilicet centum quinquaginta, vt deponunt testes examinati: unde non videtur vt reclamare debeat à simili præstatione sine illam præstari velit proportionabiliter quolibet mense pro mercede, & salario, siue vnica vice quolibet anno in recognitionem, & præmium laboris ab eo præstiti.

10. Quæ dicebantur de cessione litis facta per Viarij in Curia Eminent. D. Card. Vic. Domini non habuerit in consideratione, quia continent solum cessionem litis, non autem renunciationem salarij, vt patet ex lectura Monitorij in fine, vbi Viarius reuerauit sibi ius petendi salarij. Unde si quid dixit vrbanner procedendo cum Capitulo, eiusdemq; arbitrio se remittendo, non debet sibi præiudicare, cum verba humanitatis & curialia non obligent, cum venissent, de rescript. Rot. coram R. Card. Seraph. dec. 1322. n. 2. vbi in his terminis, videlicet quod huiusmodi verba sapient potius vrbanner quàm, & modum curialem tractandi, quod virtus Nobilissimus, quod indicat pollicitationem aliquam seruitij gratuiti. Et magis in terminis Rot. in rec. dec. 238. n. 1. p. 1. Præsertim cum agatur cum Capitulo, quod liberaliter solet vnicuique, pro se laborati suam mercedem retribuere. Et ita vtraque parte, &c.

DECISIO XXXVIII.

Sacra Rotæ Romanæ. coram R. P. D. Arguelli.

In causa Boucæ. Abbatia.

Luna 3. Iunii 1645.

§. 1. Abbatia S. Mariæ de Tridentino, vacans de anno 1604. per obitum Horatij Olgatii, fuit à sanct. mem. Clemente VIII. commedata Ioanni Angelo Spagnolo, ad cuius fauorem emanauit etiã decretum Executoris Apostolici pro immisione. Sed Capitulum Cathedralis Boucæ, prætendens se lesam prætextu anterioris possessionis, vigore cuiusdam vniuersalis auctoritate Apostolica de eadem Abbatia ad sui fauorem facta, appellauit, litem introduxit coram Sanctiss. D. N. tunc temporis S. Rotæ Auditore, & mādātum de manutenuendo obtinuit, ipso tamen Capitulo tantum informante. Nuper per obitum eiusdem Ioanni Angeli eadem Abbatia iterum vacans, fuit ab eodem Sanctiss. commedata D. Ludouico Centoflorenio, cum amplissima subrogatione gratiosa, in omni iure, & ad omne ius, quod dicto Ioanni Angelo competebar, & si non obisset, competere, & competere posse etiam quoad prosecutionem litis & cause, in eisdem statu & terminis in quibus reperitur, vt latius in literis Apost. mihi vt Executori directis: Quapropter citato coram me, eiusdem litis Iudice subrogato, Capituli Procuratore, dubitauit, an eidem Ludou. sit danda immissio: & danda esse vnanimis Domini responderunt.

2. Ratio resolutionis fuit, quia prædicta litera Apostolica visæ fuerunt omnimode iustificata; idcoq; iure merito exequenda: & ex. in c. si Capitulo, ibique gloss. in verb. exequatur, de probat. in 6. in c. super literis de rescript. Cassad. dec. 10. n. 8. eod. tit. Rot. dec. 506. n. 1. p. 1. dec. 628. eod. n. p. 4. & dec. 258. eod. n. p. 7. rec. & in Tullen. Priorat. 28. Iunii proxime præteriti coram me: & in illarum executionem pronissus Apostolicus est immittendus in pos-

sessionem, & quidè iudicio possessorio, ad instar l. fin. c. de edict. D. And. rollen. vt docet Bald. in l. 2. n. 59. D. de seruit. & aq. arg. l. fin. c. Quor. bon. & Abb. in c. Constitutis. l. 2. n. 15. de appell. cum alijs, per Menoch. de adipisc. remed. 6. n. 34. & per Rot. dec. 335. n. 15. coram Greg. XV.

3. Si quidem vacatio per obitum Ioanni Angeli extra Romanam Curiam, probatur ex testibus, datis in summ. 3. deponētibus de publica voce & fama, quod suffi. ere dicit Bart. in l. 2. §. si dubietur. n. 2. vers. 2. habes. C. quæ admodum testam. aper. Fel. in c. f. regner. §. §. fin. n. 24. vers. vlt. dum tangit, vt l. non est. Mohed. dec. 1. n. 1. de probat. Put. dec. 508. lib. 2. in cor. Rot. in Salmatin. Capella del Voto 20 Nouemb. 1598. coram cl. mem. Card. & Archiep.

4. Litis inter dictum Ioanni Angeli, & Capitulum Bonon. iustificatur ex commissione, de cessione, alioq; factis in causa factis, quibus optime probari litem etiã super titulo beneficij extitisse ad effectum subrogationis gratiosæ, est doctrina Innoc. in c. cum M. Ferrarie. sub n. 9. vers. sicut autem, de cõst. Rot. dec. 6. 7. n. 8. & 9. p. 5. & dec. 187. n. 2. p. 6. rec. & fuit dictum in Messan. Archiep. 29. Aprilis 1641. & 5. Maij 1642. coram R. P. D. meo Cerro, & in eadem causa 19. Ian. 1643. coram Reuerend. D. meo Dec.

5. Valor expressus per non excessum ducatorum auri de Camera centum quinquaginta, probatur ex testibus, datis in summ. n. 7. qui licet deponentes de publica voce & fama, probat sufficienter, vt per Caputaq. dec. 277. n. 8. p. 1. Coccin. dec. 87. n. 5. & dec. 428. n. 4. vbi quod Rota contentatur semi-plena probatione. Necnon ex confessione Capituli, quod in commissione asserit, hoc beneficium non excedere decatos centum; inde enim clarior redditur iustificatio gratiæ Ludouici, quia si non excedit centum, eò minus excedet centum & quinquaginta, vt in terminis respondit Rot. coram Coccin. dec. 145. n. 1. vers. nec facti, & dec. 931. coram Burat. quas sequuta est etiam in d. Tullen. Priorat. 26. Febr. 1644. §. nec releuatur, coram Reuer. D. meo Carillo, sufficit enim quod non excessus verificetur in minimo, vt aduertit Loten. de re benef. lib. 1. c. 38. n. 53. Mantie. dec. 138. n. 2. Rot. in præalleg. Tullen. Priorat. eod. §. nec releuatur, in fin.

6. Clericatus etiam Ludouici remanet probatus ex testibus in summ. n. 6. iudem de publica voce & fama deponentibus, quos sufficere inquit Rota decis. 14. de probat. antiq. coram Greg. XV. dec. 20. n. 1. & dec. 35. n. 3. coram Reuer. D. Vrgell. dec. 406. n. 2. & alias sepè.

7. Qualitates quoque & valor obtentorij iustificatur ex præfatis testibus, qui superabundat, cum quoad hoc fat esset qualis probatio. Argid. dec. 974. & dec. 682. Rot. in Nucerna beneficior. 20. Octobr. 1592. coram recent. mem. Card. & amb. impress. post Garz. de benef. p. 5. c. 5. n. 64. vbi in §. Valor obtentorij, restatur, quod Rot. contentari solet etiã minori, quàm semi-plena probat. vt de vnicio teste, de fama cum admiculo, & quod ita fuit pluries decisum.

8. Gratiæ quoque Ioanni Angeli, cui Ludouicus fuit subrogatus, & omnia in ea narrata bene probantur ex processu contra Capitulum fulminato per executores Apostolicam, pro quo præsumitur, ab ea, ff. de probat. Surd. dec. 108. n. 9. Rot. dec. 293. n. 6. p. 1. rec. iuncta confessione Capituli in commissione exposita, quæ superat omne genus probationum, l. cum precum. C. de liber. caus. Et in puncto de confessione partis emanata in commissione est dec. 555. n. 9. coram Greg. XV. Caputaq. dec. 190. p. 1. Cauat. dec. 33. n. 1. Coccin. dec. 145. eodem n. cum alijs in d. Tullen. Priorat. 26. Febr. 1644. §. Primum enim, coram Reuerendiss. D. meo Garillo.

9. Nec visa fuerunt obstare vnio aut possessio Capituli. Nam cum vnio emanauerit tempore sanct. mem. Greg. XIII. nempe anno 1574. Possessio verò, sine qua non dicitur vnio effectum sortita, Garz. de benef. p. 12. c. 2. n. 281. non fuerit capta nisi anno 1605. & sic post triginta annos vnio peritus emanauit, ex quo fuit reuocata & irritata per regulas Cancellariæ reuocatorias vnionem effectum non sortitarum, emanatas à quinque Summis Pontificibus eiusdem Gregorij XIII. successoribus vsque ad annum 1605. nempe Sixto V. Urbano VI. Gregor. XIV. Innocentia IV. & Cle-

mente VIII. vt in specie de regalis reuocatoriis emanatis à Sixto V. est decis. *Toletana Beneficij de Vallecas* 20. *Novembrii 1592. coram Gypso, & Mediolanen. dismembrationis* 16. *Novembrii 1594. coram Orano, relata per Garz. de benef. d. part. 12. c. 1. n. 284. & 285.* Ideo vnio perinde est ac si non emanasset *Cauat. dec. 403. ante n. 1. Rota dec. 360. n. 3. & dec. 27. n. 2. p. 3. rec. et.* & in fortioribus terminis, quod vnio, etiam si habeat clausulas amplissimas, & prelatiuas, & derogatorias ad futuras regulas, quod adhuc per istas subsecutas ante effectuationem censetur reuocata, fuit decisum in *Toletana Capellania*, 23. *Ianuar. 1608. coram S. D. N. Innocent. tunc Sacre Rote Auditore.*

10. Prædictamque conclusionem dicebant Domini procedere etiam, quod vnio sit facta pro augmento Diuini cultus, seu ampliacione dotis, aut menie Capitularis, quia nõ cõsetur facta ex causa necessaria, dñ Capitulum per prius etiam abque d. vnione se sustentauerat, & ideo cadit sub regulis reuocatoriis, vt pluribus relatis firmat *Add. ad Greg. XV. dec. 419. n. 6. vers. verum hoc debet intelligi. Gonz. ad regulam 8. Cancellaria, gl. 5. §. 7. n. 53. vers. Ceterum cum hodie. Rot. in supra allegatis, dec. Toletana Beneficij* 20. *Nov. 1593. coram Gypso, & Toletana Capellania* 27. *Ianuarij 1608. & 18. Iun. 1610. coram Sanctiss. D. N. & fuit dictu in Valentina subsidij* 14. *Martij 1616. coram eodem Sanctissimo, & in aliis, quas refert & sequitur Cauat. dict. decis. 403. per tot. & Add. ad Buratt. dec. 734. n. 3.*

11. Et consequenter Capitulum, quatenus nicitur dicta vnione reuocata, & titulo redacto ad non titulum, non est legitimus contradicor ad impediendam immisionem Ludouico p̄uiso Apostolico, vt est text. in *c. si a sede de preb. in 6. Put. dec. 120. lib. 1. in correct. cum aliis per Angel. de Legit. contradicor. q. 15. art. 5. n. 158. & seq. per Rot. in Elnen. Beneficij Sancti Saluatoris* 16. *Decembrii 1602. coram Penia, & Capitaq. dec. 348. n. 4. p. 2.*

12. Nec eadem vnio visa fuit validari possessione, quia immisio est debita Ludouico, non solum vt exhibenti gratiam iustificatam, *c. si Capitulo, de prebend. in 6. cum aliis in princip. Alogat.* Verum etiam vt habenti gratiosam subrogationem ad ius dicti Ioann. Angeli vitimid defuncti, *Gonz. ad reg. 8. §. 7. proom. n. 212. Gregor. dec. 570. n. 1. Seraph. dec. 1426. n. 2. Cauat. dec. 450. dec. 438. verobique n. 1. Buratt. dec. 409. eodem num cum aliis in proposito cumulatis in Gadican. beneficio. um 11. Martij 1644. §. verum etiam subrogationis coram R. P. D. Melitio.* Et ita fuit decisum vna tantum parte informanti.

DECISIO XXXIX.

Sacre Rote Roman. coram R. P. D. Cerro.

In causa Ciuitaten. Presbyteratus.

Luna 3. Iulij 1645.

§. 1. **C**um vacante per obitum Michaëlis Angeli P̄uicte Archipresbyteratus Ciuitaten. fuisset à Sede Apostolica de eo prouisus Antonius Vlai, & instrumentalem possessionem eiusdem accepisset, vigore mandati de immitendo obrẽti ab Exequutore Apostolico, ad impediendam dictæ possessionis effectum Reuerendiss. D. Episcopus Ciuitaten. & Ampurien. præ tendens Archipresbyteratum & huiusmodi fuisset Apostolica auctoritate vnitus suæ mensæ, tam suo proprio nomine, quam etiam Capituli Ampurien. impetrauit commissionem super iactationibus, & mantutione mihi directam qua in actis præsentata, fuit citatus ad dicendum contra prædictus Antonius, qui ad docendum de suo bono iure produxit suã prouisionem, & instrumentum adeptæ possessionis. Quapropter ad eius instantiam dubitauit. An ipsi esset dādū de manu. Quod affirmatiuè fuit resolutū die 24. Martij præsetis anni, nõ obstant. quod Episcopus informare noluerit sub prætextu defectus mandati Procure.

2. In hoc statu Capitulum, & Canonici Ampurien. obtinuerunt aliã commissionem pariter mihi directam super iactationibus, & mantutione, & super nullitate d. Prouisionis Antonij, sub eodem prætextu, quod idem Archipresbyteratus fuisset ab Episcopo vnitus Capitu-

lo, & institerunt pro admissione iurũ, & articuloꝝ, quæ cum pro parte Antonij protestaretur non esse ad dictores, cõsulta à me Rota in relationibus memoratis, DD. ne propositio causæ lógus protaheretur voluerat, vt reproponerem dubium iam resolutum, quodq; tam hodie propositio, informantibus tantum Canonice, licet noua audientia principaliter esset concessa ad instantiã D. Episcopi, qui prius erat in causã, DD. Reuerit in dehis eo præcipue fudameto, quod cũ hic Archipresbyteratus sit prima dignitas post Põstificalem, vt aperte deducitur ex literis Prouisionis Pauli IV in persona dicti Michaëlis Angeli prõptæ; & S. D. N. Innoc. X. in persona Antonij, in quibus maior dignitas post Pontificalem enunciat, ibi, Archipresbyteratus prædictum qui inibi dignitas post Põstificalem maior existit. Sum. Antonij primæ positionis n. 2. & 3. cadit sub reuocatione Regule tertie, hodie quartæ, vt aduertit *Garz. de benef. p. 1. c. 1. n. 268. & 270.* quæ cum habeat decretũ irritans, inficit omnẽ titulu, & possessionẽ, quantum Decretum non fuerit appositũ super certo corpore Beneficij, sed per viã legis generalis emanauerit dũ prout hic reuocatio est clara, & euident, vt optime explicando dixit *Rot. in bo. me. Coccino dec. 511. n. 3. & dec. 480. n. 3. & 5. p. 1. rec. & in Leod. Benef. 22. Maij 1643. coram R. P. D. meo Bichio.* Aded vt propterea licet possessio Capituli esset anterior (quod hucvique probatum non fuit) cum tamen ei resisteret decretum irritans, tamquam infeda, & nullius momenti haberet pro vacua, & per consequens possessio Antonij licet instrumentalis, & posterior esset mantuenibilis, vt bene aduertit *Rot. in bo. me. Coccino, & in d. Leodien. benef. & nouissime dictu fuit in Mediolanen. Cimiliarcatus* 15. *Maij præteritij coram R. P. D. meo Perringerio, vers. nõ igitur obstat.*

3. Nec obstat primò, quod etiam beneficia reuerata Episcopus vnire possit. Quia præter quod etiam in casibus in quibus reuocatio non impedit vnionem, adhuc tamen suspendit illius effectum, pro toto tempore quod durat prouisio Apostolica, vt dixit *Rot. dec. 4. n. 1. & 2. & dec. 6. de rebu. Ecclesia non alienandis, in amissis.* Vbi quod vnio habeat tantum effectum cessante reuocatione. Conclusio non procedit in reuocatione perpetua, qualis est illa Regule quartæ reuocantis Dignitates maiores post Pontificalem, stante enim reuocatione perpetua, Beneficia vniri non possunt, vt bene explicat *Garz. de benef. p. 1. c. 2. de vnion. n. 92. & 93.*

4. Minus obstat secundo, quod possessio huius Archipresbyteratus non fuerit ab Antonio capitulariter capta, quia cũ de iure communi dignitates non sint de Capitulo, nisi in illarũ erectione exprimatũ concessio Stalli in Choro, & vocis in Capitulo. *Ant. coram Card. Seraph. dec. n. 1. & in Gerund. Capellania* 17. *Ian. 1645. coram R. P. D. meo Bichio,* sufficit possessio adeptæ manu Exequutoris in literis Apostolicis deputati, etiam si capitulariter capta non fuit, vt aliis relatis fuit dictu in *Treuer. Archidiaconatus* 13. *Iunij 1644. coram meo in Gerund. Capellania sup. cit.* Contra hæc verò decisiones relata postremò in *Valu. Canoniar. 30. Maij 1644. coram Emin. D. Card. Coccino* loquuntur de possessione Canonice capta per Canonicos, qui soli Capitulum constituunt, *Gemin. in comandatum de preb. in 6. Abbas cap. scriptum n. 4. de elect. Card. Canal. dec. 57. n. 2. & 3.*

5. Prout etiam non releuat, quod in litteris præsentate vnionis hic Archipresbyteratus appelletur simplex beneficium, & nõ dignitas, quia præter quod subditur, quod antiquitus vocari solebat Archipresbyteratus, ibi, *Che anticamente soleua disti. Arcipresbitero di Terra noua.* Placuit DD. responsio, quod aut est vnũ & idem, & cum sit prima Dignitas, intrat clara reuocatio Regule quartæ, vt supra dictum est. Aut non est idem, vt præ tendit Capitulum, & tunc exceptio vnionis vnitis Beneficij non potest impedire mantutionem Prouisio Apostolice de altero beneficio directo. Cetera pro parte Capituli adducta non indigent responsione. Et

Et ita informatibus etiam Canonicis fuit resolutum.

DECISIO XL.

Sacræ Rotæ Romanæ coram R. P. D. Gbiflerio.
In causa Colonien. Optionis.

Luna 5. Julij 1645.

§. 1. **T**Am mandatum de manutendo, etiam relaxatum à Decano Colonien. in executionem litterarum Apostolicarum mandati de subrogando, quam illius executio, cum præcesserit post inhibitionem Rotalem, ex quo non obstante citatione cum inhibitione Rotali præsentata Gerardo sub die vltima Ianuarij, & 2. Februarij 1645. fuit relaxatum mandatum sub die 18. Februarij, & possessio capta sub die 23. eiusdem, vt attentata sunt reuocanda, c. non solum in fine, & c. Romana, §. quod si obiciatur, de appell. in sexto, Rot. dec. 51. de appell. in nonis, ex regula, quod inhibitiō Rotalis, siue iusta est timenda, vt pluries dixit Rot. coram Burat. dec. 181. n. 1. & 2. coram eodem dec. 509. n. 1. coram bon. mem. Prouano in A. sina laudi 19. Decēb. 1625. coram bon. mem. Melino in Romana deuolutionis domus 3. Iulij 1618. & alibi sapius, cum non sint partes iudicis inferioris cognoscere, an inhibitiō intret, necne.

2. Nec facit, quod dictum mandatum de immittendo fuerit relaxatum in executionem litterarum Apostolicarum vigore mandati de subrogando, quia in indiuiduo, possessionem captam à gratiosè subrogato post inhibitionem Rotalem esse attentatam firmavit Rot. in Toletana Parochialis 26. Iun. 1609. coram Sanctiss. D. N. confirmata coram bon. mem. Remboldor. inter recentiores pari. 4. dec. 620. n. 1. ubi n. 3. & 4. ponderatur, quod licet executor datus in litteris subrogationis non potuisset denegare subrogato illarum executionem, absque censuram incurru, subrogatus ipse debuit abstinere, flante Rotali inhibitione, & propterea citra vitium attentatorū Gherardus nō poterat accipere possessionem, postquā præsentata fuerat personaliter inhibitiō Rotalis.

3. Et etiam attentata dicta possessio ex alio capite, cum fuerit capta infra decem dies, nempe sub die 23. Februarij, & sic intra tempora ad appellandum, quia Decanus Colonien. non erat merus, sed mixtus executor, propter clausulas, dummodo alteri non sit ius quaesitū, & amoro quolibet illicito detentore, in litteris Apostolicis apponitis, & consequenter tenebatur assumere officium iudicis, & citare Canonicos, & Capitulum, & ab eius sententia dabatur appellatio, & ideo possessio capta in vim mandati de immittendo intra terminum ad appellandū, est nulla, & attentata, vt sapius fuit dictum in Rota, & præsertim cum Seraph. dec. 1045. coram sanct. mem. Gregor. XV. dec. 91. per tot. dum aliis allegatis per Addentes ad dec. 413. nu. 4. coram eodem. Deducta ab informantibus pro Gherardo non sunt habenda in consideratione, & in omnem casum supradicta attentata, quatenus non essent reuocanda ad instantiam Canonicorum, & Capituli, sunt tamen reuocanda officio iudicis, ob spretum iurisdictionis Rotalis, cuius maiestas fuit lesa, cum supradicta emanauerint post inhibitionem Rotalem, personaliter præsentatam Gherardo, vt aliis omisiss, quæ regulariter ad hoc propositum allegantur, firmavit Rota in Messan. Decanatus 15. Februarij 1645. coram me. Et ita vtraque, &c.

DECISIO XLI.

Sacræ Rotæ Romanæ coram R. P. D. Curiado.
In causa Papien. Beneficij Pro Illustri & R.
D. Augustino Amedæo Buronio.
Contra R. D. Ioannem Petrum Tascam.

Luna 20. Nouembrii 1645.

§. 1. **V**acante beneficio simplici in Parochiali Ecclesia S. Mariæ, & S. Valentini loci Rosafchi Tom. VIII.

Papien. Diocesis per obitum Ioseph. Buccini, de mense Aprilis fuit ad illud præsentatus à maiori parte Patronorum Laicorum Augustinus Amedæus, quō successiue litteras Apostolicas Vicario Episcopi Nouarien. directas obtinuit, quibus iniungebatur eidem, quod iustificato in primis, & ante omnia coram ipso d. Iure patronatus ex fundatione, vel dotatione ac ipsius Augustini idoneitate comperita præfatum beneficium auctoritate Apostolica illi conferret, & assignaret; mox Bartholomæus Ottina d. beneficium tanquam vacans in mense referuato, impetrauit, ac eius possessionem assumptus fuit, & subinde causam iactationis, & iactationis bonæ memor. Coecin. committi obtinuit contra præfatum Augustinum, quæ illi fuit personaliter intimata cum citatione, & inhibitione, iisque subinde reproductis detectus fuit eo instante processus per contradictas de anno 1640. Quibus peractis dict. Bartholomæus ex humanis decessit; Indèque orta controuersia inter Augustinum instantem pro subrogatione in ius, ac possessionem defuncti colligantis vigore Regul. Cancell. S. D. N. 29. de subrogand. Collig. & Ioann. Petrum Tascam nouam eiusdem beneficij prouisionem petentem, hodie propositi Dubium ab Eminenti. D. meo Cardin. Pro datario transmissum. An Augustino sit danda subrogatio: & Domini responderunt affirmatiue.

2. Siquidem Clericatus d. Augustini probatur ex litteris parentibus Ordinarij, vt not. in c. 1. de Cleric. Peregr. & in c. post cessionem de Prob. Rot. penes Pub. dec. 114. num. 5. lib. 2. & Cas. de Grass. dec. vnic. num. 5. & seq. de presump. bon. mem. Card. Seraph. Dec. 713. sub n. 1. bon. mem. Card. Canaler. dec. 483. n. 2. vers. Clericatus enim, & c. & Reuerendiss. Vigelien. dec. 430. num. 2. ac in Recen. dec. 321. num. 5. vers. Clericatus, & c. pari. 1. & in Messan. Archipresbyter. 19. Aprilis 1641. coram R. P. D. meo Cervo. in §. Clericatus autem & in Gerunden. Priorat. 27. Iulij 1644. coram R. P. D. meo Bichio in §. Clericatus, Idoneitas verò illius ex Relatione DD. examinatorum in Vrbe, Rot. penes bon. mem. Bur. dec. 613. num. 6. ver. qua relatio & in recen. dec. 187. n. 1. vers. Clericatus, & idoneitas, & c. p. 6. Obitus autem Bartholomæi in possessione d. beneficij ex confessione vtriusque partis in earum supplicationibus ad locum præc. in C. de liberal. caus. Card. Canaler. dec. 483. sub n. 2. vers. obitus & c. & penes Burat. dec. 300. in vers. quimō & c. ubi Ad. den. referunt concordantes, & dec. 607. sub n. 20. vers. Tum quia hoc, & c. pari. 5. recent.

Lis demum supra relata inter eos vigens ex ipsis actis, & processu coram præfato bon. mem. Coecin. in præsentia exhibitis, ex quibus vtrique probatur litis pendencia inter prædictos, quia non solum fuit obiecta commissio, sed eius vigore citatio, ac inhibitiō contra Augustinum personaliter executi, & deinde reproducta, cap. proposuisti, ex. de foro competent. cap. g. a. rum, de offic. delega. Clement. 2. vt lite pendens. & in his terminis respondit, Rot. in Gerunden. Canonicar. 14. Maij 1601. penes S. mem. Gregor. dec. 27. n. 2. vers. de lite enim, & c. & in Rom. Capellan. 15. Maij 1626. penes Burat. dec. 927. n. 1. vers. ex quas, & c. ubi quod Rota semper fuit huius sententiæ, ac dec. 321. n. 2. vers. de lite, & c. pari. 1. dec. 454. num. 7. vers. Presbyteratus, & c. art. 2. & dec. 507. n. 6. vers. cum alias, & c. pari. 1. recent. & in dd. Messanen. & Gerunden. & rursum in eadem Messanen. Archipresbyteratus 19. Ianuarij 1643. coram Reuerendiss. Domino meo Decano in §. iustificatio autem.

3. Quibus concurrentibus subrogatio conceditur Colliganti superstiti vigore dictæ Regulæ 29. nā propter novos aduersarios litigia protogari contingat, & ex litium diuturnitate Ecclesiarum, ac beneficiorum detrimenta proueniant, contra text. in cap. 1. & 2. vt lite pendens. in 6. & late comprobant ad eandem Regul. Sarnens. quæst. 1. §. Ita tamen, vers. non tamen videtur honestum

honestum, &c. dicens illi non esse derogandum in præiudicium colligantis, & quest. 1. in princip. versic. & versic. &c. & Mandol. quest. 2. sub n. 6. versic. ex pramissis, & respondit Rota apud Cardinalem Seraph. dec. 990. & dec. 1165. & sancti. mem. Greg. d. dec. 27. & dec. 125. ac Burat. d. dec. 927. & in rec. dec. 426. part. 4. & dec. 607. n. 2. versic. quibus requisitis concurrentibus, &c. part. 5.

4. Non obstat, quod lis illa non vigeret super titulo beneficii, prout necessarium est, ut inret subrogatio vigore dict. Regulæ 29. postextum in dicto c. 2. in princip. ibique not. gloss. in verb. finis, & in c. 1. in verb. litigantibus, licet pendens in 6. & in Clem. 1. versic. Collato, & in verb. litigantibus, cod. tit. ac sepius Rot. respondit, sed super possessione ad quam videtur restricta iactationes Augustini in e. commissione narrata. Mandol. de dict. Regul. 9. 14. sub n. 7. versic. aduerte tus, &c.

5. Nam in principio dictæ commissionis fuit quidem expositum à Bartholomæo, uti præiudicium in mente relectuato, quod Augustinus præterens dictum beneficium esse de iure patronatu laicorum, & ab illis præsentatum, iactabat velle in partibus ipsum molestare in possessione eiusdem, ac fructibus, proventibus & bonis illius. Verum in conclusione petitam causam committi non tantum super huiusmodi iactationibus, & molestationibus, sed cum omnibus incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis & connexis, totaque negotio principali, ad quam & quas, &c. Quibus sanè veris tam possessorium, quam peritorium in commissione comprehensum fuit, ac subinde per eius productionem, vtrumque censetur in iudicium deductum, quando eam producens non se retrinxit ad certam speciem, quinimo illa generaliter vltus fuit, ut in hoc casu apparet ex citatione contra Augustinum executâ, ad L. solems, ff. de iudic. cap. 1. §. Coelestinus, extr. de sequestr. possess. & fruct. & hanc sententiam sequitur Rot. vt per Egid. dec. 618. ad finem, versic. & maxime, &c. Menoch. dec. 6. post medium, versic. Insuper. de rescriptis. v. tal. dec. 152. part. 1. & fuit dictum in Mediolanen. Capellan. 3. Iulij 1595. coram rec. mem. Card. Pamphili. & dec. 254. sub n. 1. part. 1. d. e. f. Card. Casal. dec. 200. n. 5. versic. præterea Domini, &c. & in his terminis 483. sub n. 2. & sequenti, versic. diff. ultas eras, &c. & Burat. dec. 405. n. 6. versic. nam vltiq. quod sufficit, &c. ac prius à n. 1. & seqq. & sancti. mem. Greg. d. dec. 25. n. 1. versic. non obstat quod dicitur, &c. & bon. mem. And. dec. 44. n. 10. versic. vnde etiam, &c. & in rec. dec. 342. sub n. 2. versic. amen cum causa, p. 1. & dec. 426. n. 2. versic. lis autem ad hunc effectum, &c. p. 4. & dec. 569. n. 40. versic. tum quia causa, &c. p. 5. & late fuit probatum in d. Mess. Archipresbyter. coram R. P. D. meo. erro. in §. nec dubitari potest, ac seqq. & deinde coram Reuerendiss. D. meo Decano, dicto die 19. Ianuarij 1641. in §. neque subsistit, & in §. eoque magis.

6. Minus obstat quod lis dici non possit super titulo, nec ideo beneficium effectum litigiosum, cum Augustinus, qui tanquam actor in eiusmodi iactationum iudicio consideratur Bald. in l. diffamari, in fin. C. de ingen. & manumiss. Ofalc. dec. 151. n. 4. & 9. & Rot. dec. 102. n. 9. versic. quia sufficit, &c. p. 6. rec. ac proinde ex illius persona, & iure iudicij qualitas dignoscitur, Seraph. dec. 990. n. 4. & in rec. dec. 1212. n. 6. part. 1. Non habet institutionem, seu collationem beneficii, ex qua illi fuerit acquisitum ius in re, sed solum mandatum de prouidendo, cuius vigore, iustificatis in eo dispositis, illud petere non poterat tanquam suum, sed potius tanquam sibi debitum, quo casu lis non dicitur super titulo, nec litigiosum censetur beneficiū, ad text. in d. Clement. 1. in princip. ibique explicat gl. in dicto verb. collato, & in verb. litigantibus, & depend. in d. c. 1. & 2. eodem tit. in 6. & fuit dictum in Roman. Capellan. 3. April. 1620. corā bo. mem. Coccin. & in Leodien. Canoniar. 9. Iulij 1621. corā bon. mem. Vbald. relati; in dict. Gerunden. Priorat. coram R. P. D. meo Bichio. §. Lis probatur, ac sequenti. Quia litteræ Apostolicæ Augustino concessa non continent manda-

tum de prouidendo simplex, ac nudum, in quibus terminis Rota Respondit in decisionibus oppositis, sed ad favorem præsentati ad hoc ipsum beneficium oppositis, sed ad iurispatronatus laicorum, quo iustificato sequentiam, quod cum non esset comprehensum sub regula relectuatoria mensum, prouiso Bartholomæo non erat valida, nullumque ex ea illi fuerat ius acquisitum, vt fuit dictum in Barcinonen. Iurispatr. 3. Aprilis 1643. coram me, ac in aliis pluribus ibi relatis, & beneficium spectabat ad Augustinum, ac ipsi ad iudicandum erat. Ideoque ex eiusmodi lite, quæ agitur inter ipsos præsentatos, siue inter præsentatum à Patrono, & prouiso ab Ordinario, vel à Summo Pontifice, beneficium censetur litigiosum, vt fuit resolutum in Lucan. Iurispatr. 19. Ianuarij 1611. coram bo. mem. Penia in §. nec conferre, nec Patrono alium præsentare, per text. in dicto cap. 1. cum ibi not. per gl. & D. D. & in dicto cap. 1. vt lue pendens, in 6. sed eius dispositio spectat ad Summum Pontificem, & propterea sub hac Regula comprehenditur, vt probat Sarnen. in comment. super ea quest. 6. ad finem, versic. nam in iure quæsto per præsentationem, &c. & firmavit Rota in Mediolanen. benef. 1. Iulij 1592. penes Cardinalem Seraph. dict. dec. 990. a nam. 3. & sequenti, versic. quia cum Ioann. &c. relata in Roman. benef. sanctæ Mariæ Maioris 30. Martij 1637. coram Eminentijs. Domino meo Cardin. Panziolo d. dec. 607. sub n. 9. & 10. part. 5. rec. & in Veronen. benef. 1. Iulij 1644. coram bo. mem. Coccin. in §. neque releuat quod lis non esset super titulo, ac seqq. & comprobatur ex adductis in dec. eiusdem 42. sub n. 1. & 2. & per Modern. Roman. de re benef. lib. 1. q. 20. sub n. 35. versic. itaque, & sub n. 42. versic. & ideo, &c.

7. Accedit etiã quod cum Bartholomæus narrata eius prouisione Apostolica obtinere commissionem, non solum super assertis iactationibus Augustini, sed super incidentibus, ac emergentibus, & toto negotio principali cum clausula, quam, & quas, &c. sub quibus amplissimis clausulis certum est, tam possessorium, quam peritorium, & titulum beneficii fuisse comprehensum, & que simpliciter, ac indistincte vltus fuerit, & aduersarij generaliter citari fecerit, vt supra dictum est, hinc etiam rectè dicitur ad hunc effectum titulum beneficii fuisse in ea lite deductum illudque effectum litigiosum stante preexistentia collationis, seu prouisionis ipsius Bartholomæi, super qua etiam principaliter cognosci poterat, vt in his terminis probauit Rota penes Cardinalem Casal. dicta dec. 483. sub n. 9. & seq. versic. ad hunc effectum, &c. & in rec. dec. 306. sub n. 1. versic. quom etiam ex eo, &c. p. 4. & latius dec. 426. sub n. 2. p. 4. & fuit dictum in d. Gerund. Priorat. §. Tum etiam quia lis in versic. maxime verò, &c. & rursum in eadem 9. Dec. 1644. in §. gratis dicitur, in versic. commissio est generalis, &c. ac d. Messen. Archipresbyter. 29. Aprilis 1641. in §. nec dubitari potest. Hoc enim pacto dū ipse causâ comitatus obtinuit, dicitur sibi metipsum litē intulisse (quæ durat vique quo durat commissio) ac proprium beneficium litigiosum effectum, vt inquit Sarnen. ad regul. de Triennal. 156. eodem prouiso, sub littera R. versic. nec etiam releuat, &c. & cū sequitur Rota dec. 94. n. 30. versic. dum; in part. 1. & c. part. 7. rec.

8. Præterea non obstat quod lis non possit ei suffragari ad obtinendam subrogationem, vt probat Sarnen. ad dictam regulam in Præstatione, ibique Mandol. quest. 11. Rota penes Seraph. dicta dec. 1165. n. 7. & sequenti, versic. tertium, &c. Quia scilicet conuictus euidenter de non iure illius ex instrumento inuestiturae de anno 1569. 7. Octobris, in quo legitur, Auctores eorum à Episcopo Verellensi iure feudi de Aduocacia dictæ Ecclesiæ SS. Mariæ, & Valentini de Rosalcho cum Clericaturis, quod quidem ius Aduocatiæ, vel importat solam defensionem ac protectionem Ecclesiæ, inu-

not. in cap. Saluator : vers. nomine verò. 1. quest. 3. & in cap. generali, de elect. in 6. el si intelligatur etiam de iurepatronatus, vt sentit gl. in cap. quia Cleric. in verb. Aduocatus, ex. de iurepatronat. ibique not. Abb. sub num. 2. Butt. sub num. 6. & alij. & admittit Rota in Terdonen. iurispatronat. 24. Ianuarij 1614. coram Sanctiss. D. N. Illud tamen ab Episcopo nulliter fuit illis concessum eo particulari titulo feudi, vt notat Innocent. & alij in c. cum saculum de iurepatronat. Roman. consil. 368. sub num. 2. vers. tamen illud, & Lambertin. de iurepatron. lib. 1. part. 2. q. 7. art. 1. & penitus abrogatum ex dispositione S. Concilij Trident. sess. 25. de reform. c. 9. vers. reliqui patronatus, & c. vt in huiusmodi concessionibus ab Episcopo Vercellen. factis generaliter declarauit sacra Congregatio Eminentissim. DD. Cardinalium eiusdem S. Concilij interpretum, die 30. Aprilis 1622.

9. Nam (quidquid sit de illius testamenti fide, ac reuerentia, cum tantum sumptum ex alio sumpto fuerit in presentia exhibitum à Talca exemplatum dicta lite pendente, absque iudicis auctoritate, & partis citatione, contra rexi. in cap. fin. ex. de fide instrum. Rota penes Buratt. decis. 472. per tot. & in recent. decis. 595. n. 10. vers. maxime, & c. part. 5. fuit responsum, quod Augustinus non producit, nec vtiur d. instrumento, nec ex eo intendit probare. Ius patronatus illorum à quibus fuit presentatus, sed ex fundatione ac donatione quo titulo fuerunt hætenus admittæ ab Ordinariis aliæ presentationes ab eis factæ, & subsecuta institutiones, & signanter de persona præfati Iosephi Buccini ultimi eiusdem beneficii pacifici possessoris, vt apparet ex publico instrumento anni 1598. 16. Martij, ac etiam super canonizatione illius, vt ex fundatione ac donatione competentis, emanauit sententia Ordinarij de anno 1619. 18. Maij, cui multum defertur in hac materia, in qua de ipsius agitur præiudicio. Rot. dec. 1. de iurepatronat. in non. penes Put. dec. 172. lib. 1. ac sanct. mem. Greg. dec. 58. n. 3. vers. & præsertim, & c. & licet non fuerit adhuc exhibitus processus, ex ea tamen resultat huius litis præiudicio. Rot. penes bon. mem. Card. Mani. dec. 350. nam. 9. vers. neque etiam obstat, & c. & dec. 595. sub num. 5. vers. non obstat igitur, & c. lib. 3. part. 3. diuers. ac decis. 498. sub num. 2. vers. sed ad effectum, & c. part. 3. recent. cum qua concurrat prædicta vltima presentatio, cum subsecuta institutione: & possessione pacifica per annos circiter quadraginta, quæ omnino sufficiunt ad excludendam, obiectam exceptionem non iuris & calumniæ; illa enim ad effectum impediendi subrogationem debet esse adeo euidentis ac manifesta, vt euitari non possit, atque idem quauis probabili ratione refellitur, cum non teneatur eam petens docere de bono iure suo. Rot. penes Besignet. dec. 3. num. 3. vers. nam litis motio, & c. de ver. permitt. Cassad. decis. 7. num. 1. vers. tamen quando, & c. de dol. & contum. & decis. 5. num. 3. vers. ex quibus, & c. vt lit. pend. Seraph. dist. decis. 1165. numer. 9. & seq. vers. neque obstat, & c. Cavaler. dista dec. 126. a num. 4. vers. minus, & c. & seq. & sanct. mem. Gregor. d. decis. 27. num. 5. & seq. vers. non obstat quod obicitur, & c. & d. decis. 125. a num. 1. vers. nec obstat, & c. & seq. & Buratt. d. decis. 297. num. 10. vers. quæ verò deducuntur, & c. & in recent. d. decis. 426. num. 6. ver. denique non obstat, & c. p. 4. & dec. 607. num. 16. & seq. vers. attamen, & c. part. 5. & in dist. Messanen. Archiepiscoper. coram Reuerendiss. D. meo Decano, in §. hinc cessat, & coram R. P. D. meo Cerro, in §. præsertim cum appareat, & in d. Gerunden. Prior. in §. animaduertunt Domini, vers. quæ causa corolara, & c.

10. Neque substitit, quod cum Augustinus impetrauerit beneficium, de quo fuerat prouisus præfatus Bartholomæus ætate 60. annorum circiter tunc constitutus, cui propter senium vitæ periculum imminabat, idem

Tom. VIII.

non sit illi concedenda subrogatio, vt canetur in d. reg. 29. in vers. & nihilominus. Quia hoc casu censetur improbus litigator, vbi notat Sarin. q. 16. vers. unde ratione, & c. & Mandos. quest. 6. sub num. 2. vers. qui valet, & c. & seq. ac Rota dec. 42. sub num. 15. & seq. vers. non enim, & 2. diuers.

11. Quia præter quod non satis deducitur imminens vitæ periculum ex sola ætate sexaginta annorum, vt etiam docuit euentus, cum Bartholomæus sex circiter annos postea superuixerit, vt in his terminis Rota in d. Gerunden. Priorat. coram R. P. D. meo Bichio 27. Junij 1644. in §. minus applicatur alia limitatio, & c. & rursus 9. Decemb. eiusd. anni, in §. dixerunt pariter. Ex facto remouetur obiectum, nam constat quod dictus Augustinus fuit presentatus, & literas Apostolicas obtinuit per plures menses, antequam Bartholomæus fuisset prouisus, scilicet 8. Id. Maij anni 1618. ille verò fuit prouisus 3. Kalend. Nouemb. eiusdem anni.

12. Denique, non obstat, quod illius Regule 29. dispositio non habeat locum ad fauorem presentati à præsens patronis, ne fiat præiudicium libertati beneficij, quam alter nouam prouisionem petens intendit defendere.

13. Quia cum ipse presentatus superstes vigore subrogationis non solum imitatur iure suo, sed etiam defuncti colligantis, id est conseruatur æque in eius persona ius libertatis beneficij, nec vllum illi fit præiudicium; intetæ verò præualeat ratio sopiendi lites, quæ publicæ concernit utilitatem, & fauorabilior est, vt per Sarin. ad eandem regulam, in fin. proem. 2. illud tamen, & quest. 13. vers. si tamen tenendo primam opinionem, & c. & exornat ibidem Mandos. in 1. ram. id. 6. que iure merito illi concedenda est subrogatio, vt fuit resolutum in dist. Mediolanen. benef. coram Cardini. Seraph. d. decis. 990. a numer. 3. & seq. & in d. decis. 1165. numer. 11. vers. verum, & c. & per tot. in quibus Rota respondit tandem esse subrogationem presentato à patronis beneficij contra petentem prouisionem, & in d. Roman. Capellan. 1. Maij 1626. penes Buratt. decis. 927. n. 1. vbi expressè firmatur, quod dicta regula locum habet etiam in beneficiis de iurepatronatu laicali.

Atque ita fuit conclusum vtrique parte informant. & c.

DECISIO XLII.

Sacra Rot. Roman. coram R. P. D. Verospio.

In causa Calaguricana Beneficij de Cornago.

Luna 15. Ianuarij 1646.

§. 1. **A**dmittendos esse articulos per Ioannem de Peralta, & Iosephum de Baroxa exhibitos ad excludendum Baccalaureatum Petri aduocarij, Domini responderunt, quia in dubio ex stylo huius tribunalis denegari non solet examen testium in Curia, si de eius relevantia apparet, de quo stylo testatur Vestr. in prax. lib. 5. cap. 14. num. 6. Rot. dec. 24. & 25. de restit. in ant. & coram Verallo dec. 47. part. 1. & in Rosanen. Decimarum 10. Aprilis 1641. coram R. P. D. meo Bichio, & antea in Roman. dotis 15. Aprilis 1630. coram R. P. D. Queippo, vbi rationem ponderat, quod eorum probatio oblata censetur in continenti, quæ in omnibus iudiciis etiam summarijs admitti solet, iuxta text. in cap. litteras, de restit. spol. & in l. ille à quo, §. si de testamento. ff. ad Trebell. cum alijs, per Molin. de primog. lib. 4. cap. 9. num. 4.

Y 3 • Huius

2. Huius verò relevancia probationis ostenditur ex quo cessante gradu Doctoratus cessat fundamentum prelatiōis in decisionibus ponderatum ad favorem Petri, cum etiam ex facto tollatur alterum quoddam esset Sacerdos antiquior; & hos articulos eo facilius admittendos esse Domini censuerunt, quia sumus veritatis huius futura probationis exhibetur ex libris compulsa in Vniuersitate Salamantina, in quibus non legitur nomen Petri descriptum, prout ex dispositione statuti pluries adnotari consuevit studentium nomen, antequam laurea decorentur ex illius exhibitione docentibus, cuius obseruantia probari intenditur ex testibus in Curia examinandis, ex hac enim obseruantia resultat probatio negatiua, quod Petrus in eodem libro non sit descriptus, nec gradu Doctoratus fuerit insignitus, vt notat Baldus in l. 2. C. de err. adu. num. 5. in fin. Ruin. conf. 35. num. 19. l. 1. Rota coram Cassad. decis. 5. numer. 5. super regul. & coram Achil. decis. 9. super reg. de trien. n. 4. & coram Gregor. XV. dec. 189. n. 5. præsertim cum in eisdem articulis asseratur vnicum esse librum pro descriptione studentium destinatum, & ab vnica tantum persona retentum, quæ Secretarij munere fungitur, qui sanè articuli, cum non nisi ex testium depositione valeant iustificari, admitti debent, etiamsi aliorum probatio resultaret ex scripturis, vt firmavit Rota dec. 17. de test. in antiq. & coram Caualer. dec. 271. numer. 5.

3. Hinc cessat obiectio, quod articuli videantur concepti ad evertenda decisionem fundamenta, & propterea reici debent, vt alias reiecit Rota in Mediol. con. 9. Maij 1597. coram clar. mem. Card. Pamphilio, & in Bononien. dismembrationis 11. Decembr. 1634. coram R. P. D. meo Ghislerio: illi enim etiam admitti solent dum sumus veritatis exhibetur, vt censuit Rota coram Greg. decis. 414. n. 4. & in Cracouien. iuris legendi 3. Decembr. 1629. coram R. P. D. meo Ghislerio inter impress. part. 5. decis. 325. numer. 28.

4. Tollitur etiam altera obiectio, quod materia super qua petitur testium examen, vt continens probationem falsitatis, dicatur obiectiua, super qua remissoria non conceditur, iuxta dec. Verall. 60. numer. 2. & 63. numer. 3. part. 3. & 503. numer. 4. part. 2. recent. Quia dum datur sumus, denegari non debet articulorum admissio, etiam materia obiectiua, si obiecta deducantur excipiendo, & sint de iure dantis, vt notat Vestr. in prax. lib. 6. cap. vltim. numer. 1. in fin. post Felinum in cap. cum causam, n. 23. de testib. Menoch. de recap. rem. 15. n. 361. Rota coram Pat. dec. 219. n. 3. lib. 1. & coram Buratt. decis. 28. n. 7.

5. Non obstat sententiam Petri transiū fecisse in iudicatum, quod suum sicut litibus imponit, illa articulorum admissionem impedit, lal. in l. pater furioso. numer. 22. ff. de his qui sunt sui vel alior. iur. Rota coram Verall. dec. 51. numer. 1. part. 3. & coram Greg. dec. 211. nu. 2. quia limitatur prædicta conclusio pendente causa restitutionis in integrum, vt dixit Rot. coram Verallo dec. 67. nom. 1. part. 3. & coram Buratto dec. 555. numer. 5. & coram Canal. dec. 425. numer. 3. & in Ianuen. pecuniaria 27. Iun. & 28. Decemb. 1642. coram Renerendis. D. meo Decano etiam lapsus fuerit quadriensium, quod ex stylo Curie ad hunc effectum non attenditur, vt firmavit Rota coram Buratt. decis. 452. numer. 7. & 604. numer. 17. & in Adrien. Iurisdi. 27. Iunij 1621. coram bon. mem. Pivouano, & in Romana fidei commissi de Caietani 22. Aprilis 1655. coram bon. mem. Coccino.

Et ita vtraque, &c.

DECISIO XLIII.

Sacra Rot. coram R. D. Dnozet Decano.

In Causa Tolercana Pensionis.

Luna 15. Ianuarij 1646.

§. 1. **A**genti D. Abbati Ioanni Antonio Colla, pro vsque sub Kalend. April. 1626. super Archidiaconatu Toleri per Eminentissimum D. Cardinalem Borgiam tunc possesso, contra D. Paulum Iordanum, vt hinc forem, qui accesserat huic reservationi, cum opponeret de dicta pensionis extinctione per obitum Didaci de Cardenas, sub cuius nomine apparebat facta reservatio; sed tamen allegabatur à Domino Abbate eodem tantummodò nomen illum præstitisse, commodum vero & vtilitatem spectaret ad ipsum Dominum Abbatem, sicut idem Cardenas tanquam Hispanus vulgari nuncupatus Testa disferro habebat etiam alias pensiones super sui capite, reservatas ad commodum & vtilitatem Itolorum, ita vt inde iuuetur ipse dictus Abbas subrogatione quam fecit sanctæ memoriæ Verbanus VIII. Ioannis Gonzales Lagunes pariter Hispani, transiitendo in istum omnes pensiones, quæ aderam auctoritate Apostolica reservate super capite dicti Cardenas. Contigit dubitari, an pensio sit reservata ad commodum & vtilitatem ipsius Domini Abbatis, & D. Paulus Iordanus pro ea teneatur. Quo dubio proposito DD. vtrumque illius caput affirmatiue resolverunt.

2. Etenim respectu vtilitatis & commoditatis pro Domino Abbate animaduertebatur nouum non esse, vt reservationes pensionum concipiuntur in persona Hispani, & nihilominus commoditas spectet ad Italiam, prout fieri consuevit referunt Garz. de Benef. p. 1. r. 5. n. 261. Loter. de re benef. lib. 1. q. 36. numer. 90. & segg. Castrop. quest. mor. tom. 2. tract. 13. disp. 1. puncti. 15. §. 10. numer. 2. Rot. diuers. dec. 400. n. 2. p. 1. in Nolana pensionis 10. Ianuarij 1610. impress. penes Marches. de commiss. p. 2. pag. 622. n. 8. coram Buratt. dec. 835. n. 6. & coram Renerendis. D. Durano dec. 183. n. 8. super quod vbi directæ probatio nequeat haberi, nec dubitabatur sufficere præsumptiones, & coniecturas, Loter. d. q. 36. n. 103. Caputaq. dec. 200. n. 6. p. 1. Rot. ibi dec. 401. numer. 2. p. 1. coram Card. Seraph. dec. 1088. n. 1. & dec. 1108. numer. 1. & coram Buratt. dec. 724. n. 3. & dec. 791. n. 2.

3. Ita verò Papam voluisse in præsentem reservare ad commodum & vtilitatem Domini Abbatis, ipsum Papam ac partes hoc ita etiam intellexisse apparet, librando non minus contextum totius supplicationis, quam ferriem desuper gestorum die Signaturæ illius, vel ante, ac demum postea, supplicatio enim ipsa continendo inuenit cum reservatione pensionis cui Eminentiss. Cardinalis Borgia consensit, etiam resignationem Domini Abbatis Costæ de Canonicatu in Ecclesia Collegiata Beatæ Virginis Mariæ in Via Lata Urbis, ad fanorem D. Iordani familiaris eiusdem Eminentissimi Cardinalis, ac facultatem pro reuocatorio pensionis transferendi, & respectiuo Eminentissimi Cardinalis Titularis onere illam soluendi, etiam mandatam, sicut detegit contemplationem habitam à Papa dictæ vtilitatis & commoditatis, siue dñm, alioquin frustratoria fuisset mentio resignationis factæ à Domino Abbate Colla, vt bene ad rem ponderat Cardin. Seraph. decis. 1108. numer. 3. siue potissimum, quia similes facultates non continebantur inseri literis reservationum continentium indifferenter pensionarij nominationem, cum illius commo- modo, sed bene quando vnus nominatus, ac alter debet habere commodum, vt in hisce pensionibus Hispanis.

nis, quarum commodum Papa velit spectare ad Italiam, ne tunc Italus per obitum Hispani, in cuius personam reservatio concipitur, remaneat priuatus commoditate pensionis, Loter. *de re benef. dist. 9. 36. num. 100.* Caltrapol. *quest. moral. dist. 5. 10. num. 1. vers. quapropter.*

4. Prout eadem contemplatio elicitur à correspondente pensionis ad reservationem, quatenus eadem die signata supplicationis Eminentiss. Cardinalis confessione dictae reservationi, si gratificans suo familiari, cui Canonicatus resignatus conferebatur, ac damnum reſeruatens resignantis, iuxta modum in reservationibus receptum, de quo Paris. *de resign. lib. 6. q. 2. n. 2.* Atque D. Iordanus resignatarius accessit obligationi Eminentiss. Cardinalis, ut principalis principaliter, & in solidum promittens vltro releuare indemnem Eminentiss. Cardinalem, & loco cedulae banchariae demandatae in supplicatione, attergavit nominatione fauore D. Abbatis Coſtae, loca vndecim montis Fidei, cum expressione etiam quod ipsa remanerent obligata, donec pensio durauerit, etiam si Archidiaconatus in alios transferrentur, quae actuum coherencia, cum omnino verisimilem inferat correspondentiam, ut inde vnus actus intelligatur factus propter alium, ad tradita per doctores in *l. penult. C. de pact. Menochius conf. 1. n. 145. Surd. conf. 17. n. 9. Gabr. de praesumpt. concl. 13. n. 45. Cardin. Mant. de tacit. & ambig. lib. 2. tit. 3. n. 2. Paris. de resign. lib. 1. q. 2. n. 21. & lib. 1. q. 7. n. 45. Giurb. dec. 85. num. 10. vbi post alios affirmat num. 20. id procedere, siue actus gesti fuerint inter eandem, siue diuersas personas. Rota *rec. dec. 12. n. 40. part. 5. coram Buratt. dec. 161. n. 4. & coram Reuerendiss. D. Durano, dec. 11. n. 12.* Vtique suadet personam D. Abbatis resignantis nominatam in prima parte supplicationis, subintelligi etiam in secunda, quoniam in correspondentiis vnium alteri censetur inesse, *l. leiti. ff. si certi. de i. si ventris. in bonis. ff. de privileg. credit. Bald. conf. 3. n. 1. per tot. lib. 3. Alba. conf. 230. n. 3. Ioannes Franc. a Ponte conf. 69. n. 19. Rota recent. dec. 423. n. 6. p. 1. dec. 108. n. 5. part. 5. & dec. 323. nu. 86. part. 6.**

5. Et id ipsum denique conueniunt, tum praecedens tractatus reservandae pensionis ad commodum & utilitatem D. Abbatis resignantis, vnde recte sumitur interpretatio conclusionis, *Surd. conf. 1. 02. n. 19. & seq. & dec. 295. n. 10. & dec. 238. n. 30. & seq. Add. ad sanct. mem. Greg. XV. dec. 169. n. 7.* vt comprehatur per testem mediatorem, seu expeditorem litterarum reservationis, & pensionis, cui licet vnico deferatur ita deponenti de facto proprio, saltem concurrentibus adminiculis, Craeneta *conf. 178. n. 7. Caputaq. dec. 271. n. 1. & 3. p. 3. Rota diuers. dec. 220. n. 4. p. 2. coram sanct. mem. Gregorij. dec. 247. n. 6. & rec. dec. 162. n. 3. & dec. 201. n. 9. p. 3. & dec. 87. n. 9. p. 6.* Nimium contemporanea & conformi annotatione in libro ipsius expeditoris, ac depositione alterius testis, quoad ordinem datum Hispano de Cardenas per Dominum Subdatarium sese gerenti in ista pensione, ad instar reliquarum sui nomine Cantantium in Hispania, cuius libei seu depositionis efficacia, licet non careat aliquali dubitatione respectu integritatis fidei, ex traditis in *dec. Buratt. 835. n. 14.* Tamen est considerabilis ad effectum ita adminiculandi, sicut de scripturis, & ceteris probationibus informibus, animaduertunt Bald. *conf. 204. n. 7. lib. 3. Rot. recent. dec. 310. n. 3. & dec. 598. n. 6. part. 1.*

6. Tum etiam qualitas eiusdem Hispani habentis similes pensiones ad commodum & utilitatem Italicorum, cum obseruantia securarum solutionum ad commodum & utilitatem Domini Abbatis, tam de ordine dictorum Cardenas & Luganes, quas etiam sine eo, sed per seipsum exigendo, vt ex quietantiis & depositionibus testium, quae obseruantia pariter demonstrat, sic Papam, necnon partes ab initio intellexisse, iuxta adducta

in *dec. 261. n. 4. dec. 521. num. 8. & dec. 19. num. 6. part. 1. recent.*

7. Et ex his de licentia Papae Domini non dubitant, siue resuler ipsa, vt dictum est, ex illa actuum correspondente reservationis, & reservationis, quasi hoc ob oculos ponat, supplicantes nihil aliud intendisse, quam ex quadam veluti permutatione pensionem succedere loco Canonicatus, ad reparandum cum mensura iustitiae incommodum, quod ob dimissionem propriae utilitatis ad inuicem subibat, siue ex incerta in eadem serie reservationis pensionis ipsa facultate eam transferendi, quando nunquam alias in eodem contextu reservationis solita à Papa respectu aliarum pensionum concedi, derogat id agi, vt in illis confidentialibus pensionibus obuietur possibilitati extinctionis earundem, si forte contingeret praecedere Hispanum, qui nomen accommodauit, indeque emergat declaratiua expressio non debere commensurari durationem pensionis ad vitam nominati reservatarij, sed hoc etiam extincto, adhuc curari vt superstes existat pensio, ne pereat commoditas illius cui verè gratia reservatae pensionis dirigebatur, siue ex decreto contento in supplicatione absolutoria Hispani, & Translatarij à restitutione terminorum exactorum pensionis, in omnem casum repetitionis, à Titulari, quod proprie & praecise conuenit naturae confidentialis pensionis, cum tali casu satis sit emergere scientiam, & posse eam excitari in Papa ex toto tenore supplicationis sibi porrectae, & ex rebus ac verbis in ea contentis, praecipue simili confidentiali pensioni tantommodo conuenientibus, quae bene proinde excludunt praesumptionem ignorantiae ad probationem scientiae inde resultantis, Riminaldus in *conf. 234. n. 328. Bero. conf. 1. n. 10. vol. 3. Paris. de confid. q. 40. n. 10. & seq. & n. 19. & 31. ac de resign. lib. 2. q. 2. n. 67. & seq. & lib. 10. q. 2. n. 15. & seq. Loter. de re benef. lib. 5. q. 36. n. 92. 97. 100. & seq. & lib. 3. q. 9. n. 49. Rot. dec. 271. lib. 2. part. 3. diuers.*

8. Et hoc ita percepisse, & voluisse ipsum Papam expromere supradictum ordinem datum dicto Cardenas à Domino Subdatario, per quem vti per organum defertur nobis vox & intentio Papae, & ex illius scientia de ipsiusmet Principis scientia certioramur. Riminaldus in *conf. 640. n. 20. & 29. Loter. de re benef. lib. 2. q. 23. n. 26. & 27. Rot. dec. 387. sub num. 6. vers. unde inferebatur. part. 3. recent.*

9. Non oblat, quod haec pensio non reperitur descripta in libris Datariae, vbi adnotantur similes pensiones confidentiales, quidquid enim ab eis dumtaxat veritatem haberi posse dixerint Garza *de benef. part. 1. cap. 5. nu. 270.* Cardin. Seraph. *dec. 1088. sub. num. 4. Buratt. dec. 835. num. 9.* loquuntur in casu quo ex tenore supplicationis, & subiecta materia veritas non percipiebatur, excludunt quin ex ipsa supplicatione & litteris probatio valeat desumi, cum in d. litterae & supplicatio plenè probent. *Rot. dec. 28. de probat. in antiq. dec. 265. num. 6. p. 7. recent.* & in proposito *dec. 399. num. 2. p. 1. diuers.* Neque incuria officialis, ad quem spectabat munus ita describendi, nocere debet Italo habenti fundatam intentionem ex aliis probationibus, vt in simili de Notario omittente instrumentum in protocollo, dixit Rota coram Card. Causal. *dec. 1. 22. n. 11. & coram Buratto dec. 10. n. 6. & 7.* Aliud autem simile contrarium de Chirographis officialibus defectu registrationis diluitur, quia in illis adest particularis constitutio, se. record. Pij IV. de registrandis. At gratia pensionis perfectionem recipit à sola signatura supplicationis. Cassador. *dec. 4. n. 2. de caus. poss. & propriis. Rot. diuers. dec. 418. n. 3. p. 1.*

10. Minus refert literas reservationis fuisse expeditas cum solutione componenda, quae non consueuerit solui in pensionibus Hispanis confidentialibus; ita enim contigit, quoad reservatas in prouisionibus beneficio-

rum, non in resignationibus ad fauorem nec quidem ratione qualitatis pensionis, sed personarum cum plerumque concedantur familiaribus, & aliis charis Pontifici solitis eximi ab impensa compositionum, vt in *decis. 400. n. 10. vers. septimo qui. 2. in fin. p. 1. diuers.* Et solutionem componenda potius retorquet pro D. Abbate, qui illam impendit ad adiuvandum aliunde probatam ipsius contemplationem, elicitur *ex adductis in decis. Buratt. 724. n. 3. & 791. n. 2.*

11. Nec est considerabilis ratio per Papam deducta in litteris reservationis vite, & honestatis morum dicti Hispani, vel attento quod ea verificari possit respectu proprietatis remanentis penes Hispanum, in quo propterea requiritur ipsorum honestas, & character clericalis. Felin. *in oper. moral. tom. 3. tract. 42. c. 9. n. 19.* Vel etiam quia effectus conceptorum verborum egra Hispanum proprietate seu nomine fruentem, magis dirigatur ad Italum contemplatum respectu commodi, iuxta regulam plus valere quod agitur, quam quod fitè concipitur *l. 1. & tot. tit. C. plus valer. quod agit.* cum aliis quas in specie pensionis retulit, & secuta est. Rota *in impress. penes Pacific. de salu. decis. 129. n. 3.*

12. Neque reuelat ab Hispano traditum non fuisse. Domino Abbati consuetum in pensionibus confidentialibus dari mandatum irrevocabile ad exigendum, de quo *in dict. decis. Burat. 835. n. 8.* Illud enim sapissime consuevit mitti, vt in *decis. Card. Seraph. 1088. sub n. 9.* cui in omnem casum, vel alteri defectui, etiam si adesset alicuius momenti, praevalerent solida fundamenta comprobata contemplationis commodi & utilitatis pro Domino Abbate ex supra allegatis.

13. Hinc firmato antecedenti contemplationis prædictæ resultat necessaria consequentia, vt Dominus Iordanus vigore suæ accessionis, fideiussionis, teneatur soluere Domino Abbati Costæ, cum omnes pensiones reservate Hispano de Cardenas, fuerint per sanct. mem. Urbanum VIII. translatae habita generali, & in differenti relatione, prout in diuersis supplicationibus, seu cedulis motus proprii de super signatis continebatur in personam Iohannis Gonzales Lagunes, qui adhuc viuit, atque obligationum seu fideiussionum vis in tali casu tendat ad Itali commodum, non ad Hispani utilitatem. Gratianus *dist. ep. 131. n. 20.* Rot. *in impress. penes Pacific. dicta decis. 129. eodem n. 3.*

14. Nec translatione secuta Eminentissimi Cardin. Borgia ad Ecclesiam Hispanen. & deinde ad Toletan. potest dici accessionem D. Iordani expirasse, quia nondum in reservatione pensionis, iuxta quam & iuxta omnia decreta in ea contenta se obligavit idem Dominus Iordanus, cauetur expressè quod obligationes & accessiones consistant in suo robore, etiam postquam ipse Eminentiss. Cardin. Archidiaconatum dimississet, nisi successor fecerit firilem obligationem & teneri præcisè se, ac suos successores & fideiussos, velle declaravit idem Eminentissimus Cardinalis, ad formam omnium decretorum reservationis ipsa pensione durante, etiam quod quacunque auctoritate, & motu proprio Papæ fieret de dicto Archidiaconatu aliqua prouisio, donec prouis, se pariter obligarent, & ceteras cautelas hic in Vrbe præstant pro securitate pensionis, ac dimittere intelligatur, qui consensit incompatibili ascensionem Paris. *de resignat. lib. 1. part. 1. n. 40.* vbi ex Mandos. *super. regul. Cancellar. de infirm. q. 13. n. 8. & 9.* Aut quod verbum dimissio est loco generis, & complectitur quemcumque actum, per quem à se quis abdicare ius proprium cõicitur. Eoque magis vbi translatio, vt in presenti successit propter meritum translati, tunc enim effecta intelligitur ex parte eiusdem translati à proprio consensu, & acceptatione Abbas *in Cap. vltim. num. 11. de postulat. Prelat. Calder. consil. 1. de translat. Prelat. Loter de re benefic. lib. 2. q. 28. n. 77. & 79.* & fuit dictum *in Bonon. beneficio-*

rum 29. Maij 1645. coram R. P. Domino meo Richio teneaturque ad interesse sic ad solutionem Eminentissimi Cardinalis, & ipse D. Iordanus principalis fideiussor donec integrum factum alienæ futuri obligationis ab ipso omnino præstetur ex Rota coram sanct. mem. Greg. XV. decis. 241.

15. Sed, & ulterius etiam obligatio D. Iordani emanavit de soluendo absolute donec pensio duraverit, cum specificatione etiam si Archidiaconatus huiusmodi quouis modo vacando ad alios tertios possessores transferatur: nam verba quouis modo, adiecta vacationi important irrefragabiliter omnem eiusmodi vacationem importabilem Gabr. *conf. 187. n. 9. l. 1. Roland. consil. 4. n. 48. l. 1. Laurent. decis. Auenionen. 110. n. 1.* cum aliis per Modern. *Lufitan. dist. 339. n. 1 & sequentibus Rot. diuers. decis. 704. num. 19. part. 1.* Ac sine dubio potuit idem Iordanus velle manere suam obligationem postquam Archidiaconatus quomodocunque in aliam personam transiisset, quia non prohibetur quis fideiussore pro alio, & obligare se pro re aliena vt decilium fuisse in vna *Prænestina & Senens. pensionis 10. Ianuarij 1558 coram Quivuga. referetur & eam sequuntur Paris. de resignat. lib. 1. qu. 8. num. p. 16. & 17. Garz. de benefic. l. c. 5. n. 180.*

Et ita vtraque parte informante, &c.

DECISIO XLIV.

Sacra Rotæ Romana coram R. P. D. C. C. C.

Vercellen. Decimarum.

Lunnâ 15. Ianuarij 1646.

§. 1. **S**tandum esse in decis. sub die 3. Novembris præteritis, Domini responderunt, cum nequeat dubitari, Capitulum in exactione decimarum in territorio Oppidi Cassinarum strata habere intentionem fundatam in sententia antiquissima anni 1464. lata ad sui fauorem super huiusmodi solutione contra Communitatem, & homines dicti Oppidi, & confirmata per tres alias sententias Rotaes, quas effectum sortitas fuisse, offendunt depositiones testium, locationes de huiusmodi decimis cum subsequuta exactione, & propria confessio earundem Monialium summ. *vetet. n. 43. & 5.* Quæ sententia, cum finet statum, allicet etiam Moniales, licet ibidem non expressas vt fuit probatum in decisione, quæ reuocatur §. *Capitulum enim.*

2. Nec obstare visa fuerunt Dominis privilegia de nouo adducta, & quibus fit tota vis ab Informantibus pro Monialibus, Priuilegium enim Bonafacij VIII. (vt omnia examinentur) datum in eorum *Summ. n. 2.* per quod dd. Moniales à solutione huiusmodi decimarum prætenduntur exemptæ, licet contineat derogationem quarumcumque Constitutionum Apostolicarum, & legum Imperialium, cum clausula generali, *Quibuscumque.* Attamen non continet derogationem Concilij Lateran. *in cap. nuper de decim.* quod specificam, & expressam requirit, nec in generalissima comprehenditur, vt probat Archid. *in c. 1. n. 2. vers. vel dic.* Planius, *de consil. in 6. Mohed. dec. 7. n. 2. de locat. Rot. in Tolet. decimarum 46. Novembris 1606. coram Iusto n. 2. post. Marchese de Commiss. part. 2. fol. 506. in Vrbinate. decimarum 25. Iunij 1618. coram sanctissimo D. N. post Tambur. de iur. Abbas. decis. 95. n. 4. coram bon. mem. Coccino decis. 269. n. 2. in recent. dec. 341. n. 2. part. 1. decis. 129. n. 2. part. 2. & decis. 103. num. pariter 2. part. 7. & in Hispanen. decimarum. 17. Iunij 1664. coram R. P. D. meo Corrado.*

3. Priuilegium verò Gregorij XI. in Bull. tom. 1. inter eius

eius Constitutiones, constitut. 7. §. 22. Quod postea ab Eugenio VI. & Martino. V. fuit confirmatum, & per Sixtum IV. extensum ad quæcumque bona, & quicunque decimas, ut in d. 10. 1. *Constit. eiusdem Sixti* 7. §. 7. Ultra quod eodem defectu non expresse derogationis laborat, cum loquatur tantum de fratibus Ordinis S. Dominici, non debet extendi ad Moniales eiusdem Ordinis, cum in odiosis qualis est exemptio à decimis, ut dixit Rota *decis.* 271. n. 6. *part. 3. recent. Moniales*, non veniant appellatione fratrum, seu Monachorum ex doctrina Bald. in *l. res fratre* nu. 1. *vers. quia privilegium*, ibique Alberic. *ff. de past. idem Bald. in l. quicumque* n. 17. *C. de seru. fugit. An. bar. in c. 1. n. 277. de constit. Alex. conf. 1. §. post litem am. F. vers. quod privilegium lib. 4. Roland. conf. 83. n. 37. lib. 3. Honded. conf. 76. n. 25. lib. 2. Curt. sen. conf. 9. n. 15. bene Cocchier. de iuris. ordin. part. 1. q. 17. n. 27. Mantic. de consuet. lib. 8. tit. 6. n. 29. in fin. Rot. in recent. *decis.* 388. nu. 4. & 5. *part. 5.**

4. Quæ responsio licet etiam adaptetur, privilegio edito ab eodem Sixto IV. *dist. a Constit. 7. §. 7.* cum tantum loquatur de Fratibus Prædicatoribus, non autem de Monialibus, nihilominus duas alias ponderarunt Domini responsiones; Alteram, quod in dicto privilegio deest expressè derogatio *d. cap. nuper*, quæ ad hunc effectum requiritur ex iuribus supra allegatis alteram, quod ille Pontifex in d. privilegio intellexerit solummodo de decimis extraordinariis, non autem de ordinariis debitis de iure Diuino, quamvis verbis, & dictionibus generalibus legatur conceptum; in his enim privilegiis non veniant ea, quæ de facili concedi non solent, nisi de eis fiat specialis mentio, ut sapissime tenuit Rot. *coram Cardinali Put. dec. 45. per tot. lib. 3. coram Card. Seraph. dec. 1293. n. 6. vers. ideo illa verba, coram bon. mem. Coccino d. dec. 269. num. 3. & 4.* & hoc idem privilegium ita pluries Rota fuit interpretata in *Toletana Decimarum 26. Nouemb. 1607. coram Ottemberge. coram Card. Canaler. dec. 157. n. 11. & postremo latissime in d. Hispanen. decimarum vers. cum quia cum aliis in decisione qua reuideretur vers. hinc etiam inferitur.*

5. Nec releuat derogatio ibidem posita in §. 27. ibi, non obstantibus Constitutionibus, & c. etiam in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, Quia licet derogatio generalis Conciliorum cum clausula, quorum tenores includat derogationem Concilij Lateranensis, ut dixit Rot. in *Concheu. exemptionis decimarum 17. Maij 1598. coram Orano relata per Garz. de benef. part. 4. cap. 5. n. 29.* In casu tamen de quo agitur, derogatio loquitur tantummodo de Conciliis Prouincialibus, & Synodalibus, quorum appellatione non venit Concilium Lateranense, quod est generale, & declarando *d. decis. Conchen. exemptionis decimarum*, respondit Rot. in *Casa augustana decimarum 17. Junij 1611. coram Sanctissimo D. N. relata per Add. ad Buratt. decis. 704. n. 16. & in d. Hispanen. decimarum coram R. P. D. meo Corrado vers. In proposito autem in fin.*

6. Denique non obstat privilegium Sanctæ mem. Pij V. in *Bull. no. 2. constit. 41. §. 2. n. 14.* vltimo loco exhibitum, quia vltra quod in eo deficit eadem expressa derogatio dicti *cap. nuper*, huiusmodi privilegium fuit reuocatum, & ad terminos iuris, ac Concilij Tridentini reductum per Constitut. *Greg. XIII.* in eodem *Bull. d. tom. 2. constit. 9. per tot.* quod perinde est, ac si non emanasset, ut in eisdem ferè terminis de eodem privilegio dixit Rot. in *vna Pampilonen. decimarum 18. Decembris 1615. coram bon. mem. Coccino, que est decis. 728. n. 2. part. 3. recent.* Quæ constitutio Gregoriana non enitatur, allegando, eam non fuisse in tempore promulgatam, nec vlu receptam, quia tanquam promulgata inter alias Bullas Pontificias circumfertur, vt

videre est loco supra citato. Quod autem sit vlu recepta, firmavit Rot. *coram bon. mem. Coccino in d. decis. 728. n. 2. part. 3. recent.*

7. Prout minus releuat præsentia quadragenaria præscriptio, quia vt respondet *decis. s. vltimus*, illa non probatur, & probata non reuelaret, cum Capitulum obtinuerit à Carolo, & Federico Imperatoribus ad petitionem Eugenij Papæ III. priuilegium centenaria, quod licet laicale, cum emanauerit de consensu, & petitione Pontificis, & b. eo confirmatum fuerit, ligat & afficit etiam personas Ecclesiasticas, Azor. *lit. moral. part. 1. lib. 7. cap. 27. vers. nisi fiant priuilegia.* cum aliis in *d. decis. d. vers. vltimus quadragenaria non fuffi. i. sed requiritur centenaria ex iuribus ibidem adductis.*

8. Nec applicatur responsio, quod præscriptio quadragenaria cum allegatione tituli parè vim habeat cum immemorabili, & æquipariter centenaria per textum in *c. 1. de prescript. in 6.*

9. Primò, quia cum titulus dedicatur ex huiusmodi privilegiis, quorum alia loquuntur tantum de decimis extraordinariis, non autem ordinariis, debitis de iure Diuino, alia comprehendunt dumtaxat Fratres, non Moniales, & omnia careant derogatione *d. cap. nuper*, non potest deferuire ad hunc effectum, cum titulus non admittatur, nisi comprehendat rem, & personas, de quarum præscriptione agitur. Gemina. *in c. cum personas, §. quod si talis ante fin. vers. & sic inspecto, de priuileg. in 6. idem Gemina. conf. 96. n. 4. vers. quoad secundum. Mandell. cons. 34. num. 14. Rot. in recent. decis. 458. n. 70. part. 5. tom. 2.*

10. Secundò, quia præscriptio quadragenaria cum titulo æquiparatur centenaria, quando ex particulari lege non requiritur centenaria, in quibus terminis procedit *text. in dicto c. 1. de prescript. in 6. cum aliis concordant.* Quando verò centenaria requiritur ex particulari lege, vel privilegio, non sufficit quadragenaria cum titulo nam alioquin superflua esset lex & privilegium, cum eo etiam circumscripto opus sit centenaria, seu immemorabilis, quando non adest titulus ex allegatis per *Castr. Pal. oper. moral. tom. 2. tr. 10. disp. vnic. punct. s. n. 2.*

11. Quod dicitur de paupertate Monialium non releuat, tum quia sententia lara de anno 1464. non probat paupertatem de præsentis, tum quia paupertas non excusat à solutione decimarum, nisi sit tanta, quod si decimas soluerent, fame perirent. Ioan. Andr. *in cap. cum homines, vers. persoluantz ibique Abb. nu. 5. de decim. Monet. eor. vltat. c. 5. q. 1. à n. 28. usque ad 32. Tambur. de iure Abb. disp. 5. q. 18. n. 51. Franc. Marc. decis. 198. n. 2. & 6. part. 2. Rot. in *dist. Vrbinate. decimarum coram S. D. N. n. 7.**

Et ita resolutum vtraque, & c.

DECISIO XLV.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Otthobono

Regiæ. Canonicatus.

Veneris 19. Ianuarij 1646.

§. 1. **D**omini approbarunt fundamenta decisionis in hac causa emanata coram me, sub die 3. Iulij præteriti, in qua dictum fuit dandum esse mdatum de manutenèdo Iulio Paulo Vigarano, & Comiti Ernesto Zobolo in possessione præbendæ, & Canonicius respectiue Collegiata Ecclesiæ S. Prosperi Regiæ, cum constet de eorum anteriori possessione, nedum ex publicis instrumentis, quæ alio non possidente probant possessionem manutenibilem, sed etiam ex propria confessione Caroli Ferratini, dum illis Monitorium intimauit

intimauit. Rota coram sanct. mem. Greg. XV. dec. 458. n. 1. & seqq. Buratt. decif. 252. n. 1.

2. Neque est attendenda possessio capta nomine Camere Carolo, quia Breue de capienda possessione non poterat executioni demandari, nisi praecedente plena iustificatione vacationem contigisse in mense reseruatof, stante clausula (constito) in eodem Breui apposita. Gonzal. ad regul. mens. §. 7. in proem. nu. 216. & seqq. sanct. mem. Gregor. dec. 5. per totam. Buratt. decif. 590. n. 9. Quod procedi etiam si nullus compareat contradicor, quia cum in hoc consistat vnicum fundamentum iuris Camere, ac ipsius Breuis, cuius executio sub illius iustificatione commissa fuit, ea necessario praecedere debet, etiam nemine opponente, Rota decif. 234. n. 4. part. 3. recent. Reuerendiss. Vgellen. decif. 389. nu. 7. Ideoque cum processum fuerit ad executionem huiusmodi Breuis, non iustificata reservatione, neque citatis Vigarano, & Zobolo anterioribus possessoribus, negari non potest evidens nullitas dictae possessionis, & omnium inde actorum, ex quibus cum praefati Vigarano, & Zobolus non habuerint se pro spoliatis iure merito danda est illis manutentio, vt in his terminis dixit Rota coram Cardin. Seraphin. decif. 1041. n. 3. & in Nanlen. Pa. oehialis 31. Martij 1642. coram bon. mem. Molino, §. aut praetendit.

3. Non obstat quod monitorium illis personaliter intimatum habuerit vim citationis stante clausula (si quis senserit se grauatam.) Quia monitorium potest quidem importare citationem ad effectum introducendi litem, vt dixit Rota penes Buratt. de i. 100. n. 1. non autem supplere alias citationes necessarias faciendas in vltiori processu pro iustificatione dictae clausulae (constito) processus erat necessarius, licet pars monita comparere negligeret, seu differret, vt tradit Salust. Tiber. in prax. lib. 3. c. 7. sub n. 6. Modern. Roman. de re benefic. lib. 2. q. 11. n. 78. & seqq. Immo cum in praedictum eiusdem Ferrarini, qui praefatum monitorium obtinuit, & intimauit fuisset inductalis, non poterat ipse absque vitio attentatorum possessionem capere, nisi anterioribus possessoribus legitime citatis, & verificata clausula, (constito) vt in specie dixit Rota Tridentina Canoniarum relata per Garziam de benef. part. 6. c. 3. n. 41. Seraph. dec. 1044. n. 2. bon. mem. Coccin. decif. 492. n. 7. & 8. Reuerendiss. Vgellen. decif. 389. n. 1. & seq. & in recent. decif. 162. n. 3. & 4. part. 5.

4. Quod autem Vigarano, & Zobolus declarauerint se nolle opponere, aut contrariare, quominus Procurator Camere possessionem apprehenderet, non potest obstat, quin ipsi essent citandi, non solum quia stante dicta clausula (constito) in Breue apposita iustificatio illius erat omnino necessaria, licet nullus compareret contradicor, vt supra dictum est, sed quia etiam dicta declaratio ab vtriusque facta fuit metu censurarum, & ob reuerentiam literarum Apostolicarum, vt ex praecedenti sum. Vigarani, & Zoboli n. 7. & 8. ex qua apparet quod illi noluerunt de facto se opponere apprehensioni possessionis quatenus ad illam deueniretur, non autem quod consenserint illam apprehendi non seruatis de iure seruandis, nec iustificato Breui, quin immo expressè opposuerunt male fuisse in eo suppositum, atque narratum Summo Pontifici, quod vacatio contigerit de mense Ianuarij 1644. reseruatof, & propterea stante praedicta oppositione non poterat deueniri ad executionem Breuis, antequam iustificaretur reseruatof plenè, & concludenter vt dixi. Rota in Vien. beneficij. 25. Februarij 1600. coram clar. mem. Gard. Pamphili relata per Garz. de benef. part. 6. c. 1. num. 61. Insuper cum post dictam declarationem protestati expressè fuerint se haberi non velle pro spoliatis, sed sua iura illata remanere, & ad Summum Pontificem recursum habere velle pro consequenda manutentione, vtique ipsi non videntur amisisse possessionem saltem

ciuilem, sed eam animo retinuisse, quod sufficit ad effectum manutentionis, vt in specie dixit Rota coram Reuerendiss. Vgellen. decif. 114. nu. 9. cum aliis in primi decisione adductis.

5. Minus obstat, quod ex actu etiam meticoloso amittatur possessio iuxta notata in l. 3. si quis autem ff. de vi, & vi arm. & l. non solum §. si Dominus ff. de i. i. cap. 1. Quia hoc potest habere locum, quando possessio fuit non solum corpore, sed etiam animo dimissa, secus quando illa animo retinetur, nam si quis in possessionem, quam ipse habet alium ingredi patitur, ab eaque recedat, non quidem animo eam amittendi, sed quanto citius poterit reuertendi, is vtique possessionem non amittit, sed animo retinet, vt est text. in l. 3. in quod. §. in amittenda, & in l. si id quod. §. quod autem ff. de acquir. possess. Et ideo cum in casu proposito Vigarano & Zobolus non dimiserint possessionem animo eam amittendi, sed ob reuerentiam literarum Apostolicarum, & metu censurarum, & animo retinendi, vt apparet ex eorum declarationibus, & protestationibus expressè factis, manutentio eis denegari non potest.

6. Cartera, quae dicuntur de protectione contraria facta ex decisionibus Seraph. fuerunt sublata in praecedenti decisione in qua hodie Domini peritendum esse responderunt. Vtraque, &c.

DECISIO LXVI.

Sacra Rota Romanae coram R. P. D. Melio.

In causa Ampurien. seu Ciuitatem deputationis Vicarij.

Veneris 19. Ianuarij 1646.

§. 1. **O**Rta controuersia inter Capitulum, & Canonicos Cathedralis Ampurien. & Ciuitatem, ex vna, & Capitulum, & Canonicos Collegiate de Templo ex altera super deputatione Vicarij Capitularis Sede Episcopali vacante, & proposito dubio sub hac die super manutentione talis deputationis Vicarij ad fauorem Capituli & Canonicorum Cathedralis Ampurien. & Ciuitatem. fuit resolutum, quam sententiam amplexi fuerunt Domini ea ratione iuris comprobata, quod Capitulum Sede vacante succedit Episcopo in iurisdictione, cap. cum olim, de maior. & etia. c. 1. etia. in lib. 6. Abb. in dicto cap. cum olim, c. ca. finem, et si possit tamen, idemque disponit sac. Conci. Trid. sess. 24. de reformat. c. 16. Pauin. in suo tract. de offi. Sede vacante, part. 1. q. 1. n. 3. & seqq. part. 2. o. 10. num. 2. & seqq. et res. respondeo ergo, & c. sac. b. Sbroz. de Vicar. Epif. op. lib. 1. qu. 15. & 11. Federic. de Sen. cons. 30. co. 1. vbi se contra Capitulum Rot. de i. 16. n. 1. part. 1. recent. & haec, licet sola sufficeret pro obtinenda manutentione in hac materia iurisdictionis, dum tamen talis assistentia non esset turbida, vel quando alius non esset in possessione. Text. in cap. cum persona, de priuileg. in 6. Rot. dec. 416. n. 2. part. 2. recent. Canal. dec. 193. num. 1. & seq. cum aliis relatis per Add. ad dec. 312. sub n. 4. coram Papa Greg. XV. & dec. 615. n. 3. part. 4. recent. nihilominus concurrat etiam actualis possessio Capituli circa deputationem Vicarij generalis in vtraque Diceces. in qua etiam vnita sufficit vnus Vicarius, qui bene potest explere negotia vtriusque Diceces. Rebuff. in praxi tit. de vnion. benefic. n. 16. Ba. bos. de Canonie & digni. c. 42. n. 33. & seqq. Riccius de i. 274. n. 1. in fin. Canal. decif. 418. n. 2. quae actualis possessio probatur ex testimonio depositionibus, & literis patentibus, in summario eiusdem Capituli exhibitis sub num. 1. & 2. vbi enarrantur diuersae deputationes Vicarij supra dicti spatio 40. annorum, & tamen ad effectum, de quo agitur sufficeret etiam vnica deputatio, quae habuerit effectum.

Sum, cap. cum Ecclesia Sutrina, ubi Abb. n. 23. & Rip. n. 52. & 53. de caus. possess. & propriet. Dec. consil. 1. 34. n. 1. Menochius consil. 612. n. 16. versic. siquidem, & consil. 725. n. 12. versic. immo vnicui tantum, &c. Rot. decis. 382. n. 5. parte 2. recent. in Augustana iurisdictionis 30. Martij 1607. coram clar. mem. Card. Pamphilio penes Marches. de commiss. p. 1. fol. 98. sub n. 1. Florentina hospitij 5. Iulij 1627. coram bon. mem. Vbaldo penes Modern. de manus. decis. 22. n. 2. versic. quia constat, &c. & in aliis pluribus relatis per eundem Modern. obseru. 18. n. 4. Vercellen. regressus 1. Iulij 1643. coram Reuerendiss. Domino meo Decano, Effectiuatio autem deputacionis Sede Episcopali vacante per obitum Ioannis della Breda in personam Nicolai Valentini à Capitulo deputati in Vicarium Capitalarem, probatur ex attestacione Episcopij Bosanen. dicti sum. n. 4. quæ attestatio sufficit in hoc iudicio mantentionis. Rot. decis. 323. n. 2. in impress. post. 2. volum. conf. Farin. & de fide Episcopij adest decis. 97. n. 3. & seqq. apud eundem Possb.

2. Non obstat, quod Capitulum Ecclesiæ Collegiatæ de Tempio in vltima vacatione Sedis Episcopalis etiam deputauerit, Vicarium, quia cum talis deputatio dederit causam liti, non est habenda in consideratione pro obtinenda mantentione. *Rota decis. 181. nu. 15. coram Cardin. Caualerio decis. 4. n. 2. coram Papa Gregor. XV. 2. n. 14. post dict. Modern. decis. 409. n. 4. part. 2. recent. Alphens. iurisparronarius 1. Iulij 1629. coram R. P. Domino meo Ghislerio, maxime quia deputatio Vicarij Capitalaris non spectat ad Canonicos Collegiatæ, sed ad capitulum Cathedralis, cum in illud solum, & non alios transferatur iurisdictionis Episcopalis Sede Episcopali vacante, vt bene probat Pauin. de potest. Capit. Sede Episcop. vacante, part. 1. qu. 2. Rot. decis. 296. n. 1. par. 1. recent.*

3. Additur etiam, quod Ecclesia Tempio, quæ prius erat in statu Parochialitatis solum de anno 1621, creata fuit in Collegiatam à Gregor. XV. in qua tamen erectione nulla Canonici dicte Ecclesiæ concessa fuit iurisdictionis, sed illa in totum fuit expressè reseruata Episcopo Ampurien. vt in d. sum. num. 2. in cuius locum Capitulum Sede vacante succedit iuribus supra allegatis, quæ quidem reseruatione declarat quid, & quantum dictis Canonici fuerit concessum. *Bald. conf. 107. col. 1. in fin. vers. præterea extenso lib. 10. Aym. conf. 214. n. 14.*

4. Nec releuat, quod Cathedralis Ampurien. & Ciuitaten. fuerint æquè principaliter vnite, itaut in spiritualibus non ladantur: Quia cum hodie agatur in summariissimo possessorio, & consistet de possessione eorumdem Canoniconum Cathedralis Ampurien. circa talem deputacionem Vicarij, eisdem non est deneganda mantentio, §. retinenda. & in §. hodie, & ibi Fab. n. 16. in fin. de interd. Capuar. decis. 98. part. 2. Et ita informantibus tantum Capitulo, & Canonici Cathedralis Ampurien. & Ciuitaten. resolutum fuit, altera parte sæpius citata ac minimè informare volente, &c.

DECISIO XLVII.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Roias.

Barcinonens. Canonicatus.

Luna 26. Februarij 1646.

§. 1. Confirmantur hodie Domini decisionem coram me sub die 15. Decembris præteritis, in qua dictum fuit, Possessionem Petri Ioannis Atzer prouisi Apoftolici de Canonicatu Penitentiariorum contro-

uerso esse manutemibilem, quamuis capitaliter non legatur capta, dum Capitulum Barcinonens. eam præcedente instantia nulla urgente iusta causa tradere recusauit, iuxta text. in cap. ubi Capitulum, & ibi notata per DD. de concess. prob. Lotet. de re benef. lib. 5. qu. 5. n. 38. Gregor. XV. dec. 364. n. 2. ubi Ad littera B. circa med. Caualer. dec. 359. n. 4. part. 5. recent. dec. 97. n. 23. cum aliis in decisione hodie confirmata.

2. Nec visum fuit concurrere in presenti iustam causam denegandi possessionem, prout Capitulum tenetur probare, alias eius contradictio non attenditur, nec minus recusatio, vt censuit Rota in Narnien. Canoniciatus 28. Martij 1642. coram D. Carillo, dum pro iusta causa non fuit per DD. reputatus non factus concursus iuxta formam Indulti concessi per sanct. mem. Greg. XV. Sereniss. Regi Catholico pro Cathedralibus Ecclesiis existentibus in Regni Hispaniarum. Quia non fuit probatum sub eodem Indulto adesse comprehensionem claram Principatus Catalonia, in quo Ciuitas Barcinonæ reperitur collata, quam comprehensionem adesse ad Capitulum spectat probare, quia fundans se in aliqua lege seu Constitutione tenetur probare se esse in loco, & casu ab illa dispositio. *Traq. de retract. lignag. §. gloss. 1. n. 1. Rota decis. 167. n. 36. part. 1. recent. & in Toletana Decimarum de Dayniel. 17. Decembr. 1605. coram Dard. Lancellosio, & in Bononien. dotis 1. Iulij 1615. coram Manzanedo, nec interim dictum Capitulum valebat impedire effectum reseruacionis, nisi claram, & liquidam exceptionem adduceret cum in dubio litteris Apoftolicis esse parendum tradendo possessionem eidem prouiso Rota decis. 381. num. 1. rec. & part. 4. decis. 542. n. 6. Ultra quod idem Petrus Ioannes fundatur in regula reseruatoria mensium, & Canonici de quo agitur vacauit de mense Iulij, qui semper est Apoftolicus, ac reseruatus, vt per Gonzal. super. regul. 8. gloss. 45. §. 1. n. 22. nec non in dispositione iuris communis nullum desiderantis concursum in prouisionibus non habentibus curam animarum. Lotet. de re benef. libro secundo q. 3. n. 18. Seraphin. decis. 942. n. 5. & 6.*

3. Nil obstat quod idem Capitulum voluerit probabiliter credere dictum Indultum Gregorianum loquens de Regnis Hispaniarum voluisse comprehendere Ecclesias Principatus Catalonia, dum in decisione quæ reuindetur §. dubitatio, firmatum fuit à multis Historicis Catalaniam Regnum denominari, & solum dubitationem sufficere ad hoc vt Capitulum non dicatur negligens in tradenda possessione dicto prouiso Apoftolico, vt in dec. 636. part. 4. diuers. Nam fuit responsum quod esto, quod dubietas prædicta, quam pars pretendit, excuset Capitulum ab inobedientia, & contumacia si ageretur de infligendis aduersus ipsum ab inferiore Ecclesiasticis censuris, aliisque penis contra inobedientes fulminatis, in quibus terminis loquitur d. dec. 636. part. 4. diuers. ex quo credulitas à dolo excusat cum non sit plectendus subditus inobediens à Prelato inferiori, ad id ductus probabilis opinio, cum tunc vacet culpa. Io. Sanchez disp. select. disp. 33. n. 43. & per tot. Castr. Palao oper. moral. rom. 1. disp. 2. punct. 6. n. 8. quod quomodo sit intelligendum declarat Thomas Sanchez præcept. decalog. lib. 6. c. 3. n. 1. & per tot.

4. Profectò in presenti venit excusandus idem Petrus Ioannes, si reculante dicto Capitulo ab eo possessionem fuit affectus, nec ob morà in apprehedendo sibi præiudicium infertur, vt per Menoch. de adipisc. remed. 2. n. 58. & seqq. per text. in l. de pupillo. §. si quis riuos. ff. de nou. oper. munc. l. ait prætor. 20. §. si debitorem. ff. qua in fraudem credit. Rota in Gerunden. Capellanis 20. Maij 1645. coram R. P. D. meo Bichio, §. sed casui nostro, vnde eidem Petro Ioanni mantentio non venit deneganda, donec dubitetur, an concursus etiam esset necessarius, vt ferè in puncto Coccin. decis. 124. numer. 4. & 5.

§. 5. & in dicta Gerunden. Capellania. §. non obstat, il 1. & in eadem 27. Ianuarij 1645. §. Et sufficeret coram eodem R. P. D. meo Bichio.

5. Maxime quia dicebant Domini esse adhaerendum obseruantiae interpretatiuae quam stare pro exclusione dicti Indulti Gregoriani non est dubium, dum in Catalonia assidue 18. annorum spatio Canonicatus Penitentiarj à Sede Apostolica collati fuere non praecedente concursu, vt in dicto Indulto cauetur, & in praedicta decisione 15. Decembris ponderatum fuit §. obseruantia. Nec dicatur quod ex actibus non tendentibus ad esse uationem Indulti obseruantia non sit inducta, quando uerba Indulti sunt clara, vt in praesenti pretendebatur. Nam ex non obseruantia Indulti bene resultat obseruantiam non comprehensionis, tradunt Dec. conf. 48. num. 2. Seraph. decis. 410. num. 8. Rot. decis. 396. n. 12. part. 5. recent. cum ex inde resulset interpretatiue uoluntas tam Papae concedentis, quam Serenissimi Regis Catholici supplicantis, quae uoluntas ex non facto non secus, ac ex facto elicitur, Rot. part. 4. diuers. decis. 647. n. 3. & part. 6. recent. decis. 56. num. 7. & fuit resolutum in Casenaten. census 3. Iunij 1644. coram D. meo Corrado. §. ex quibus, in fine.

6. Ad obiectum Indultorum Decimarum, & Cruciatum fuit factum satis in decis. hodie confirmata §. nihil facit. Indultum uero subsidij, & excusati cum contineat uerba magis uerisalia, dum loquitur de regnis Hispaniarum, ac insulis illis adiacentibus, ac etiam Sardinia, ex his uerbis constat, quod Papa uoluerit comprehendere omnia dosinia Regis Catholici, prout in Indulto Decimarum quod pariter dominium exprimit in petitione, à qua eadem concessio declarationem sumit, c. inter dilectos, §. caeterum, de fide instrument. Gutierrez lib. 3. pract. q. 4. n. 12. Menoch. conf. 33. n. 14. Grammat. decis. 103. n. 20. & fuit responsum in decis. reuisa §. nihil facit, &c.

7. Ad decisionem in causa Teruien. Canonicus 2. Martij 1637. coram D. Carillo, fuit responsum in decisione hodie confirmata, §. in. Nec non fuit responsum ad electionem praebij concursu factam in Ecclesia Gerunden. de anno 1640. in §. nec praedicta, immo etiam si illa electio habuisset effectum, sane obseruantia interpretatiua pro non comprehensione Cataloniae inducta per annos 18. antecedentes non ualuit destrui ex dicta electione anni 1640. in xra ibero. Bart. in l. de quibus in 2. lect. n. 16. ff. de legibus. Quod autem dictum fuit ex unico actu difformi excludi obseruantiam, uenit intelligendum de actu contemporaneo, & proximo Constitutioni, in quibus terminis loquuntur DD. adducti per informantes pro Capitulo Barcinonen.

8. Vltimo nihil facit quod possessio Petri Ioannis tamquam pendens à praefato Indulto Gregoriano non sit manutenda antequam cognoscatur in petitorio, an dictum Indultum ualeat comprehendere Cataloniae. Nam vt supra ponderatum fuit, dictus Atxer non se fundat in Indulto, sed in regula reseruatoria mensium, ac dispositione iuris communis. Indultum autem est de exceptione Capituli, cui propterea sola turbiditas Indulti nocet, non uero dicto Prouiso Apostolico, cuiusque manutentionem non retardat, vt censuit Rota in Romana sub collectoria 17. Martij 1645. coram R. P. D. Bichio, §. penult. alias enim exceptio turbida retardaret executionem literarum Apostolicarum, contra notissimas conclusiones, quas semper amplexa est Rot. coram Buratt. decis. 805. n. 10. Seraph. decis. 296. num. 6. & in Iacen. Parochialis apud Marchesan. part. 1. fol. 463. n. 2. Vntrinfidien. Capellania 30. Martij 1635. coram Mortinanno, cum alijs relatis in Oriolen. beneficiorum 15. Decembris praeteris coram R. D. meo Decano, §. nam litera, cum ille semper dicantur habere paratam executionem, nec per exceptiones turbidas ueniant impedienda: Rot. part. 4. recent. decis. 542. n. 6. cum uulgus.

Et ita resolutum utraque parte informante.

DECISIO XLVIII.

Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Dno Decano.

In causa Ferrarien. Pensionis.

Veneris 9. Martij 1646.

§. 1. Sixtus fel. record. Papa V. concessit Indultum praec. mem. Principi Michaeli Pereto facultatis transferendi pensiones fauore illius referatas, & referuandas; cuius Indulti vigore cum idem transulisset Eminentissimis DD. Cardinalibus Montalto Iuniori, & Vrsino pensionem, quam habebat scutorum auri trium millium sibi referuatam, mediante translatione praec. mem. Alexandri Cardinalis Montalti super Mensa Episcopali Ferrarien. & Reuerendiss. D. Auditor Cameracae ab anno 1631. sententiam potuisset cum uoto Dominorum sui in Ciuilibus Locumtenentium super inualiditate translationis factae per dictum Principem, committi mihi causa in gradu restitutionis in integrum à Sanctissimo, proposui dubium, An constet de causis restitutionis in integrum.

2. Et Domini responderunt constare, attendente sententiae iniustitia, cum inde laeso resulset propter quam datur passim sine difficultate in integrum restitutio. Rot. decis. 1. de restitut. in integrum, in nou. & recent. decis. 532. n. 2. part. 1. decis. 329. n. 1. part. 2. decis. 609. n. 11. part. 1. dec. 50. n. 1. part. 7. & in Salsinaten. feudi 22. Iunij 1645. coram me.

3. Iniustitiam uero deducebant, quia sic fuerat pronunciatum habita ratione, quod pensio, haec uti semel translata non fuerit amplius transferibilis, quam tamen, immo Dominis uisam est uti comprehendam sub Indulto concessio transferendi potuisse omnino iterum transferri, sicut de similibus Indultis, quod intelligantur comprehendere pensiones etiam antea translatas, quas propterea denuo transferre liceat vigore Indultorum huiusmodi, fuit alias decisum in Papien. persona 19. Martij 1607. coram Ortembergo, in Lucana pensionis 28. Iunij 1617. coram bon. mem. D. meo Archiepiscopo Seleucien. in impress. coram Buratt. dec. 619. num. 2. & seg. in Ferrarien. pensionis 14. Iun. 1624. coram bon. mem. Remboldo, quae est rec. dec. 450. num. 41. uerf. de indulto transferendi, part. 5. & sequitur Loter. de ue. benef. lib. 1. q. 40. n. 95. & seg.

4. Eoque facilius licuisse in praesenti suadebatur detecta clara mente Pontif. quatenus in prima parte Indulti dispensauit, & habilitalit Principem Peretum generaliter ad acquirendas & retinendas qualcumque pensiones sibi haecenus reseruatas, aut in futurum referuandas, non obstantibus defectibus professionis in Religione militari, aut matrimonij etiam reiterati, ibi Etiam si contigerit, vel non contigerit, te qualcumque militiam cuiusvis & professionis, &c. & ad secundam, ac etiam plura laicalia uota secundas vel plures nuptias transire, &c. Quas cumque pensiones annuas, &c. retinere, recipere, consequi, &c. An subsequenter in secunda parte facultatem concessit indefinitam, & indifferenter, omnimodè transferendi eadem pensiones, vigore ipsius Indulti retentas, vel acquisite, ibi Nec non tibi omnia & singula. pensiones, redditus, proventus, iura, obuentiones, & emolumenta tibi referuata, & referuanda huiusmodi, &c. transferendi plenam, liberam, & omnimodam facultatem, dicta auctoritate concedimus, & impartimur, &c. Cum enim dubio careat in vim dictae primae partis respicientis facultatem retinendi, & acquirendi, licuisse Principi retinere & acquirere pensiones ex translatione pronunciantes. Rota recent.

recent. decis. 7. n. 1. §. & decis. 50. n. 3. p. 5. & coram sancti-
mem. Gregor. XV. dec. 18. n. 3. utque resultat eadem sic
retentat & acquiritur necessario ex vi repetitionis in-
telligi comprehensas in secunda parte indulti respi-
ciente ius transferendi, efficaciam pendendo tum
dictionis. Nec non adiecta principio ipsius secundae
partis, quae resoluitur in copulativam, gloss. in Clem. 1.
verb. nec non, de offic. deleg. Rot. divers. dec. 79. n. 2. p. 1.
& coram Cardin. Cavalier. dec. 143. n. 2. Repetitur om-
nes qualitates precedentes Bald. in l. Scio, §. Caio, ff. de
fid. instrumenti. Neuzan. conf. 172. n. 14. Rot. rec. dec. 38.
n. 1. p. 7. Tum etiam dictionis, huiusmodi, preceden-
tium relatiuae cum omnibus suis qualitatibus, gloss. in c.
Abbate, & in c. nemo, verb. huiusmodi, de elect. in 6. Re-
buff. in comment. ad leg. 1. verb. huiusmodi stipulationis, ff.
de verb. signif. Marefcot. var. resol. lib. 2. c. 7. n. 27. Rot.
rec. dec. 373. n. 6. part. 2.

5. Vel etiam ultra repetitionis effectum esset de per-
se considerabilis praegnantia, & generalitas dictae se-
cundae partis tanquam fulcrae verbis illis, omnia & sin-
gula, &c. quae sunt ad eam generalia, & effrenata, ut nul-
lam restrictionem patiatur, ac propterea, bene repu-
rentur apta comprehendere pensiones etiam, alioquin
sub simplicis dispositione non comprehensas, & quae in-
digerent speciali mentione, iuxta glossam in Clem. 2. de
vir. & honest. Cleric. Clem. 1. in verbo, ubicumque, de iud.
Surd. conf. 308. n. 40. cum aliis, in Casaraugustana pen-
sione 18. Iunij 1610. coram Card. Lancell. p. 1. est dec. 2. post
Pic. ad Stat. Friv. §. & in Romana pensionis 15. Februa-
rij 1636. coram bon. mem. Pirouano. At si essent explicitae,
& in indiuiduo specificatae, glossa in c. vi. circa verb. om-
nia & singula, de elect. in 6. Soc. conf. 3. n. 17. lib. 3. Surd.
conf. 33. n. 7. Rota rec. dec. 110. n. 3. p. 2. Enixam desig-
nando super tali specificatione voluntatem disponentis
Alex. conf. 216. n. 27. lib. 2. Barb. plures referens claus. 96.
n. 3. prout in idem consonat verbum, quicumque, &c.
ex sui proprietate omnia includens, nihilo excluso, cap.
solita, de maiorit. & obed. gloss. in c. quicumque, verb.
quicumque, de sent. excomm. in 6. Iason. in l. quodcumque
u. 1. ff. de verb. obligat. Marc. Ant. var. resol. lib. 2. ref. 40.
n. 2. In omni enim materia, quantumvis odiosa, nullatenus
reciditur a proprietate verborum, sed lata fieri de-
bet interpretatio, quatenus illam patiatur eorum pro-
prietatis, cum lege, ubi Aret. ff. de restant. Menochius
conf. 429. n. 9. Carderin. conf. 122. in primo dub. de praebend.
Cardin. Manric. de comest. lib. 8. tit. 18. n. 35. sancti mem.
Greg. XV. dec. 516. n. 3.

6. Neque imò aliter exprimenda ista qualitas reitera-
tae translationis opus habuisset vberiori expressione, sed
satis haberetur pro expressa per mandatum Papae, quod
omnes & quicumque defectus valentes impedire con-
cessam gratiam, & effectum, taciti vel omitti habeantur
pro expressis, ac si de iis explicita mentio facta fuisset,
ibi, neque ex eo quod praesens gratia, &c. vel quicumque
defectus, &c. praesentem gratiam, eiusque effectum qua-
documque, & ex quibusvis causis, etiam de necessitate
exprimendis impediri vel annullari valentes hic, &c. ta-
citi vel omitti fuerint, &c. sed omnino subsistant, ti-
bique suffragentur in omnibus, & per omnia, perinde
ac si in eis de praesentibus, nec non defectibus & im-
pedimentis praed. expressa mentio facta fuisset, &c. Cum
sine dubio volens Papa potuerit expressionem huius-
modi supplere, ad Lonnes, C. de praescript. & fuit dictum
in Placent. pensionis 27. Iunij 1608. coram Litta, impress.
penes Marchess. de commiss. part. 1. pag. 57. n. 2. ante si-
nem, ut inde de gratia suffragetur in omnibus, & per
omnia, non obstante aliis exprimendorum omissione.
Abb. in e. ad hac. col. fin. de rescript. Decius conf. 191. n. 3.
& seq. & conf. 341. n. 31. in fine, Paris. conf. 46. n. 43. lib. 3.
Marefcot. var. resol. lib. 2. c. 18. num. 46. Rota rec. 464.
n. 12. p. 5. & in allegata Placentina pensionis dict. num. 2.
vers. Praeerea fuit responsum.

Tom. V 111.

7. Eandemque ex praemissis detectam comprehensio-
nem fortius comprobatur conformis declaratio eiusdem
Sixti Papae V. circa facultates concessas Militibus Lau-
retanis transferendi pariter de quibuscumque pensio-
nibus, ac iisdem quas indulerat, non obstante matrimo-
nio posset per milites Lauretanos acquiri, & retineri
ad summam scutorum 200. ut nimirum intelligeretur
de pensionibus etiam aliis translatis. A qua declaratio-
ne mens potissimum desumitur ipsius Pontificis conce-
dentis, gloss. in c. si propter, verb. intentionis, de rescript. in
6. Alex. conf. 52. n. 25. lib. 4. Surd. conf. 481. n. 13. Pratti.
dec. 228. n. 2. Card. Cavalier. dec. 611. n. 52. sicut & Papam
ita declarasse ius competens dictis militibus vigore an-
tecedentium facultatum, non autem processisse per
viam, qualls opponebatur novae legis, conuincunt non
minus clara verba, ibi declarantes, &c. ex sui propieta-
te nullatenus impoertantia nouam dispositionem, sed
simpliciter declarationem, ex traditis ad Barbosa dist. 80.
n. 1. & sequentibus; itaque exinde nullum intelligatur a
Pontifice collatum ius de nouo, sed tantummodo, quod
competebat manifestum, ad eod. §. cum quis ff. de acquir.
rer. dom. l. ait Prator. §. si iudex, ff. de re iudic. Olarad.
224. numero 10. & 20. vers. nec verbum declaremus,
Castrenf. conf. 341. in princ. lib. 1. Socin. conf. 156.
numero 17. lib. 2. Rot. rec. decis. 81. numer. 8. part. 1.
Quam effectus dum ibidem subdiitur, licere illas pen-
siones transfere in vim facultatum, & prauelegiorum,
per prius concessorum, quod vtiq; facere non potuis-
sent, si eisdem facultatibus pensiones translatae non
fuissent comprehensa. Gemin. conf. 72. n. 1. ad med. ver-
sic. contrarium credo.

8. Prout quoque mens Pontificis omnino compre-
hendi, ut dictum est, suadetur per pensis facti circum-
stantiis, nimirum respectu modi concessae huius facul-
tatis motu proprio inde plenissimam facile recipientis
interpretationem, c. si motu proprio, de concess. praebend.
in 6. Rom. conf. 388. n. 6. Surd. conf. 140. n. 6. Rot. recent.
dec. 12. n. 22. p. 5. & coram Reuerendiss. D. Durano deci-
67. n. 5. nec non respectu persona, cum gratia emanauerit
fauore Magnatis, qui erat nepos, & dilectus Pontifi-
cis concedentis Vnde pariter intelligitur illum voluisse
se omni vberiori & fauorabili modo gratificare,
Bald. conf. 209. per 101. lib. 2. Rot. divers. dec. 401. n. 1. &
seq. p. 1. & rec. dec. 124. 41. dec. 452. n. 28. dec. 464. n. 15.
part. 5. & d. decis. 67. coram D. Durano, num. 5. & 21. Ac
demum, quia concessis in eodem indulto grauioribus,
quoad facultatem retinendi pensiones, non obstantibus
impedimentis professionis in Religione militari, ac
matrimonij etiam reiterati, ut supra quae indigeant
particulari dispensatione, tanquam contra Canones &
dispositionem iuris, oritur concludens illatio, Papam
multo magis concessisse, quod erat minus, ac nullibi
prohibitum, scilicet facultate transferendi etiam de
pensionibus alias translatis, cui licet, de reg. iuris, in 6.
cap. ex parte, il 3. de decim. cap. per venerabilem, qui fil.
sine legit. Ancharan. conf. 235. num. 8. Menoch. conf. 210.
num. 11.

9. Ex quibus omnibus subsistente ad fauorem Eminen-
tissim. Cardinalium Translatariorum fundamento indu-
bitatae, ac omnimoda voluntatis Pontificis, ita compre-
hendi pensiones translatas, vel innixio lecturae ipsius
indulti, & exuberanter comprobato per deductas facti
circumstantias DD. visum fuit superfluum discutere de-
ducta circa fauorabilitatem gratiae, quae faciat illam ex-
tendi, vel odiositatem, ut obieciatur ex parte Eminen-
tissimi D. Cardinalis Macchiaveli Episcopi, & litis con-
sortium, quae potius debent restringere, & nihilominus
animaduertetur, huiusmodi gratiam facultatis transfe-
rendi non esse odiosam, salte odio irrationabili, ut plenè
ratiocinando, & pluribus adductis firmatur in dicta de-
ciss. Reuerendiss. D. Durani 67. num. 1. & sequent. & dicta
decisione 452. n. 33. & sequent. part. 5. recent. quoniam
pensio

Z

DECISIO XLIX.

Sacra Rota Romana coram R. P. D. Orsibono.

In causa Melpheï Cantorice.

Veneris 2. Martij 1646.

§. 1. **V**acante Cantoria, que est prima Dignitas post Pontificalem Cathedralis Ecclesie Melpheï, fuit de ipsa prouisus à Sed. Apostolica Ioannes Baptista Galeatius Rector Parochialis Ecclesie S. Nicolai de Platea eiusdem Ciuitatis, cum retentione d. Parochialis, exponendo Summo Pontifici; Quod Cantoria cura Parochianorum, non imminet seu animarum, & quod vtrique Ecclesie absque diuini cultus & cura animarum detrimento per seipsam commodè deservire valet, & quod Cantorium & prabendus, ac dignitates dicta maioris Ecclesie obvenientes, vna cum illis similes Parochialis; Ecclesie ex dispensatione Apostolica obvenire consueverunt. In litteris Apostolicis fuit datus executor Ioannes Baptista Adanesius Canonicus Melpheï, qui litteris vltis & iustificatis tulit sententiam pro immisione Galeatij, & qua appellavit Capitulum Cathedralis, & interit fuit prouisus à Sede Apostolica Donatus Masses, ex eo quod d. Galeatius subreptitiè expulserit, Cantoria curam animarum non imminere. Hæc verò vltimæ littere fuerunt executioni demandate à Cantore Laellen, executor causa verò mihi commissa cum facultate procedendi ad vltiorem executionem litterarum Apostolicarum, dedi dubium, an esset procedendum, & Domini affirmatiè responderunt ad fauorem Galeatij, littere enim Apostolicæ quando sunt iustificate habent executionem paratam, c. si Capitulo, de concess. prabend. lib. 6. Rot. in rec. dec. 90. n. 2. & conf. 106. n. 1. part. 1. cum aliis late deductis in Nazarena Benefic. 25. Decembris proximi præteriti coram R. P. D. meo Verosio. Quod verò littere Galeatij sint iustificate, ex eo conuincitur, quia ex concordibus depositionibus trium testium super primo articulo relatorum n. 2. & seqq. & ex narratiua Capituli in commissione super subreptione n. 4. & ex impetratione facta à Maffeo certo modo, habetur Cantoriam, de qua agitur, esse dignitatem maiorem post Pontificalem, & vacasse per mortem Ioannis Baptiste Vltij deb. litteræ Apostolicæ in hac parte alia iustificatione non egent, cum gratia vnius intelligatur iustificata ex confessione alterius, qui venit ex eodem genere vocatioris, vt in terminis dixit Rota coram Cardinali Mantico de decisione 132. n. 1. coram Buratt. dec. 251. n. 10. & dec. 93. n. 1. in recent. dec. 69. n. 1. ad med. & dec. 699. n. 1. part. 2. Reuerend. Vrgellen. dec. 234. n. 2. & dec. 244. n. 1.

2. Quod verò Cantoratum animarum cura non imminet, probatur ex declaratione facta in actis pro parte Capituli in eius summo. num. 12. ex qua satis liquide comprehenditur curam animarum in Ecclesia Melpheï, non esse annexam alicui particulari dignitati, aut Canonicatui, sed ipsi Capitulo collegialiter, & ideo dicuntur curati singuli Canonici, nec cura residet penes singulos, sed penes Capitulum, cuius nomine administratur per Capellanum, seu Curatum amouibilem ab eodem Capitulo collegialiter deputatum vt probatur ex text. in c. cum non ignoret de prabend. & in c. si in vna 2. i. q. 2. gloss. in clem. vnic. §. quidam etiam. in verb. ad mensam; in fin. de excess. Prælat. late Oldrad. conf. 67. per tot. Gonzal. ad reg. 8. gloss. 6. n. 42. Patens dec. 382. lib. 1. & in recent. dec. 340. n. 1. part. 1. & in Rom. Vicaria coram reuol. mem. Coccino, relata. Barbol. de off. Paroch. c. 1. n. 53.

3. Neq; obstat, quod Cantoria saltè cura habitualis imminet, quæ cū nō desierit ex defectu materia, quia Patroch. omnes defecerunt, sed actu exercetur per Vicarium amouibilem

penso translata vti realiter ac proprie penso, ex traditis per Vital. in clem. 1. §. eadem. num. 3. de supplen. negl. pra. ar. Loter. de re benef. lib. 2. quest. 38. n. 64. & seqq. & quest. 40. num. 95. & 96. nil differt à referuata sanct. me. Greg. XV. decif. 18. nu. 3. sed re vera est eadem possessio cum prima, non autem nouum grauamen. Ant. August. in Epitom. de translac. pens. vers. in translatione pens. num. 6. Garz. de benef. part. 1. cap. 5. num. 256. Crescent. dec. 1. num. 1. de rebus Eccles. non alienand. vbi propterea firmatur non esse necessarias derogationes Concilij Lateranensis. Rota recent. decisione 307. num. 1. p. 3. coram Buratt. decif. 12. num. 2. in Segonien. pensiois 20. Maij 1598. coram Corduba impress. penes Pacific. de Salujan. interdict. dec. 129. num. 1. in Lauden. pensiois 29. Ianuarij 1601. coram Penia, in Bononien. translationis pensiois 20. Iunij eiusdem anni, coram Cardinali Millino, & in Roman. pensiois 29. Maij 1628. coram me. At quamuis in translatione pensiois extingatur prima, & noua referuatur, extinctio aded momentanea, vt haberi nequeat in aliqua consideratione, cum sit potius mutatio persone, & vitæ transferentis in personam, & vitam Translatarij, seu delegatio solutionis alteri faciendæ, & quædam subrogatio vnius in locum alterius. Paris. conf. 5. num. 86. lib. 4. Gratian. discept. 424. n. 14. & 15. Rota rec. dec. 122. num. 9. decif. 327. num. 4. & seqq. & decif. 505. num. 4. part. 1. & dec. 119. n. 2. & 3. part. 4. Add. ad sent. memor. Gregor. XV. dist. dec. 18. num. 11. Et hæc opinio, quidquid Rota senserit, antiquitas est hodie receptissima, vt per Buratt. dist. decif. 638. num. 3. vbi n. 5. aduertit, cauendum esse à decisionibus, in Eugubina pensiois coram Rubeo, & in Aretina, seu Senen. pensiois coram Accorambono, & n. 7. reprobat in specie decisionem in Florentina pensiois sub 17. Maij 1617. coram bon. mem. Vbald. In quo nec imò pes figebatur super motiuo odiositatis, sed inualiditas fundabatur super alijs, vt ex lectura, rationes olim perpenas diluendo fortioribus in contrarium, etiam respectu casus emanate translationis in mortis articulo firmatum fuit latissimè in alleg. dec. 24. n. 1. & seqq. b. 5. recent.

10. Nec refragari censuerunt exempla nonnullarum facultatum transferendi continentium explicitam mentionem de pensioibus etiam translatis. Non enim versantur in casu indulti habentis alias circumstantias demonstratiuas comprehensionis earumdem, vt in præsentibus ex superioribus adductis. Nec desunt plures similes facultates absque tali expressione cum resolutionibus in Rota, vt dictum est, emanatis pro validitate secularium inde translationum, de sic translatis, ita quod elicitur mentionem illam fuisse magis habitam pro effugiendis litibus, ad tradita per Cassad. dec. 3. n. 4. & 5. de concess. prabend. & Gonz. in reg. 8. gloss. 6. n. 26. & seqq. nec ab aliquibus facta expressio inducit consequentiam expressiois faciendæ ab alijs. Calder. conf. 1. n. 2. v. s. & si dicatur, de Cleric. non resid. Loter. de re benef. q. 45. n. 11. Cardin. Seraph. dec. 514. n. 5.

11. Sicut pariter de Breue sanct. mem. Pauli V. reuolutorium translationis pensiois antea semel translata, potuit obtineri ad abundantiorum cautelam, nec proinde valet inferri, quod fuisset necessarium, iuxta adducta in Roman. rescissionis contraclis 28. Nouembris 1580. coram sanct. mem. Clem. VIII.

12. Ac denique translationis odiositas firmata in Rom. pensiois 23. Maij 1644. coram R. P. D. meo Merlino, procedit in terminis Constitutionis Urbane pluries transferri prohibentis, cui tunc temporis viginti in suo totali robore opus erat inherere; sed in calu, de quo agitur, dicta Constitutio remanet nullius efficacia, nec consequenter decisio afficit ob superuentum rescriptum Sanctissimi Domini Nostri in plena signatura, quod procedatur, ac si constitutio ista non emanasset, vt in decisione 104. n. 6. p. 6. recent. vbi alia allegantur.

Et ita vtraque parte informante, &c.

amovibilem, de ea esset facienda specialis mentio, aliter inducitur videtur obreptio ex facultate cura habitualis, ut dixit Rota in recent. decij. 684. num. 4. part. 3. cum aliis relatis à modern. Roman. de re benefic. lib. 1. §. 1. 163. & seq.

4. Quia obiectum procedere posset, si ageretur de Ecclesie dignitate, seu beneficio, quod vere ac principaliter de per se esset Curatum; tunc enim licet habitualis tantum cura sit penes obtinentem Ecclesiam, dignitatem, seu beneficium, actualis vero, seu exercitium curae penes Vicarium, tamen certum est beneficia praedicta vndequaque esse Curata, siue ratione habitus, siue actus, & ideo qualitas curae exprimi debet, & in his terminis loquuntur Felin. in c. in nostras. 13. in 4. col. 2. v. 1. & ad de quod est Curatus, de rescriptis. Gabr. on. 191. n. 20. lib. 1. & prosequitur Rota in his terminis, in dec. 981. n. 3. part. 3. rec. & idem modo n. Rom. de re benefic. lib. 2. §. 10. n. 163. & seq. secus vero est in casu proposito, cum resideat cura collegialiter penes totum Capitulum, dignitates, & Canonicatus, non dicuntur habere curam, nec actu, nec habitu. Oldrad. dist. 1. onf. 7. n. 1. & 2. Felin. in d. cap. in nostras. 15. d. col. 2. e. f. s. i. a. s. etiam. Staphil. de liter. grat. tit. de qualitat. benef. qua sunt curata. num. 11. Hoied. de incompatibilit. benef. ap. 13. num. 7. Gonzal. ad reg. §. gloss. 6. n. 42. Gazia de benef. part. 9. c. 2. n. 175. & dixit Rota dec. 51. num. 117. part. 2. divers. & propterea nulla in hoc est necessaria mentio curae, quia beneficium praefertur simplex, & non curatum. Gabr. conf. 191. n. 1. lib. 1. Aegid. dec. 67. s. i. d. m. Greg. dec. 108. num. 2. & in Conchen. Beneficij 11. Maij 16. coram Card. Sacro post. 2. vol. conf. Part. dec. 270. n. 2.

5. Eoque libentius, quia dato quod cum aliquo modo penes singulas dignitates, & Canonicatus existeret, quod tamen dici non potest, nihilominus cessat omnis ratio narrandi Cantoratum curam imminere sine ratione idoneitatis Galeatij impetrantis, de qua in c. licet Canon. de elect. in 6. cum iam ad aliam Parochialem fuerit idoneus renunciatus, & admissus, siue etiam ratione incompatibilitatis, iuxta textum cap. multa. de preben. quia ex habituali dumtaxat cura huiusmodi incompatibilitas non resultat. cap. super eos ubi gloss. & DD. de preben. in 6. Oldrad. d. conf. 67. Staphil. de literis grat. tit. de qualitat. Benefic. qua sunt curata. n. 3. Oied. d. c. 13. n. 10. & 13. Gabr. dist. conf. 191. n. 7. & 20. lib. 1.

6. Nec refert, quod Canonici Ecclesiae Melphien. certis temporibus reperiantur obligati audire concessiones, & alios actus ad officium curae spectantes exercere, quia cum id non agant, aut adimpleant propriis nominibus singulariter, sed nomine Capituli, aut Collegij, ideo non dicuntur habere curam, sed ministerium, ut per Oldrad. d. conf. 67. n. 2. & 3. & in Cathedralibus, solum Episcopi demandare aliquibus, ut coadiuvant & cooperentur in audiendis confessionibus, & ceteris que ad salutem pertinent animarum, c. inter cetera 15. de off. ordi. & tamen cur residet penes curatum, non penes istos Rota in rec. dec. 226. n. 10. & dec. 258. ad finem p. 1.

7. Valor Beneficij expressus in dicatis viginti quatuor de camera, & cum incertis vsque ad quinquaginta per non excessum, probatur etiam ex narrativa & assertione Capituli in posteriori commissione appellationis, ut in eius summ. num. 5. Et deponunt etiam dicta primi & secundi testis, qui deponunt de publica voce & fama, quae probatio ad hunc effectum sufficit. Mantica dec. 132. n. 4. bon. mem. Coccino, dec. 87. n. 5. Cavaler. dec. 517. n. 4. & dec. 572. n. 3. Buratt. dec. 255. n. 11. & in recent. decij. 187. num. 8. part. 6. & semiplenam probationem valoris esse sufficientem dixerunt Mantica dist. decij. 132. n. 4. in recent. dec. 511. n. 1. part. 3. Buratt. dist. dec. 255. n. 11.

8. Quod vero Galeatius prout sit Presbyter, Doctor, & ex Civitate Melphien. oriundus, ac in eadem Civitate Parochialem Ecclesiam Sancti Nicolai de

Tom. V. 111.

Platea obtineat, valoris cum incertis 40. ducatorum auroreorum de camera, satis visum fuit iustificari ex testibus concludenter deponentibus, & cum in commissione obtenta à Capitulo, & à Maffeo, Galeatius enuntietur Parochus dictae Ecclesiae, non videtur super praedictis dubitandum cum Presbyteratus etiam probetur ex communi reputatione. Rota in rec. dec. 126. n. 2. p. 5. Buratt. dec. 31. n. 2. Reuerendiss. Virgellen. dec. 406. v. sicuti etiam communis reputatio probat originem, & alias qualitates, bon. mem. Coccino, dec. 145. n. 1. Buratt. de is. 931. n. 4. 9. Neque in dubium reudari potest, quod Galeatius utriusque Beneficio, nempe Parochiali, & Cantoratum, eodem modo inseruire possit, ut expressit Summo Pontifici, praefertim in festis anni solemnibus, cum quia constat a praedictis tempore plures similia beneficia simul eodemque tempore obtinere consuevisse absque villo beneficiorum detrimento, & concorditer deponunt tres testes super quinto, tum etiam quia dum Summus Pontifex dispensavit, ut Galeatius retinere posset Parochialem, & Cantoratum adiunxit, ne ququam ex debito illius servitio, seu officio necessario praevinire debeat, & iis diebus & horis quibus dicta maiori Ecclesia ratione dictae Cantoriae non inseruiret distributiones quotidianas amittat: unde satis consultum fuit utriusque per clarum Papae dispositionem, & dispensatus ad duo incompatibilia censetur dispensatus super residentis vnus in diebus solemnibus, cum certum sit apud utrumque beneficium eodem tempore residere non posse, ut est Gloss. nota, in c. si quis in Clero, verb. solemnibus, c. 7. q. 1. & ibidem Gemin. & Praeposit. ad finem, vel in omnem casum Episcopus posset providere de Vicario temporalis, vel aliter eius arbitrio, ut in his terminis dixit Rot. in Vrbinaten. erectionis colleg. 15. Martij 1618. coram S. P. N. qua est impressa in rec. p. 4. dec. 611. n. 7.

10. Non obstat, quod executor literarum Apostolicarum in fauorem Galeatij expeditarum, processerit non visis literis Apostolicis, quia hoc in facto non verificatur, imo apparet contrarium, quia sententia executoris dicit, visis literis Apostolicis, quae verba realem & veram productionem designant Menoch. conf. 100. n. 230. & seq. Buratt. dec. 217. n. 7. & seq. Adlen. ad sancti. mem. Greg. dec. 59. n. 14. & praefertim cum Adanesius executor posset extrajudicialiter procedere non existente aliquo legitimo contradicatore Rota dec. 70. n. 6. part. 6. & dec. 51. n. 10. part. 7. rec. Praeterquam quod cum signatura referriperit cum facultate procedendi ad vltiorem executionem intelligitur data facultas exequendi, etiam Iudici, ad quem Marefcot. var. resol. lib. 1. c. 86. n. 7. & seq. Rot. in Ianuen. pecuniariae 24. Ianuarij 1642. coram Reuerend. D. meo Decano, & verum etiam, & sententia executoris potest etiam ex nouis iustificari. Caputaq. decisione 114. part. 2. Buratt. dec. 326. num. 2. Vltterius aduertebant Domini in casu proposito, quod dato etiam, quod dicta sententia fuisset nulla, nihilominus cum litera Apostolicae ex supradictis sint iustificatae Rot. ex integro potest eandem sententiam confirmare, & litteras Apostolicas executioni demandare. Bartholus in l. si expressum. n. 14. ff. de appellat. Alexander conf. 111. per totum. lib. 5. & conf. 73. n. 1. lib. 6. cum pluribus adductis per Vanium de nullit. tit. vltimo. n. 129. versic. erit consilium, cum pluribus sequentibus, Riminaldus iunior conf. 561. n. 17.

11. Neque ad hoc obstabant contradictiones Capituli aut Maffei certo modo prouisi, quia Capitulum non est legitimus contradicator ad impediendam executionem literarum Apostolicarum, ut dixit Rota in recent. decij. 641. n. 4. part. 4. Cavaler. dec. 450. n. 3. & seq. & in Melphiana coadiutoria 27. Nouembriis 1624. coram bon. me. Merlino. & in Narnien. Canoniceatus 28. Martij 1642. coram D. meo Carillo, §. nam primo, & Maffeus cum non veniat ex titulo confirmatus, nempe ex eadem vacatione, sed per Impetrationem certo modo factam quam nonnulli iustificauit, non potest impedire Galeatij immisso-

Z 2 nem,

rem, aut executionem litterarum Apostolicarum, Rota dec. 700. n. 8. part. 1. & decif. 542. n. 8. & 642. n. 2. in fin. part. 4. rec. ubi alia pluries referuntur.

12. Nec releuat possessio Maffei obtenta ab executore in suis litteris deputato, quae inducere solet praesumptionem iustificationis, quia cum non fuerit citatus Galeatius primo loco prouisus, litterae non poterant exequi, nisi citato eo, contra quem fuerat obtenta gratia certo modo, Rota coram Seraphin. dec. 1056. n. 2. ubi dicit hoc habere locum, etiam si non possideret primo loco prouisus contra quem impetratur: & d. decif. 64. num. 2. ad finem part. 4. recent. & in Regien. iurisp. tronatus 3. Iunij. 1641. coram Eminen. D. Cardin. Panziolo.

13. Attestationes vero, seu declarationes extraiudiciales testium examinatorum pro Galeatio coram executore adductae pro parte Capituli, & Maffei, non fuerunt habitae in consideratione, tum ex regula vulgata, quod fides non facit fidem, tum etiam quia est attendenda prima depositio iudicialis, & iurata non habita consideratione secundae maxime extraiudicialis, & non iuratae, Doctores communiter in c. cum in tuae de testibus, Rota decif. 19. de testibus in nouis, decif. 346. n. 2. part. 1. diuers. & apud Baratt. dec. 176. n. 4.

Et ita fuit conclusum causa ter proposita, vtraque parte informante, &c.

DECISIO L.

Sacra Rotae Romanae coram R. P. D. Peutingero.

In causa Neapolitana separationis thori.

Veneris 16. Martij 1646.

§. 1. **C**um D. Marchionissa Francisca Serfalis vxor D. Marchionis Paqualis Caraccioli à domo viri valetudinis recuperandae causa recessisset, eaque recuperata reuerti recusat, & in Curia Archiepiscopali Neapolis à marito redeundum, & obsequia matrimonialia praestanda, atque seruatis seruandis per sententiam diffinitiuam condemnata, interposita per ipsam appellatione, causaque bon. mem. Buccabellae commissa, neque tamen ulterius prosecuta, sed facta separatione per motum proprium in forma Breuis felic. recordat. Papae Urbani VIII. extincta fuisset. Habito nunc per maritum ad Sanctiss. N. D. recursu, reductoque Breui ad viam iuris, dubio hodie à me subrogato proposito, an sit locus separationi thori, Domini negatiue responderunt ex regula, quod homo non separat eos quos Deus coniunxit, cap. dixit Dominus 32. quast. 1. cap. 1. & 2. de coniug. leprosi. Nam licet haec regula limitetur quando inter virum & vxorem irreconciliabilis, & capitalis orta est inimicitia, vel propter immoderatam viri erga vxorem sauitiam; haec tamen causae tanquam fundamentum intentionis Franciscae, plenè & concludentissimè per eam essent probandae, quod tamen non fit, cum agatur de materia graui, atque ardua Barbosa in rubr. ff. sol. matrim. part. 2. num. 27. Narr. conf. 616. n. 1. Baratt. dec. 815. n. 1. & 2. Rota inter rec. dec. 441. n. 2. part. 1. & dec. 324. n. 2. part. 6. Nec sufficit probare qualicumque sauitiam, cum talem quae apta sit iustum & in virum constantem cadentem metum inducere, vt probat text. in c. litteras, in fin. Abb. in c. ex transmissa, n. 4. de test. spol. Sanchez de matrim. lib. 4. disp. 4. n. 2. & disp. 18. n. 10. lib. 10. Rota dicta decisione 324. n. 2. & seq. part. 6. &c.

2. Neque sufficienti aliquo fundamento innixa Marchionissa alimentis sibi à marito praestanda petit; quia conclusio aliam à Rota approbatam est, quod vxori, sine causa à viro diuergenti, extra propriam domum alimentata à viro non debentur, vt fuit dictum signanter in Fer-

retrana Alimentorum 18. Iunij 1633. coram bon. mem. Buccabellae, & in eadem 7. Iulij 1639. coram D. non Bon. n. 20. Marese. var. resol. lib. 2. c. 83. n. 65. Onus vero probandi huiusmodi causam incumbit vxori, laf. in 1. diuortio. n. 25. ff. sol. matrim. Alexand. conf. 100. n. 3. lib. 1. Menoch. de arbitr. cas. 170. n. 15. & seq. lib. 1. Gratian. disc. 55. 2. n. 47. & donec causa probetur recessus vxoris à domo viri propria auctoritate, dicitur iuris praesumptione culpofus, Rot. in recent. decif. 517. n. 1. part. 3.

3. Nec Marchionissae suffragatur assignatio fructuum dotis facta in d. Breui felic. recordat. Urbani VIII. quia cum illud reductum fuerit per S. D. N. ad viam iuris, perinde ac si non emanasset, non est amplius attendendum, & causa fuit reducta ad primos terminos iuris, iuxta quos alimentata vxori seorsu habitanti ex supradictis non debentur.

Ex quibus Domini pro Marchione informante responderunt.

DECISIO LI.

Sacra Rotae Romanae coram R. P. D. Ottobono.

In causa Lauden. Pensionis.

Mercurij 14. Martij 1646.

§. 1. **C**laræ memoriae Cardinalis Perretus de anno 1624. resignauit Praeposituram S. Ioannis in Vineis Lauden. Diocesis ad fauorem R. P. D. Francisci Bilij reseruata sibi annua pensione scutorum 1950. monetæ videlicet 1800. super fructibus d. Praepositurae, reliqua 150. super alio beneficio Monasterio nuncupato prius obtento à D. Bilio, quam resignationem Summus Pontifex admittit, & Cardinalis fecit reseruata tamen sibi valide dicta pensione annua, & non alias, auter nec alio modo, etiam si qualibet rata pensionis huiusmodi ad duas ex tribus partibus fructuum Praepositurae, & in Monasterij huiusmodi respectiue annuatim ascendat, illas tamen non excedat.

2. Pensio fuit integrè persoluta Cardinali ipso vivente, qui morti proximus transtulit scuta 950. ex impostis super Praepositura in fauorem quorundam suorum familiarium, quibus fuit pèso per plures annos abque difficultate persoluta. Verum quia postmodum resignatarius soluere recusat sub praetextu, quod pensio scut. 1800. excederet ab initio duas partes fructuum Praepositurae de ordine S. D. N. propositi dubiū. An praesupposito sine veri praedictio excessu, pensio esset in totum nulla, vel reducibilis, & Domini pro transtulariis responderunt.

3. Nam cum pensio, de qua agitur, non fuerit reseruata pure, ac simpliciter in certa quantitate, nec sit fundata super narratiua praecisa certi valoris, sed cum moderatiōne, quod non excedat duas ex tribus partibus fructuum eiusdem praepositurae, si ob excessum sustineri non potest in scutis 1800. sustineri debet intra valorem duarum ex tribus partibus beneficij, & pro ea rata, quae illas non excedit iuxta textum expressum in l. sicut qui meus erit. 6. ibi. sed conditio talis accipi debet, quatenus meus erit, vt si locum alienauerit, legatum exiungatur partem, pro ea parte debeatur, quae restatoris mortis tempore fuerit, ibique gloss. & DD. ff. de legat. 1. cum tam consensus Summi Pontificis, quam resignatis, resignatarij in id conuenisse appareat, vt quatenus pensio excederet duas partes fructuum, posset reduci ad minorem quantitatem, & intra limites duarum partium, vt in his terminis firmavit Rot. apud Cassad. dec. 4. n. 4. de pension. Cresten. dec. 17. n. 3. de rescript. Puteus dec. 32. num. 2. lib. 1. in correct. Manic. decif. 153. num. 2. & seq. inter diuersales. 1160. n. 7. part. 3. lib. 3. & decif. 689. n. 1. & seq. part. 4. & in rec. dec. 342. numer. 12. part. 4. tom. 2. & in Burgat. pensionis 18. Febr. 1585. & in Toletana pensionis 28. Martij

nuarij 1597. coram Giffo, & sequitur Paris, de resign. benefic. lib. 6. q. 2. n. 144. Garz. de benef. p. 1. c. 5. n. 417. & segg.

4. Neque obstat vnicum resignatarij fundamentum deductum ex clausula non alias aliter, nec alio modo, quae conditionem, & sic formam importat, adeo vt respectu indiuiduitatis eiusdem formae non possit partim valere, & partim non, iuxta doctrinam Roman. cons. 66. num. 2. & in terminis huius clausulae, quod pensio nulla in obolo, sit nulla in totum firmavit Rota in dec. 446. n. 5. & 626. n. 5. part. 1. diuers. nec esse reducibilem ob formam, & indiuiduitatem dictae clausulae fuit pluries resolutum, vt penes Archill. dec. 12. de pensio. qua est etiam impressa lib. 1. part. 3. diuers. dec. 70. & in Casarugustana pensiois 26. Iunij 1566. coram Grato, in Tolerana pensiois 28. Ianuarij 1591. coram Giffo, in Auerina pensiois 4. Decembris 1600. coram Millino, & in Vincentina pensiois 21. Maij 1610. coram bon. mem. Piruano in recent. p. 2. dec. 286. n. 2. Buratt. dec. 437. n. 5. & plures cumulat Adden. ad eund. dec. 309. nu. 8. Garzias de benefic. part. 1. c. 5. n. 422.

5. Quia Domini considerabant, quod clausula non alias, aliter, &c. non erat simpliciter apposta pure, ac precise certae determinatae quantitatis, & summae pensiois, vt in decisionibus mox allegatis, sed erat limitata ex illis verbis subsequentijs, etiam si qualibet rata pensiois huiusmodi ad duas ex tribus partibus fructuum annuarum ascendat, illas tamen non excedat, quae quidem verba limitant & coarctant antecedentia. Ita tamen ff. S. Trebell. l. ubi adhuc, vers. ita tamen. C. de iure dotium. Memoch. cons. 146. num. 8. Rot. in recent. decij. 709. num. 8. part. 1. & decij. 294. n. 6. part. 2. & dec. 194. n. 55. part. 5. idem ab eisdem verbis vltimo loco relatis, clausula non alias congruam admittit, & recipit interpretationem, & restrictionem ad eandem duas partes fructuum, & summam illis congruentem, iuxta theoricam, Bald. in l. fin. n. 6. C. de contrab. empri. cum alijs relatis per Roland. cons. 61. n. 34. & segg. lib. 2. & ita distinguendo firmat Rota in Spoletana pensiois 24. Ianuarij 1622. coram Vhaldo quae est in rec. dec. 342. n. 12. part. 4. tom. 2.

6. Vterius dixerunt Domini clausulam, non alias, aliter, nec alio modo respicere in casu proposito fauorem, & commodam Cardinalis resignantis dumtaxat ob illa verba sibi pensioem annuam, quae sunt personalissima, gloss. in l. 2. vbi ob sibi. C. de praeser. 30. vel. 40. ann. Greg. dec. 516. n. 7. tum etiam quia dicta clausula posset forsitan operari totalem pensiois, & resignationis beneficij annullationem, si resignans ita veller intendendo regressum ad beneficium resignatum, sin autem malit eam reducere ad duas ex tribus partibus fructuum, iuxta litterarum Apostolicarum continentiam, vtique audiendus est, ne retorqueatur in odium, quod eius fauore inductum est. l. 2. & 3. ff. de lege commiss. & in terminis nostris firmavit Rota apud Cassad. dec. 4. per tot. de locato. & decij. 4. num. 2. de pens. & eleganter in rec. dec. 119. n. 6. part. 4.

7. Nec ad sustinendam huiusmodi pensioem deficit consensus Summi Pontificis, qui cum Cardinali resignanti, ne nimium dispendium ex resignatione, patereur pensioem scilicet 1800. super fructibus Praepositurae admittit, tanto magis pensioem minoris quantitatis admisisset videlicet limitatam ad duas ex tribus, partibus Crescent. A. decij. 17. n. 3. de rescripti. & in Salamantina pensiois 26. Maij 1593. coram Giffo, & in Metropolitana pensiois 17. Maij 1596. coram Orano impressis per Garz. de benef. part. 1. cap. 5. num. 224. & seq. nec vltimum ex hoc inferitur resignatario praedictum, dum beneficium vult retinere, non dimittere.

8. Cum itaque pensio praedicta scilicet 1800. praesupposito excessu non fuerit a principio nulla, sed reducibilis ad duas ex tribus partibus, vt visum est, & litterae Apostolicae hoc id verbis expriment, nec vnquam fuerit a resignatario impugnata viuente Cardinale resignante,

Tom. VIII.

a quo demum fuit translata pro summa scilicet 950. non excedente valore duarum ex tribus partibus reddituum Praepositurae, & hodie pensio sit ad longum minorem summam redacta ob mortem plurium translatorum quibus etiam fuit spatium multorum annorum absque controuersa a resignatario perfoluta, propterea neque est locus vlli reductioni cum excessus non adit, ideoque pro summa in translatione contenta sustinetur. Rot. dec. 53. sub num. 2. vbi sic ratio cum num. 4. penes Man. & in rec. dec. 39. n. 36. p. 5.

Et ita fuit concludum pro Translatarijs vtraque parte informante, &c.

DECISIO LII.

Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Corrado.

In causa Barcinonensium. Exemptionis.

Mercurij 13. Ianij 1646.

§. 1. **P**lures antea actis temporibus indictae fuerunt ex varijs contingebus causis gabellae per Rectores, seu Consiliarios Insignis Ciuitatis Barchinon. ad id (vt praesupponitur) facultatem habentes super grano, vino, oleo, panno, & alijs rebus humano vsui necessarijs, quae inuehantur, & extrahuntur ab eadem Ciuitate in ipso ingressu, vel egressu soluenda; quatum occasione exorta controuersia inter Episcopum, & Capitulum ex vna, & Consiliarios d. Ciuitatis ex altera parte, fuerunt terminatae mediante laudo bon. mem. Archiepiscopi Taraconen. & Ferrarij de Minoriscia Ciuis Barchinon. ab ipsis partibus electorum, hi enim redacta causa ad duo genera rerum, sine bonorum, quae illi appellarunt separabilia, ea scilicet quae penes ipsos Ecclesiasticos essent alienis non commixta, & inseparabilia, id est ea, quae per Mercatores, vel alios eorum Dominos omnibus promiscue venialia inferebantur, in quorum introductione separari non poterat pars Ecclesiasticorum vsui futura, & proinde immunitas, a parte laicorum, declararunt ab Ecclesiasticis personis non soluendas gabellas tunc impositas pro bonis separabilibus, pro alijs autem inseparabilibus eisdem est restituendum circa initium cuiuslibet mensis quicquid soluisse constaret ex notis per eos exhibendis iuramento firmatis iuxta formam praescriptam in d. laudo, quod fuit prolatum de anno 1338 die 5. Iulij & a partibus emologatum, vt apparet ex publico Instrumento recepto per Raymundum Ferrarium Notarium Barchinon. Deinde successiuis temporibus eandem & aliarum forte super indictarum impulsu, excitatis iterum contentionibus inter Clerum, & Consiliarios, & causa commissa per sanct. mem. Clem. VIII. de anno 1603. bon. mem. Coccin. & rufus de anno 1635. per sanct. mem. Urb. VIII. coram eo fuit resolutum die 20. Iunij 1636. Ecclesiasticos esse immunes a solutione huiusmodi gabellarum tam respectu bonorum (vt praefertur) separabilium quam etiam inseparabilium, horum tamen ratione placuit Dominis Praxis relata per Azor. instit. moral. p. 2. lib. 9. c. 11. in §. quinquum priuilegium. vers. in dubium vocatur, & c. quatenus Cleri consensu recepta, & a Summo Pontifice fuisset approbata. Addito quod si inter Ecclesiasticos & Officiales Ciuitatis aliqua suborirentur difficultates, vel occasione rerum quae introducuntur, seu extrahuntur, vel retributionis scienda iuxta elatam praxim, haec iuramento Ecclesiastici coram proprio Iudice praestando terminentur, vt legitur in decisione impressa inter rec. p. 7. dec. 110. iuxta cuius tenorem cum iniretur pro parte Capituli sententiam proferri, informantes pro Ciuitate petierunt iterum audiri, quare denud causa proposita, primum super Remissoria petita pro parte Ciuitatis ad probandas causas impositionis dd. Gabellarum,

Z. 3. &

& consuetudinem immemorabilem illas exigendi, & mox ita iubentibus Dominis super negotio principali, eaque mature discussa steterunt in sacris.

2. Quia inconcussum est fundamentum immunitatis Clericorum, & personarum Ecclesiasticarum ab huiusmodi gabellis per seculares potestates indictis; probatur enim cum Divini, tum humani iuris auctoritate, ut habetur *Genes. c. 47. & Esdr. lib. 1. c. 7. propè fin. vers. vobis quoque notum facimus. & c. in Concil. Lateranens. sub Alex. III. c. 19. relap. in c. non minus. ibi, qui f. g. s. Divina notitiam non habebat, & c. & in alio Concil. general. Lateranens. sub Innocent. III. c. 46. in cap. adversus. ex. v. de immunit. Eccles. c. 1. eod. tit. in 6. cap. quamquam ibi, cum igitur Ecclesia Ecclesiasticæ æque personarum, ac res ipsarum, non solum iure humano, quinimo, & Divino a secularium personarum exactionibus sint immunes, & c. ibique gloss. in verb. Divino, de censibus, eod. lib. Clem. present. eod. tit. Clem. unic. de immunit. Eccles. & in sac. Trid. Concil. sess. 25. de reformat. c. 20. ibi, Dei ordinatione, & Canonicis sanctionibus constituta, & c. quod etiam agnoverunt Imperatores in 1. sancimus. C. de sacrosanct. Eccles. & in auct. item nulla Communitas. C. de Episcop. & Cler. lo. Lup. in tract. de lib. Eccles. q. 2. per tot. & laïe Azor. instit. moral. part. 1. lib. 5. c. 12. in princ. & col. 3. vers. ego profecto, ac per tot. & bene explicat Cardin. Bellarmin. controversar. tom. 2. controu. 2. lib. 1. c. 18. de Clericis, & c. in quarta, & quinta propositione. Suarez ad reg. Angl. lib. 4. c. 9. Alter. de censur. to. 1. lib. 5. disp. 16. c. 2. Ioan. Gutierrez de Gabell. q. 92. art. 8. vers. sed qui accuratè, & segg. & probavit Rot. in Valentin. Gabell. 9. Decembris 1598. coram bon. memor. Oran. & in Brundis. Gabell. 13. Februarij 1604. coram bon. mem. Pen. in recent. dec. 42. part. 4. & latius in Alben. Gabell. seu onerum 28. Junij 1630. coram bon. mem. Merlin. dec. 339. part. 6. vbi alij referuntur.*

3. Quæ sanè conclusio procedit etiam si huiusmodi Gabellæ fuissent impostæ ex adductis causis refectionis murorum, pontium, viarum, ac portus d. Civitatis, aliisque commune beneficium Clericorum æquè, ac laicorum incolentium præferentibus, nam hæc quidem deficientibus ipsorum laicorum facultatibus prodesse possunt ad obtinendum Episcopi, ac totius Cleri consensum, & Summi Pontificis approbationem, non autem, ut illas propria auctoritate ab Ecclesiasticis personis exigere valeant, ut deciditur d. cap. non minus, ibique gloss. in vers. tantam necessitatem, & in d. cap. adversus. ex. de immunit. Eccles. Surd. conf. 301. sub n. 66. vers. stantibus prædictis, & segg. Rot. in d. Valentin. Gabell. in §. proinde articulatæ communis necessitas, & c. & in d. Brundis. Gabell. sub num. 2. vers. & ista conclusio, & segg. Gutierrez de Gabell. d. q. 92. sub n. 41. vers. lo secundo, & segg. & n. 47. vers. præterea. & in specie declarat Azor. instit. moral. tom. 2. lib. 9. c. 11. in quinto privilegio, d. §. in dubium vocatur, vers. nec valet. Alter. de censur. Eccles. tom. 1. lib. 5. disp. 19. c. 6. in §. quarta dubitatio, ad fin. vers. nec valet, modern. Rom. disp. ep. 390. n. 17. vers. neque debet iuvare, & segg. per tot. & alij relati per Leon. in thesaur. for. Eccles. part. 3. c. 7. a n. 123. vers. quid autem si imponatur onus, & per Carpl. de Grassi. de effect. Clericat. effect. 3. n. 205. vers. ego vero, & num. 229. vers. secundum requisitum est, & segg. a n. 247. vers. & quando hæc omnia non interuenissent, & c.

4. Denique procedit, esto quoddam longissimo tempore fuissent exactæ ab Ecclesiasticis, quia nullo temporis etiam immemorabilis spatio ius hoc laicis acquiri potuit in Ecclesiasticos, ac eorum bona in gravamen & perniciem Ecclesiasticæ libertatis, idè quæ merito quæcumque consuetudo, in hac materia expressè reprobatur, tanquam iniqua & irrationabilis, in cap. novèrit, ex. de sent. excomm. & in d. cap. quamquam, in §. cum igitur vers. volentes. ibi contraria consuetudine quorundam

quæcumque dicenda est corruptela veritas non obstante de censibus, in 6. & in Auct. in cass. & irrita, C. de sacrosanct. Eccles. quorum Canonum dispositio fuit repetita in Bulla Cæm. Domini, in §. 18. vbi in §. 15. damnatur etiam verbis expressis quævis consuetudo per quam tollitur, seu in aliquo leditur, vel deprimitur, aut alias quovis modo restringitur libertas Ecclesiastica, & infr. in §. 25. non obstantibus, & c. specialiter derogatur quibusvis privilegiis & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, & præscriptionibus quantumcumque longissimis, quibus aliàs à dispositis in dicta Bulla quovis se tueri posset, ut ibi legitur, licet ad tollendam seu impediendam immemorabilem sufficiat, quod per Sacros Canones quævis consuetudo fuerit tanquam improba, ac irrationabilis, in hac materia reprobata, & c. in cap. Clerici, in vers. & in casu isto, ex. de iudi. & late probavit Rot. in Cracovien. iur. legend. 21. Maij 1627. coram bon. mem. Cocino, in recent. decis. 71. per tot. §. confirmata dec. 265. ead. part. & alios referat Martini. resol. 101. in 6. vers. secundò limita, & seg. lib. 2. Ad. ad decis. bon. mem. Burat. 435. n. 13. & seg. vers. pro bonorum opinionum concordia, & in nostris terminis plene probat Surd. d. conf. 301. sub nu. 1. vers. consuetudo verò, & seg. Vgolin. de censur. p. 2. c. 18. §. 1. sub n. 1. vers. postremo, Azor. instit. moral. lib. 5. d. c. 12. §. sed dubitari potest, vers. caeterum, & §. quod verò, Rot. in dicta Valentin. gabell. §. nec magis suffragatur iurati articulatæ immemorabilis consuetudo, Gutierrez de gabell. d. q. 92. num. 56. vers. & coalimantur. Ioan. Franc. Leon. in thesaur. for. Eccles. p. 3. d. c. 7. n. 149. vers. nec ferri valens, & segg. Duard. ad Bull. Cæm. Domini. lib. 2. can. 18. q. 5. sub num. 6. vers. hoc adeo verum est, & q. 30. sub n. 5. vers. vnde decimo ampliatibus, & can. 19. q. 2. n. 20. vers. ad quarum.

5. Nec enim hoc casu ex longissimi ac immemorabilis temporis cursu Cleri consensus, & Sedis Apostolicæ beneplacitum (ut aliàs) præsumi potest.

Tum quia repugnat subiecta materia in qua agitur de re expressè prohibita per Sacros Canones, & indictiva peccati, & in qua ipsa consuetudo est à iure improbata, & raro, ac non nisi ex urgentissimis causis mature cognitis dispensari solet, & propterea talis consensus ex solo cursu temporis non præsumitur, imò neque ex solertia Summi Pontificis, c. 1. de consuetud. in 6. plura enim non innotescunt, vel per patientiam necessitate cogente toleratur, quæ si aucta fuerint in iudicium exigente iustitia, tolerari non debent, ut inquit Innoc. III. in eodem iam dudum. in fin. ex. de præb. ibique gloss. fin. in verb. per patientiam, & c. in fine, quod inde non inducitur approbatio, seu dispensatio, & Rot. in dec. 10. sub n. 4. vers. item quia Papa hoc scivit, de consuetud. in antiq. & penes Pat. dec. 161. sub num. 3. vers. si autem, lib. 11. ac in his terminis fuit responsum in d. Valentin. gabell. coram Oran. in §. nec magis, & in §. unde præsumptus consensus Papa, & d. dec. 11. n. 15. vers. quotiescumque enim, part. 5. recent. ac pluribus probat Surd. d. conf. 301. sub n. 56. vers. tollitur ex prædictis, ac segg. & ita in hoc casu expresse declaratur sanct. mem. Clemens VIII. in Breui exhibito sub dat. 24. Martij 1604. ibi. Caeterum iuribus ambarum partium, in futurum causa cognita à iudicibus competentibus seu ab Apostolica se aliud iudicari, vel ordinari congeritur, malitatenus intendimus præiudicari, & c.

6. Tum quia repetita singulis annis publicatio Bullæ in die Cæm. Domini, siue sub Martino V. sanct. mem. circa annum 1420. ut Sot. Nauar. & Grassi. & alij extimarunt, siue antea, ut sentiunt Vgolin. Filluc. Sotila. Duard. & caeteri recentiores fieri cepta, in qua Summi Pontifices pro tempore impositiones, & consuetudines huiusmodi, etiam immemorabiles (ut dictum est) expressè damnant, reuocant, & detestantur, oppositæ præsumptioni resistit, illamque proflus impedit, ac irritat.

terumpit, cum manifestum praeserterat Summorum Pontificum dissentium, & contradictionem, ac remouet malam fidem laicorum. Felinus in cap. cum non licet sub num. 12. vers. quid consideras, de praescrip. Philipp. Prob. in Add. ad Men. in cap. tibi, sub n. 8. vers. illud ramentum, de refe. in 6. Ruin. conf. 37. sub n. 12. vers. nec videtur ob stare, lib. 4. Nau. conf. 1. sub num. 1. vers. ad primam questionem, de fer. Rot. in dist. Valentin. gabell. in §. secundo exploratum est. Garzia de Benef. part. 5. c. 4. sub n. 4. 4. vers. quamuis ego, & sub n. 5. 8. vers. nec refert. Azor. in spit. moral. lib. 5. d. cap. 12. §. quod et d. vers. quamuis nec video, & in §. seq. Ioan. Franc. Leon. d. c. 7. n. 15. 1. vers. & cum Bulla Con. Dom. Ez demum, quia praesumptionem hanc expressè reprobauit, ac reuocauit sanct. memor. Urbanus, in eius Constitutione incip. Romanus Pontifex in sacra Beati Petri Sede constitutus, & c. in §. nec non reliqua omnia, quocumque & qualiacumque, & c. publicata de anno 1641. die 5. Iunij. Praedicta verò fortius procedunt in proposito casu, in quo tam ex gestis de anno 1338. ut praemissum est, quam modernis temporibus constat de dissentio, & contradictione Episcopi, atque Capituli, quo stante praetensa consuetudo siue praescriptio licet ad hunc effectum inutilis ac inefficax induci non potuit, ut fuit consideratum in dist. Valentin. gabell. in §. minus verò, in vers. & venientiam eius ostendit reclamatio, & reuocatus ad Pontificem, & c.

7. Neque obstat, quòd pro parte Ciuitatis praetenditur Ecclesiasticos inducentes, vel extrahentes aliquas ex praedictis rebus per seipso, vel medianibus eorum famulis, ac ministris teneri ad effectum euitandi fraudes ea prius denunciare officiali ad id deputato, ab eoque recipere inscriptum vulgò *polisi de franqueza* nuncupatum, cuius vigore exactores prope portas residentes immunen deinde permittant extractionem, vel introductionem, iuxta notata per Bart. & alios Doctores, in l. fin. §. diuus, ff. de publican.

8. Quia fraudibus quidem obuiandum est, sed maxime cauendum, ne dum quis alienis occurrere exquisitis modis intendit, ipse leges fraudem propriam excedens iurisdictionem, reatamque Sacrorum Canonum interpretationem offendens, non enim sub praetextu euitandatum fraudum licitum est laicis noua onera & seruitutes Ecclesiasticis personis imponere, quibus illae quouis modo impediuntur, vel timidiores reddantur in exercitio iuris, ac libertatis in eis competentis, ut in specie respondit Gasp. Calder. inter conf. Anchar. conf. 12. sub num. 2. vers. sed sic circa extraneum, & sub n. 4. vers. praedicta etiam & comprobatur Surt. d. conf. 61. sub num. 4. 5. vers. & non omnes, & seq. ac sub n. 10. vers. & quod non reperitur iure cauum. Quale quidem onus praedictum esse, ratio ipsa comprobatur, & experientia demonstrat, nam officiales illi ex insita quadam eorum muneri asperitate se frequenter quibuscumque reddere solent difficiles, atque molestos, ut habetur in l. quantra, ff. de publican. ut plurimum autem Clericis Ecclesiasticis quae personis, ut refertur in cap. laicos, & in cap. laici 2. 9. 7. & in c. Clericis, ibique gloss. de immunit. Eccles. in 6. & praeter alios tradit Gasp. Cavaler. d. conf. 12. sub n. 4. vers. & in casu isto, ita ut longiori interposita mora, vel iurgijs, ac contentioibus excitatis, introductionem & extractionem, seu impediunt, seu retardant eosque diu fatigatos dimitunt, quod equidem permittendum non est. Censuerunt itaque Domini, satis esse quod Ecclesiastici in ingressu, vel egressu Ciuitatis bona, quae per se, vel eorum famulos, ac ministros introducere & extrahere intendunt, ostendant officiali ibidem residenti, & si oriat inter eos contentio, vel quia ille neget personam Ecclesiasticam, vel bona eius propria, seu praetendat ea esse negotiationi parata. Altera quidem quaestio ex habitu Ecclesiastico & tonsura quibus incedit deferens bona, vel is cuius nomine defe-

runtur definiri, nam ex illis talis praesumitur, iuxta textum in cap. si iudex laicus, §. item censemus, de sent. excomm. in 6. eoque magis exhibitis literis testimonialibus Ordinarij, quibus praestanda est fides, & post cessationem, ubi notant DD. extr. de prob. Rot. penes bon. mem. Cardin. Seraph. dec. 713. sub n. 1. & Reuerendiss. Vrgellen. dec. 430. sub num. 2. ac bon. mem. Cardin. Cavaler. dec. 483. sub n. 2. Altera verò eiusdem iuramento regulariter terminatur, iuxta glossam in Clem. praesenti, in verb. negotiandi, vers. 4. autem, de censibus, quem ibi sequuntur DD. addentes, quòd in casu quo haec controvertantur, iudex Ecclesiasticus adiri debet, ut ipsam explicat Lap. Abb. & Imol. sub n. 1. vers. iuxta praedicta, & n. 11. Cardin. sub n. 9. vers. quare quare, & vers. se quare, ac Vital. sub n. 36. vers. concludo. Bertachin. de gabell. part. 7. sub n. 1. 1. vers. status autem, & sub num. 2. 1. vers. nec praterca, Rol. conf. 71. n. 24. vers. vltimus aduertendum est, ac segg. lib. 4. Ant. de Nige. in repet. extranag. vnic. de vit. & honest. Cleric. num. 321. vers. & si sit dubium, & alij relati in praedicta antecedenti decis. coram bon. mem. Coccino, in §. remanebat solum, & c.

9. Minus obstat quae tradunt Bart. & DD. in d. §. Diuus, loquentes de denunciatione fienda, & apodiffa recipienda per exemptos, quia non procedunt in Clericis, ac personis Ecclesiasticis, qui laicorum Constitutionibus & edictis ita iubentibus intelliguntur, ut notant communiter Doctores in cap. Ecclesia & S. Mariae, ibique Abb. sub n. 2. 5. vers. sed certam formam, de consuet. & Calder. & alij relati per Surt. d. conf. 302. n. 12. vers. ea enim est, & segg. & Honded. conf. 3. n. 11. vers. primo quia, ac segg. & n. 23. vers. 5. quod, ac segg. lib. 1. Praeterea, aut persona, vel rerum qualitas non reuocatur in dubium, & tunc non est necessaria inscripti petitio, neque receptio, quia notoria est illorum exemptio, ut declarat ibidem Bart. sub n. 1. vers. quaedam sunt, & probat Bertazzol. conf. 191. sub n. 1. vers. Sed nec etiam, lib. 1. Crim. Aut de alterutra dubitari contingit, & tunc cum ad d. Officiale laicum non spectet cognitio, sed ad Iudicem Ecclesiasticum (ut dictum est) ideo nec ab eo recipi debet inscriptum, siue illud vim habeat licentiae, siue attestations prohibita cognitionis, ac iustificatio- nis, quae hoc casu cotam eo fieri non debet, sicut fieri deberet, quando ageretur cum laicis potestati saeculari subiectis, in quibus terminis loquuntur Bart. & DD. in d. §. Diuus, & Bald. conf. 79. D. auanti di voi, sub n. 4. vers. secundo queritur, lib. 2. Rol. conf. 79. sub n. 89. vers. quantum sit ad aliud caput, & sub n. 9. vers. ista enim res, & seg. lib. 3. Decian. conf. 44. sub n. 112. vers. Sed certum est, & seg. lib. 4. Cephal. conf. 451. sub num. 269. vers. Vnde cum ista distinctio & cognitio & segg. & alij.

10. Praeterea non obstat, quòd respectu rerum, ac bonorum, quae (ut dictum est) appellantur inseparabilia nulla competere possit Ecclesiasticis personis immunitas à gabellis praedictis, quae in ingressu & egressu Ciuitatis exiguntur à mercatoribus, & aliis personis laicis ratione rerum quae inferunt, vel extrahunt in eorum dominio tunc existentium, quidquid de illis inde contingat, siue Ecclesiasticis, siue laicis vendantur, quippe id prouenit ex accidenti, quod considerari non debet, ut plures existimantur.

12. Nam contraria sententia visa fuit Dominis verior, atque tenenda. Primò enim probatur ratione, tum quia laici, quos certum est non posse directe imponere, nec exigere huiusmodi gabellas ab Ecclesiasticis personis ratione rerum quas inducunt, extrahunt, vel emunt in proprios & familiarium vsus, ut decidunt iura supra citata in §. quia inconcussum est fundamentum, & c. hoc sanè pacto illas ab eis per indirectum exigent, mediante persona mercatorum, ac laicorum ipsa bona vendentium, qui onus praedictum in emtores retorquent, & ab eis repetunt cariori pretio vendentes, ita ut re ipsa &

in effectu ab emptore pefidant, vt notat Emil. Ferrer. in annotat. ad Tacit. lib. 3. Annal. sub n. 14. & Lafarr. de gabell. c. 15. sub num. 3. vers. & Ceteris quidem communibus Iuris regulis aduerfatur, & admitti non debet, cap. quanto, extr. de priuileg. cap. faraturum de heret. in 6. cap. cum quid vna via, de reg. iur. eod. lib. l. cum ij §. transactiones & vers. si cum lis §. ff. de transfact. l. scire oportet, §. 1. ff. de iur. & cur. datus ab his, l. Seius, & Agerius, ff. ad leg. Falcid. l. fin. in princ. & §. 1. ff. de usur. rei iudicate, & in proximis terminis de hac ipsa materia loquentes plene probant Gasp. Causal. inter Conf. Anchar. conf. 12. & ibid. Colleg. Bonon. conf. 13. & latius ipse Anchar. conf. 155. per tot. quos sequuntur (reiecta contraria opinione) Felin. in c. Ecclesia Sancta Mariae sub n. 104. vers. Primum exemplum, in fin. extr. de constit. Dec. conf. 48. sub n. 5. vers. 4. vsque ad fin. Laderch. conf. 103. sub n. 9. & 10. vers. 7. Surt. d. conf. 301. n. 75. vers. atque ita, & seq. & n. 80. vers. quare cum seq. & sub n. 86. vers. cum igitur, & vers. praeuere. Menoch. consil. 136. an. 7. vers. primo, ex generali iuris regula, & seqq. Gratian. discip. 390. per tot. Tum quia Ecclesiastica persona, quae laicorum onera subire non debent eo vtique medio per huiusmodi exactiorem gabellarum eorum ratione iudicatum illa in effectu promiscue cum laicis supportare cogentur, quod expresse prohibuit est, in d. cap. non minus, & in d. cap. aduersus extr. de inmanit. Eccles. cum aliis supra citatis in §. qua sane conclusio proedit.

12. Secundo probatur ex verbis dictae Bullae Censurae Domini in §. 16. ibi. Et diuersis etiam exquisitis modis exigunt, & c. & ibi. Nec non qui per se, vel alios directes vel indirecte praedicta facere, exequi, vel procurare non verentur, & c. vbi specialiter ad rem nostram haec verba ponderat Vgolin. de censur. part. 2. c. 18. §. 1. sub n. 1. vers. sexta officii excommunicatio; hac Ioann. Franc. Leon. in thesaur. for. Eccl. p. 3. c. 7. n. 113. vers. decimo octauo, & seq. Laur. Portel. Megall. & alij in locis mox citandis.

13. Tertiò, probatur auctoritate plurium Doctorum, nempe Abb. in consil. 20. incip. videtur primo, lib. 1. vbi respondit, quòd statutum Ciuitatis Senarum, cuius vigore tenebantur mercatores, exteri deferentes pannos ad quaecumque loca illius territorij soluere pro eis gabellam in ingressu (vt hic) non comprehendebat illos qui pannos introduxerunt in Oppidum Planistangati, cuius incolae erant immunes ea ratione, quia carius vendidissent Oppidanis propter onus gabellae, & sic per indirectum ipsi fuissent grauati, ac euauislet eorum immunitas, eumque sequitur Laderch. d. conf. 103. sub n. 8. vers. Secundo, Atque idem in specie de huiusmodi gabellis per laicos impositis super pane, vino, oleo, panno, & aliis ad victum & vestitum necessariis, quae immediate soluuntur a mercatoribus, & per eos deinde repetuntur ab eumentibus minutatim, eo carius illis vendendo easdem res, probant [post Nauarr. in manual. c. 17. sub n. 202. vers. rogatus à multis, Azor. institut. moral. tom. 2. lib. 9. c. 11. in quinto priuileg. §. in dubium vocatur, vers. Sed re vera, Alter. de censur. tom. 1. lib. 5. disp. 19. c. 6. in §. Quarta dubitatio, vers. hae tamen opinio. Lar. Portell. in dub. regul. vers. tributum sub n. 7. vers. hoc posito, & sub n. 8. vers. addo praeterea. Eman. Roder. in compend. quaest. Regul. re. ol. 63. sub num. 32. in §. praedicta onera, vers. ad quod refertur Ferd. à Castro Palao Oper. Moral. p. 2. tit. de Reuerent. deb. Ecclesiast. di. p. vnic. punct. 9. sub n. 20. vers. Secundo dubitatur, Megall. in Instruēt. Conf. p. part. 2. part. lib. 2. cap. 17. q. 6. n. 127. vers. Sed hanc sententiam, & seq. dicens, n. 112. Laicos hoc casu non excusari auctoritate DD. contrarium sententiarum, stantibus verbis praefatae Bullae Censurae Domini, in dict. §. 18. quos sequitur F. Dian. Ref. moral. p. 1. de immun. Eccles. ref. 45. vers. Sed his non obstantibus, sub nu-

mer 15. vers. Prout etiam, cum seqq. Et ex nostris Reuig. de Conny. de Charite. lib. 1. q. 60. n. 4. vers. Conclodo, & seqq. Vgol. de censur. part. 2. c. 18. §. 1. num. 1. vers. Sexto, Guierre de Gabell. q. 92. sub n. 36. vers. At in dubium, & vers. seq. in fin. Gratian. d. discip. 390. n. 16. vers. Sicut dicimus, & alij relati in d. antecedenti dec. in §. Quantum verò ad bona inseparabilia.]

14. Haec autem sententia certior est in proposito casu, in quo non ex vna tantum, vel altera, sed omnibus bellae exiguntur in ingressu & egressu Ciuitatis; ita quod non parum, & paucis (vt nonnulli dissentiendo scripserunt, quorum nec probatur opinio) sed plurimum, & plurimis, ac omnibus ferè noceat. Nam alterum de duobus inde rebus, quod scilicet Ecclesiasticae persona, vel ad euitandum illarum solutionem alio se conferre, vt ad proprias ac familiae vfibus necessaria parent, magno quidem illorum incommodo, impediendo, & periculo. Vel si paupertatis aut difficultatis impedimento aliunde sibi providere non valeant, ea demum necessitate impulsu in ipsa Ciuitate comparere coguntur, quorum vitiumque Ecclesiasticae libertati, ac Sacrorum Canonum dispositioni prorsus repugnat. Quibus apprimè conuenit, vt in eadem Ciuitate, in qua ipsi seminant spiritualia metant temporalia, vt legitur 1. ad Corinth. c. 9. & in c. cum ex officio, ad fin. extr. de preser. & in qua dum laici saecularia subeunt onera, ipsi quoque Deo spiritualibus ministrantes, in hoc illis retribuunt, quidquid pro eorum pace, ac sustentatione laboris impendunt, vt inquit S. Thom. in Epist. ad Roman. c. 13. lect. 1. col. fin. vers. Ab hoc tamen debent haberi in cap. in qualibet 23. q. 8. & tradit Molin. de iust. & iur. tom. 1. disp. 3. 2. in quinta concl. vers. Quoniam Atque ideo eiusmodi commodo, ac plena libertate, neque directè, neque per indirectum priuari debent, in c. nota in d. cap. Quanto, vbi praeter ceteris, Anchar. lib. num. 1. & seq. extr. de priuileg. & in cap. fin. de immunit. Eccl. in 6. ac latius probat idem Anchar. in d. conf. 155. n. 1. & seqq. dicens, sub num. 5. vers. Non videtur opus. Quod Respublica temporalis non potest etiam per indirectum prauidicare Respublicae spirituali in eo participio ac communiōne quam debet habere cum laicis in rebus temporalibus pro vfu dictarum rerum. Et ita in specie respondent Azor. dict. c. 11. §. In dubium vocatur, vers. sed re vera. Alter. d. disp. 19. c. 6. in 4. vers. Hac tamen opinio, Ferdin. à Castro Palao, d. disp. vnic. punct. 9. num. 10. vers. Secundo dubitatur. Portell. d. d. verb. tributum, sub d. n. 7. vers. Hoc posito, & sub d. n. 8. vers. Addo praeterea, & Roder. d. q. 13. sub n. 32. vers. Ad quod refert Megall. d. q. 6. sub n. 109. vers. Nec obstat & seq.

15. Et hinc patet non refragari, quòd ex huiusmodi gabellarum impositione facta per saeculares nullam principaliter ac immediate fiat prauidicium Ecclesiasticae immunitati, sed illud contingat per accidens, quatenus scilicet Ecclesiastici res illas per laicos introductas velint emere in Ciuitate.

16. Quia cum ea ferè omnia, quae vfu humano sunt necessaria, eiusmodi oneri fuerint subiecta, quocumque se Ecclesiastici verant, vel alio se transferendo, vel in Ciuitate emendo, prauidicium euitare non possunt, vt mox fuit probatum. In hac verò materia non adeo est inherendū literae, ac verbali interpretationi, quin magis attendatur vera ratio, & sensus Sacrorum Canonum, vt admonet Honor. III. in d. c. quanto, extr. de priuileg. & Imperator in leg. non dubium, C. de legibus, ac in l. 3. in fin. C. de lib. praerog. & l. vis consil. in l. contra legem, ff. eod. Qui eò verè tendunt, vt Ecclesiasticae personae pura, plena, ac illibata in praedictis omnino gaudeat immunitate, ideoque illorū dispositio, quae fauorabilis est, subtilioribus interpretationibus non est retinenda; vt probatur ex d. c. nō minus, & e. adu. su. extr. de

de immunitate Ecclesiarum & Episcoporum, quam de censuris, in 6. ac in 1. sancimus la. 2. vers. cum enim C. de Sacrosanctis Ecclesiis. Sed qualemque immunitati prædictæ fiat præiudicium, siue directe, siue indirecte, siue principaliter, siue in consequentiam illud conuenit tollere, & reparare, idque magis quod graue est, ac notabile præiudicium infert, vt reiectis præfatis distinctionibus concludunt Gasp. Calder. d. cons. 11. n. 2. vers. quare & si non directisimo & per quandam consequentiam, vsque ad fin. vers. quamuis enim, & Anchar. d. consil. 153. sub n. 7. in fin. & num. 8. vers. & licet verba statuti, & sequent. & in d. cap. quam d. num. 1. & segg. & num. 4. vers. Quinto nota, ac segg. de priuilegiis, & in casu suo Dec. d. consil. 48. sub num. 5. vers. Quarto ista conclusio, vsque ad fin. Rimin. senior consil. 435. numer. 28. vers. tamen dico, Rim. iun. consil. 81. n. 17. vers. Nec etiam ratio, Bald. & C. Surd. d. consil. 301. n. 77. vers. Et non est curandum. Ioannes Franc. Leon. in Theaur. for. Eccl. p. 3. c. 7. n. 113. vers. Decimo ostendo, & n. 118. vers. hac enim exemptione, & sub n. 132. vers. Incurrunt enim, & Card. de Grass. de effect. Cleric. effect. 2. a. num. 65. vers. Subampliat quarrò, ac seg. & num. 190. vers. Sed in præfata ampliatione, dicens hanc esse veriore. Et in specie aduertunt omnes supracitati Doctores, & præfatum Castr. Pal. & Megall. d. q. 6. num. 107. & segg.

17. Ita vt non oporteat animum ac intentionem disponentium sollicitè inuestigare, quando ex qualitate facti, & re ipsa resultat effectus ad eod. præiudicialis; & destructius dicte immunitatis, quem illi etiam moniti ac requisiti emendare contendunt ad leg. Iulianus, §. proinde ibi, & sed & si ab initio non sic accepit, verum postea in rem patris virtutē cessare tenariū consilium, & C. Iulianus ait intelligendum que esse initio sic accepisse, vt in rem patris verteret, ad Maced. ubi gloss. in verb. intelligendum, notat hanc esse presumptionem iuris, & de iure, quedam ff. de reb. dub. & in specie tradit Gasp. Caual. d. cons. 12. n. 4. vers. Et in casu isto, ac inf. prop. finem vers. Hoc enim cum aliis relatis per Menoch. pref. 35. n. 20. vers. dicamus nunc, & seg. lib. 6. Cæterum dicebat vnus ex Dominis, si abest intentio lædendi Ecclesiasticam immunitatem, non videtur tam acriter impugnanda hæc sententia, secundum quam Ecclesiastici id solum consequi debent, quod si ipsi vel eorum ministri eadem res vlii proprio ac familiarum necessarias introducerent, non soluerent, & Ciuitas id tantum restituere, quod eo casu non exegerat, vt aduertit etiam in casu suo, Dec. in dist. consil. 48. sub n. 5. vers. prædicta etiam confirmantur.

18. Verum quia (vt præmissum est) in ingressu ciuitatis dignosci ac separati non potest quantitas rerum, que vsui Ecclesiasticorum debeat inseruire, vt proinde pro ea rata remittatur gabella mercatoribus; idè placeret Dominis, saluo Clerici consensu, & Sedis Apostolicæ beneplacito remedium in antecedenti, dec. propositum in §. fin. quod scilicet in fine anni singulis Ecclesiasticis restitatur per Ciuitatem, quicquid in emptione illarum rerum occasione dictarum gabellarum persoluerint iuxta eorundem attestaciones, iuramento (si opus erit) coram Ecclesiastico Iudice roborandas, liquidandum; in his enim quæ præcisè, vt par esset, præstari nequeunt, æquipollens admittitur satisfactio, ad l. promissor. ff. de cons. pec. l. 1. §. iubet autem, ad fin. vers. quod si per inopiam, ff. de collat. bonor. leg. si seruum, §. fin. ff. de verb. obligat. leg. §. Super peculio, vers. Sin verò, C. de assert. rollend. Bart. in l. vinum, num. 15. vers. verum quia, ibique notant etiam alibi DD. ff. si cert. per. Luc. de Pen. in leg. lib. 28. vers. Nam cum aliquid, C. de agric. & censu, lib. 11. Afflit. decis. 83. in fin. & dec. 347. sub num. 2. vers. bene faciunt, & seg. Hoc autem quod in aliis pluribus Ciuitatibus vsu receptum est, vt attestanter Azor. in sit. moral. part. 2. lib. 9. d. cap. 11.

§. In dubiam vocatur, vers. Item vsu receptum est. Alter. d. disp. 19. c. 6. in quart. dubio, vers. Item vsu receptum est multis in locis. Portel. & Roder. in locis supra citatis, & P. Dian. resolut. moral. de immunit. Eccles. res. 44. in fin. Franc. Castil. dec. 105. mon. 57. vers. Et tamen videmus, facilius recipi debet in hac insigni Barchinon. quæ non minus Christianæ pietate, ac Religione, quàm armorum splendore gloriatur, ne quando illi (quod abstit) obiciantur, quæ detestatur Lateranens. Concil. relatum in d. cap. non minus. ex. de immunit. Eccles. & iure merito deplorat, Nauarr. in manual. in d. cap. 17. sub n. 202. in d. §. Rogatus à multis, vers. Ideo que in veteris & Ioann. Franc. Leon. in Theaur. for. Eccl. part. 1. c. 14. n. 43. vers. Communicantes vero.

19. Atque ita fuit conclusum vtraque parte informante, reiecta petitione Remissoria, vt in principio dictum est, super articulis productis tanquam irrelevantibus, prout ex prædictis apparet, & aliàs fuit resolutum in dist. Valentin. gabell. coram Oran. & in Carceniens. iuris legend. coram R. P. D. meo Ghisterio, in recent. dec. 325. part. 5. & c.

DECISIO LIII.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Arguelio.

In causa Vlixbonen, nullitatis Professionis.

Luna 19. Ianuarij 1646.

§. 1. **O** B varias probationes hinc inde factas variæ coram Reuerend. D. meo Carillo Præfide Vallisoleitano emanarunt decisiones, quibus omnibus diligenter perpenfis hodie Domini censuerunt recedendum esse a decis. sub die 11. Martij 1643. & inhærentes decisionibus editis sub diebus 30. Ian. 1740. & 16. Maij 1642. Professionem esse nullam, & inualdā confirmarunt, siue attendenda sit expressa Professio, siue tacita Ratificatio, siue etiam Ratificatio expressa.

2. Quod enim attinet ad professionem expressè emissam à D. Francisca Coronella in Monasterio S. Dionysij de Ouidellas de anno 1605. de istius inualditate nõ fuit dubitatum, & clara resultat ex deductis in dictis duabus decisionibus de annis 1640. 1642. quarum fundamenta inconcussa agnoscentes informantes pro Dominis de Gomez fratribus eiusdem Franciscæ non impugnabant, sed punctum difficultatis reducebant ad ratificationem, cuius natura est validitate actum nullum vsque ab initio virtute retractationis, c. rat. habitonem 10. de regul. iur. in 6. l. fin. ff. de bon. poss. l. bonorum 24. ff. rem rat. hab. l. fin. C. ad Macedon. l. donationes 25. C. de donat. & ibi communiter scribentes.

3. Quoad tacitam itaque ratificationem dixerunt Domini non intrare. Nam quidquid sit an cursus longissimi temporis, quo Francisca in Monasterio permansit deferendo habitum monialem, & faciendo alios actus ex aduerso ponderatos pro inducenda hac tacita ratificatione sit sufficiens de sui natura omnes, vnica responsione vsi fuerunt posse euitari, nempe quia ab initio Francisca coacta fuit ingredi Monasterium metu patris sibi incusso etiam cum minis mortis, vt defertè deponunt plures testes de visu & auditu proprio deponentes, qui metu reddit professionem irritam & nullam, Abb. 6. in c. cum visum, n. 8. de regul. Felin. in c. causam matrimonij n. 5. de offic. deleg. Sanchez de matrimon. lib. 4. disp. 6. n. 36. & in præcept. Decalog. lib. 4. n. 26. Rota in decis. 779. n. 10. part. 3. recent. cum aliis vulgatis.

4. Et operatur quod omnes actus subsequenter gesti tanquam proueniens ab initio meretricioso laborent eodem vitio & nullus sint roboris ad inducendam ratificationem